

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10792

GEKLIBENE VERK

Itzik Fefer

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

י.ס.ס.ס.ר

שאלת השאלה

וואס?

מען זאגט פארמאגט פון אלקהאליע

התאחדות הציונית
ל בנין המולדת שזוכה ליוזם והתאחדות
היי, המועצה. זנגסאם, 29/12/29

גשר קינה
||
ג'רד קינה

א. ז. ק. ז. ז.

וועגן זיך און אזוינע ווי איך

די זון האָט זיך טונקל געסמאַלעט
מיט ווערבעס באַ קאַנטן פֿון וועג;
ס'איז צעוואָרפֿן אַ שטעטעלע שפּאַלע
מיט שטיבלעך, מיט מענטשן און טעג.

מיין טאַטן-יערושע פֿאַרבליבן
פיר ווענט מיט אַ שטרויענעם דאַך,
ווי אַנדערע שטיבלעך אַ שטיבל,
באַ אַ שטויביקן שליאַך.

אין אַ טאַג, אין אַ פֿראַסטן אָן ווונדער,
אין אַ בעט, אָף אַ ציצענער ציך,
גלייך מיט אַנדערע קינדער
האַט מיין מאַמע געבוירן מיך.

מיר דאַכט, איך געדענק נאָך איצטער
מיין קינדערשן ערשטן געשריי;
מ'האַט באַשטימט איך זאָל הייסן איציק
און געפֿויעט מיט זיסער טיי.

איך האָב קיינמאָל נישט געבלאָנדזעט
אין מיין קורצן שמייכלענדיקן לעבן.
לאַכט אין מיר מיין האַרץ, ווען איך דערמאָן זיך,
אַז איך טראָג אַ נאָמען נאָך אַ רעבן.

נאָך דעם הייליקן רעב איציקל פון סקווירע
האַט געוואָלט מיין זיידע איך זאָל הייסן,
איך זאָל דאווענען און זינגען זמירעס
און צו טון האָבן מיט טפילן און טאַלייסים.

איך זאָל זיין דער גרעסטער גוויר אין שטעטל
און מיין ווייב זאָל זיין די גרעסטע באַלעבאַסטע.
האַבן טעג מיט נעכט זיך וואַכעדיק געביטן
און געשווימען זינגען יאָרן פראַסטע...

האַט די זון געבענטשט מיין לייב מיט בראָנזע
און מיט שלאַכטן און מיט לידער רינט מיין לעבן.
לאַכט אין מיר און קאַכט, ווען איך דערמאָן זיך,
אַז איך טראָג אַ נאָמען נאָך אַ רעבן.

מיין היים מיט קיין שלאָס ניט פאַרשלאָסן.
ניט פאַרדרייט מיניע טירן מיט דראָט;
זון האָט זיך וואַרעם געגאַסן
אַף מיין קאַלטער פאַרלאָזענער שטאַט.

כיבין אוועק,
און פון דעמאָלט איז קיינמאָל
מיין טראָט ניט געוואָרן ווי פריער,
אַלע נאַכט גיסט זיך שוואַרצקייט אין קוימען,
אַלע טאָג וואַרט אַ אָוונט אַף מיר.

ווי אַנדערע שטעטלשע יינגלעך
אוועק מיט ווינטן און טעג;
ווען דאָס בלוט איז פריש אין יונג נאָך
איז פריש און יונג דער וועג.

זוכט מיך טאָג אַ שטילער און אַ מידער,
זוכט אַ שוואַרצינקן, אַ שטילן;
אָן אַ קאָלדרע, אָן אַ ברודער
שלאָפט אין פעלד מיין הייסער ווילן.

דרימלען ערדן ניט געאַקערט,
דאָרשטן פעלדער הויך נאָך זאַנגען,
פליט מיין ווילן ווילד און נאַקעט
אַף די רעלטן אַף די לאַנגע.

יאָגט אַ צוג מיט רויטע אויגן
איבער ווייטן, ווייסן מעהאַלעך,
ליגט מיין שטעטל אויסגעצויגן
אין אַ ליילעך.

זוכט מיך טאָג אַ שטילער און אַ מידער,
זוכט אַ שוואַרצינקן, אַ שטילן;
אָן אַ קאָלדרע, אָן אַ ברודער
שלאָפט אין פעלד מיין הייסער ווילן.

צווישן היים און וועג בין איך,
צווישן מיר און וועג — מיין פערד;
און די פיס זיינען גרינג און גיך,
און גרייט איז מיין זאק און שווערד.

איז דען אַ ווונדער, וואָס איך יאָג גלייך
און מיין ליב איז פעסט און שלאַנק,
איך האָב פאַרלוירן אַזאַ גרויסן שליאַך,
און ס'טוט מיר ניט באַנק.

אַלע טאָג אַנ'אַנדער היים,
און ס'איז וואַרעם און גוט און ליב, —
נעכטן אין סטעפּ אַף אַ שטיין,
היינט אין אַ פויערשער שטוב.

ווייל צווישן היים און וועג בין איך,
צווישן מיר און וועג — מיין פערד,
און די פיס זיינען גרינג און גיך,
און גרייט איז מיין זאק און שווערד.

געגאנגען טעג און נעכט געגאנגען,
א נאכט אין דאָרף א נאכט אין טטעפ;
מיט שווערע פאסן בליי באהאנגען,
מיט פרישן רויך אָף הויכע קעפּ.

נאָר וועג ווערט פריש און שטויביק-בלויער,
און ערד איז ווייך פון נאכט און טוי;
ס'איז גוט, וואָס כ'האַב מײַן יונגן טרויער
צעזייט אין וועג, אין פעלד, אין שטרוי.

ס'איז גוט, ווען יעדער אָטעם פרייט זיך
מיט פרישן גאַנג אָף שווערן וועג,
וואָס כ'האַב אין ליילעכער פון ווייצן
צעזייט אַזוי פיל יונגע טעג.

זיי ווארטן צעוואָרפן אַף שניי
מיט ביקסן אין הענט,
באוואַקסן מיט אומעט און קויט —
מיר פאָרן, מיר פאָרן צו זיי,
מיר פירן זיי קוילן און ברויט.

ס'שיט און ס'שיט, און ס'שיט,
און צוג האָט פאַרלאָרן דעם וועג
און שטייט;
מיר שטייען שוין עטלעכע טעג,
און שאַרן, און שאַרן דעם שניי;
ווער ווייסט, אַז מיר זיינען אין וועג,
אַז מיר בלאַנזען שוין עטלעכע טעג,
אַז מיר פאָרן און פאָרן צו זיי.

אַף פאַרלאָשענע ווערסטן פון נאַכט,
באַ פאַרלוירענע רעלסן אין ווייט
עמעץ גייט
מיט פאַרדרימלטע טריט.

און סע שנייט,
און סע ווייט,
און סע שיט,
און סע שיט,
און סע שיט —
ווער-זשע גייט?
וואָס-זשע ברענט?
ווער-זשע שאַרט אינדערפינצטער דעם שניי?
מיר פאָרן, מיר פאָרן צו זיי!

ווינטער און ווינטער און שניי,
צוג מיט צעלעכערטן דאך;
אף קויטיקן היי
איך מיט קיטייצעס אסאך.

שווינגן מיר אַלע, ווי ווענט,
שווינגן פאַרגראָבן אין קויט.
האַבן נאָך פּיינט ניט פאַרברענט
מיין דאָרף און מיין ברויט.

זוכט אַ קיטייעץ אין העמד,
זוכט און געפינט,
ליג איך אין ווינקל פאַרקלעמט,
מיט נאַכט און מיט ווינט.

פעלדער און פעלדער און וואַדער,
ווינטן און ווינטער און שניי,
ווי נעמט מען אַ שטילן וואַקואַל
דערוואַרעמען טיי ?

יאָגט ער, דער ציג, איבער שניי,
יאָגט מיט צעלעכערטן דאָן;
אַף צעטראָטענעם היי
איך מיט קיטי־צעס אַסאָך.

זיינען טויערן מער ניט פארשלאסן,
ווי גענעכטיקט א דאָרט ניט געטאָגט;
האָט אַזוי דען מײַן זיידע געשאָסן,
האָט אַזוי דען מײַן טאַטע געיאָגט?

ערשט געווען דאָ און מאָרגן פאַרגעסן,
און קײַן סימען האָט דאָ ניט פאַרבליט;
איך האָב ליב ווען ווינטעלעך טעסען
מײַנע שטענדיקע דאָרשטיקע טריט.

האָט מײַן היים זיך אין ווערסטן פאַרלאָרן,
און מײַן גאַנג איז מיט אומרו פאַרדרייט,
ווייל דער וועג איז מיט טויזנטער יאָרן
מיט טויזנטער יאָרן פאַרווייט.

גאסן.
און גאסן,
און מויערן
צעוואָרפן אַף פעלד פון טאָג.
וויפל דאַרף נאָך געדויערן
מיר זאָלן זיין אַף יעדער שטאַק?

טראַמווייען וועלן ניט פירן
אין אַזוינע צעבויטעטע טעג,
איז וויפל וואַרעמע טירן
וואַרטן אַף מיר אין וועג?

מיר וועלן
אונדזערע טריט
צעשטעלן
באַ יעדער אָפענער טיר;
מיר איז פּראַסטקייט פון טויט געפעלן,
וואָס קאָן זיין פּראַסטער פון מיר?

האַנט צו האַנט און פלייצע צו פלייצע,
פוס צו פוס און שינעל צו שינעל, —
אונדזער ערד איז אַ פרישע און ווייצענע,
אונדזער הימל איז רויכיק און העל.

באַהאַלטן די קעפּ אין די אַקסלען
באַ אַלעמען דרימלען די פיס,
אַף פעלדער מיט מענטשן באַוואַקסענע,
ליג איך און שייס.

מ'וועט ברענגען ברויט, וועט מען עסן,
ניט ברענגען — עסן מיר ניט,
מיר האָבן שוין שלאָפן פאַרגעסן,
מיר האָבן פאַרגעסן זיין מיד.

אונדזער ערד איז אַ פרישע און ווייצענע,
אונדזער הימל איז רויכיק און העל;
האַנט צו האַנט און פלייצע צו פלייצע,
פוס צו פוס און שינעל צו שינעל.

דאָס פעלד האָט לאַנג פאַרגעסן שוין פון לידער,
און שניטער רייטן אום מיט שווערדן אין די הענט;
איך בלאַנקע אום אין פעלד און זוך מיין ברודער,
איך בלאַנקע אום אין כורוועס און אין ווענט.

אין הוילער הויך פאַרלאָזטע רויכן שווימען,
אַכט טעג אין פעלד אין פלאַקער און אין שלאַכט,
אַלע שכינים זיינען שוין אַהיים געקומען,
אַלע טויטע האָט מען שוין געבראַכט...

איך לויף אַרום אין פעלד און זוך מיין ברודער,
אין פעלד איז רויכעריק און פרעמד,
איך פאַל צו רויטע ערדן צו אַ מידער,
און קוש אַ בלוטיק לייַווענטענעם העמד...

דאָס פעלד האָט לאַנג פאַרגעסן שוין פון לידער,
און שניטער רייטן אום מיט שווערדן אין די הענט;
איך לויף אַרום אין פעלד און זוך מיין ברודער;
און קוש אַ בלוטיק לייַווענטענעם העמד....

1
בא באַרגישע טיפּן
מיר האָבן צעוואַלגערט זיך
צוויי הונדערט גופּן
מיט דאָרשטיקע שווערדן
און פּאַכנדע אויגן.

— — — — —
צי זיינען די שפּיזן ניט שטומפּיק,
צי איז אונדזער קויל ניט דערפּלויגן?

— — — — —
מיר האָבן קיין צייט ניט צו פרעגן,
מיר דאַרפן ניט וויסן;
מיר האָבן ערשט געכטן אַ אַנפּלי פּאַרוואָסן
צעשאָסן,
צעריסן!...

קנין הימל, קנין וועלטן,
 נאָר רויכן און קייטן און קייטן,
 נאָר פייער און קוילן פאַרשלינגען
 צעבויערטע ברייטן.

דורך זיפן, וואָס האָבן פאַרצויגן די שאַען
 באַ באַרגישע טיפן,
 פאַרבלוטיקע פערל
 מיר טריפן
 און טריפן...

טאָג!
 נאַכוואַס האָסטו מיך היינט
 גערופן,
 אָף וואָס האָסטו מיך היינט באַדאַרפט?
 איך שטיי
 מיט מיניע פריינט
 אין גראָוון טאָל
 מיט שווערדן שאַרפע
 גרייט
 אונטער די בערג צעוואָרפן און צעזייט,
 אין קייטנדיקע רייען
 צעוואָרפן און צעזייט;
 און מאַכנעס, פּרעמדע מאַכנעס,
 ווי די וואַלקנס
 גייען
 פון הויכן באַרג אַראָפּ אָף אונדז
 אין טאָל
 צו אונדז אין אָט-די טיפן.
 טאָג!
 נאַכוואַס האָסטו מיך היינט גערופן?

שווימען ראדיאָס מידע אָף מידן פאַרדרימלטן דראָט,
טראָגן ווינטן אַוועק שוין דעם לעצטן צערודערטן טומל,
גייען לידיקע לעצטע טראַמווייען אַוועק פון דער שטאָט,
איז אָף גאַסן געבליבן די נאַכט און דער שטיינערנער הימל.

שטייען סטויפעס אָף גאַסן מיט טונקעלן פאַרדרימלטן דראָט,
נאַכט איז פאַרפלאַנטערט אין גאַסן, אין סטויפעס, אין שטאָקן.
פון אַלע פיר זייטן באַשיסט מען די שטאָט.
ברענט די שטאָט,
ליגט די שטאָט אָף די גאַסן פאַרשטיינערט,
געליימט און צעשראָקן.

אָף די גאַסן קיין וועכטער, קיין טראָט ניט, קיין ריר.
קיין רייטער. קיין מענטש ניט. נאָר שאַטנס
צעשראָקענע לויפן,
נאָר אַ ווינט, אַ פאַרויכערטער ווינט יאָגט
לעם יעטוידער טיר,
און אַ נאַכט, אַ מעשווגענע שיקערע נאַכט פליט
איבער פינצטערע הויפן.

און ווייט אונטער שטאָט, אונטער בערג
אין אַ גרויזאָמן טאָל
ליגן צעשליידערטע לייבער, פאַרבלוטיקטע לייבער
און שיסן;
דאָרט שלאָגן זיך פּאָלקן, דיוויזיעס פאַר שוואַרצער
צעשראָקענער שטאָט.
ווייסט קיינער ניט, וועמען וועט מאָרגן די שטאָט,
די באַפרייטע באַגריסן.

די שטאָט איז צעשפּאַלטן אָף צווייען, אָף דרייען,
אָף צענטן — און וואָרט,
ווער האָט וועמען געטויט; ווער האָט וועמען צעקלאַפט;
ווער האָט וועמען געפאַנגען;
וועמען וועט ברענגען פון טאָל און פון פּייער,
די שיקערע נאַכט,
און וועמען און וואָס וועלן מאָרגן דערציילן די דראָטן
אָף בלוטיקע שטאַנגען.

שווימען ראַדיאָ'ס מידע אָף מידן פאַרדרימלטן דראָט,
טראָגן ווינטן אוועק שוין דעם לעצטן צערודערטן טומל,
גייען לידיקע לעצטע טראַמווייען אוועק פון דער שטאָט,
איז אָף גאַסן געבליבן די נאַכט און דער שטיינערנער הימל.

שטאָט איז געפאלן,
שטאָט איז געפאלן,
ווערן נאָך ווילדער
די שוואַרצע וואַקזאלן.

לעשן זיך פענצטער אָף העכערע שטאָקן,
טירן פאַרשלאָגן און הויפן פאַרשפאַרט.
שטאָט איז געפאלן, שטאָט איז צעשראָקן,
שטאָט איז צעוואַלגערט אָף פלעצער פון נאַכט.

מיר זיינען געקומען די הויפן באַפאלן,
מיר זיינען באַלאָדן מיט באַמבעס און פיין,
מיר זיינען געקומען פון ווילדע וואַקזאלן
אָף שטאָקן, אָף שטאָקן, אָף גאַלד און אָף וויין.

קלינגען די פענצטער אָף העכערע שטאָקן,
טופן אָף גאַסן נאָך ווילדער די פּערד.
שטאָט איז צעהוידעט, שטאָט איז צעשראָקן,
אַ פּאַלק איז צעהויליעט — אַ פּאַלק איז גערעכט.

קלינגען אָפּ ווייטע טעג, ווי שראַפּנעלן,
ענער וועג איז פאַרפּרוּדירן און לאַנג,
אונטער רוסישע האַרטע שינעלן
טוט קיינמאָל און גאַרניט ניט באַנק.

געדענק איך צעשראַקענע הויפּן,
צעוואַלגערטע שטאַטישע ווענט,
און מײַן צוג איז ניט נימעס צו לויפּן —
דער שנייִקער וועג איז באַקענט.

ווערן פעלדער אי קעלטער, אי טונקלער.
ווערן פענצטער באַדעקט מיט יאַנוואַר,
ליג איך אין פינצטערן ווינקל,
און דערויכער אַ לעצטן צייגאַר.

ניט אומזיסט זיינען וועגן פאַרלאָרן,
און הייזער און ברויטן פאַרברענט, —
אין רויך פון פאַרגאַנגענע יאָרן
הייב איך אוף מײַנע גלויביקע הענט.

און דערמאָן די צעשראָקענע הויטן,
די ווילדע, די רוימיקע טעג,
ווייל מײַן צוג איז ניט נימעס צו לויפן,
מײַן צוג איז אין וועג.

וועט דער צוג אונדז דען פאַרנעמען,
וועט דער צוג אונדז דען דערפירן,
ווען און וווּ און ווער פאַר וועמען
האַט דאָ אויסגעהאַקט די טירן?

קומט אַ צוג אָן פון אוקראַינע,
מיט קאַצאַפּעס און טשערקעסן,
קומט אַ צוג מיט ברידער מיינע,
שטייט אַ צווייטער צוג פאַרגעסן.

גייען טעג, ווי אַלטע צוגן,
יעדער טאַג האָט טויזנט טירן,
וועט דער צוג אונדז דען פאַרנעמען,
וועט דער צוג אונדז דען דערפירן?

גרויע ברידער הויל און באַרוועס,
ווען און וווּ און ווער פאַר וועמען?
בלייב איך איך מיט זיי אָף כורוועס
ביז אַ צוג וועט אונדז פאַרנעמען.

האָב איך ליב ווען ווינטעלעך שטעפן
שטילע פאַרכאַלעמטע בלוי,
כיוויקל זיך צונויף ווי אַן עפל,
און דרימל זיך שטיל לעם אַ פלויט.

ווייס איך, אַז באַלד וועט מען וועקן,
נאָר גרינג איז און ליב איז מיין שלאָף.
שווימען פון אַלע פיר עקן
וואַלקנס, ווי אַלטע שאָף.

ווען בלוי איז צעווייט איבער הייזלעך,
איבער בערגלעך פאַרגעסענעם מיסט,
וועט קיינער קיין וועג מיר ניט ווייזן,
נאָר גיכע ציגיינערשע פיס.

לעם מיין פענצטער ווייען טעג און ווייען,
אלע טאָג ווערט גרויער מיין אַנטקעגנדיקער דאָך.
ווען-זשע, ווען-זשע וועט מען ווידער גיין,
גיין ווייט און זינגען אָפן שליאַך ?

לויפן מענטשן בלייכער און שטילער,
יעדערער צום אייגענעם געצעלט.
וון-זשע איז דער טאָג, דער רויכיקער און דולער,
דער טאָג פון קוילן און פון פעלד ?

איך בענק, איך בענק נאָך רויכדיקע וועגן,
געוואַשענע מיט סוינעס רויטן בלוט,
איך בענק נאָך יענעם פליערדיקן רעגן,
וואָס האָט אָף פעלדער קיינמאָל ניט גערוט.

לעם מינע פענצטער ווייען טעג און ווייען,
אלע טאָג ווערט גרויער מיין אַנטקעגנדיקער דאָך.
ווען-זשע, ווען-זשע וועט מען ווידער גיין,
גיין ווייט און זינגען אָפן שליאַך ?

טעג פון פראָסטן ווּוּנדער

אף צעווארפענע וועגן און שוועלן
שטייען היטערס
מיט שווערדן צעשטעלט.
אוי, איר קויטיקע, גראווע שינעלן
אף א הארבסטיקן פעלד.

ניט קיין כאָלעם פון גאַלדענע ווייצן,
ניט קיין כאָלעם
פון כאָלעוו אודוואַש,
נאָר באַרוויסע רויטע ארמייצעס —
דאָאַש!
דאָאַש!
דאָאַש!

שטייען לענדער אָף קניען געבויגן,
שטייט אָף קניען צעשראַקן די ערד
פאַר גראָווע,
פאַר דאָרפישע אויגן,
פאַר רוסלאַנדס
פאַרהונגערטע פערד!

די שלאַכט האָט זיך געענדיקט.
אַ שטילער ווינט
צעטראַגט דעם רייך פון בלוט
און וויינט און ברומט.

היי, הינט, היי, הינט, היי, הונגעריקע הינט,
דאָס פעלד איז גרייט,
ס'איז אייערס —
קומט!

צעוואַלגערטע אָן היימען און אָן היטער
וואַרטן לייבער, הענט אין קעפּ.
וועט טרעפן דען א הער א ברודער צי א מוטער
אין פּרעמדן לאַנד, אין רויכערדיקן סטעפּ.

היי, הינט, היי, הינט, פאַרהונגערטע און בייוע,
אַהער, אהער! פאַרענדיקט איז די שלאַכט,
ס'איז דאָ גענוג דאָ בלוטיקער, געמייזעכץ
אַף שוואַרצע ווערסטן פון דער נאַכט.

אַף פעלדער, אין פרישן, אין בלייקן קאַרן
האַט עמעץ א פערד, א נעוויילע פאַרלאָרן —
א נעוויילע פאַרלאָרן.

איז פון פערד, וואָס האָט שטענדיק געיאָגט און געאַקערט,
געבליבן די פעל און דער ביינערנער נאַקעט —
דער ביינערנער נאַקעט.

און אין שאַרבן, אין פעל און אין בלוטיקן עקל
האַט געפוילט א קאַרטוו מיט א לעדערן רעקל —
א לעדערן רעקל.

איז געקומען א מענטש פון דער שטאָט און פאַרשריבן,
וואָס איז פון פערד און פון רייטער געבליבן —
פון רייטער געבליבן.

זאָל דער רעגן ניט וואַשן און די זון זאָל ניט בראַטן,
האַט דער מענטש מיט א שטעקל פאַרשאַרט און פאַרשאַטן —
פאַרשאַרט און פאַרשאַטן

אָף פעלדער, אין פּרישן, אין בלייקן קאַרן
איז אַ רײטער, אַ צווייטער פּאַרדרימלט געפּאַרן —
געפּאַרן.

קומען אָן פּון די בוימער אי קראַען, אי ראָבן,
קומען הינט פּון די דערפער אין שמעקן אין גראָבן —
אין גראָבן.

קומען טעג, גייען נעכט,
שווימען שטילע מעסלעסן —
מ'האַט שוין לאַנג אינעם פּערד און אין רײטער פּאַרגעסן —
לאַנג שוין פּאַר-עסן.

פערעץ מאַרקישן

ווען מיין שאַכן איז געגאנגען אָפן שלאַכט,
האַבן אדע שכינעס אָף א גרום געוואָרט,
אָף א גרום געוואָרט —
און קיין גרום האָט קיינער נישט געבראַכט.

האַבן קלאנגן אין דער געגנט זיך פארשפרייט,
אַז דער שאַכן איז אָף שלאַכט-פעלדער געטויט,
אָף שלאַכט-פעלדער געטויט, —
האַבן שאַכנט סאָנים זיך געפרייט.

האַט דער שאַכן זיך צוריקגעקערט פון שלאַכט,
איין אויג אָפן און דאָס צווייטע איז פאַרמאַכט,
דאָס צווייטע איז פאַרמאַכט,
און זיין קערפער האָט מען אָף א טאַטשקעלע געבראַכט.

פרעגט זיין ווייב אים פונם ווייטן לאַנד —
זיינען ליפן זיינע שטום און קאַלטע ווי די וואַנט,
קאַלטע ווי די וואַנט,
און א קויל האָט אים צעפליקט א האַנט.

קומט א זון און קומט א צווייטער, קומען טוען זיך א נויג,

קומען טוען זיך א נויג —

ליגט מיין שאַכן אָן א האַנט און אָן אן אויג,

און מיט ליפן קאַלטע ווי די וואַנט,

קאַלטע ווי די וואַנט,

ליגט און בענשט דאָס בלוטנדיקע לאַנר.

ווען מיין שאַכן איז גענאָנגען אָפן שלאכט,

האַבן אַלע שכיינים אָף א גרוס געוואַרט,

אָף אַ גרוס געוואַרט

האַט דער שאַכן זיי אליין א גרוס געבראַכט.

טויטע גויעס אין שינעלן,
אויגן גרויע, שטיקער אייז,
אָף די העלזער ניט קיין קרעלן,
אָף די העלזער שנירלעך לייז.

ניט דערווארט זיך אָף קיין צוגן
טויטע גויעס אין שינעלן,
אָן פארנאכטן, אָן פארטאָגן
אויסגעוואַלגערטע באַ שוועלן.

גרויע רוטישע וואַקזאַלן
אין א ווינטער אין א העלן,
קלימקעס, זעקלעך, פעקלעך, שפאלן,
טויטע גויעס אין שינעלן.

אָן פארנאכטן, אָן פארטאָגן
אויסגעוואַלגערטע באַ שוועלן,
ניט דערווארט זיך אָף קיין צוגן
טויטע גויעס אין שינעלן.

שוואַרצע פעלדער. קיין בליץ ניט, קיין דונער;
הימלען טויטע פון נאַכט און פון שרעק;
פרישער רויך פון פאַרשפּעטיקטן זומער,
שוואַרצע מענטשן מיט דעמבלעך און העק.

שוואַרצע מענטשן פון פעלד און פון וואַגן.
ווער האָט מענטשן אָף פעלדער געבראַכט?
וואַרטן מענטשן באַ וועלסן אָף צוג און
אָף נאַכט.

שוואַרצע פעלדער. קיין בליץ ניט, קיין דונער;
ווינטער פלאַם פון צעפלאַקערטע שטורם;
פרישער רויך פון פאַרשפּעטיקטן זומער,
און אַ מענטישער דונער: „סטאַי“.

הימלען גייען פון שוואַרצקייט אריבער,
הימלען גייען אַריבער פון שרעק, —
ווער וועט גראַבן פאַר וואַנדערער גריבער?
ווער וועט שאַרפן פאַר רויבער די העק?

סטאַנציעס פאַרלוירענע, פעלדער פאַרפרוירענע,
פֿייערלעך קויטיקע אָף שטויביקע ווענט;
אַלטע קאַלוגער פאַרהונגערטע פּויערים,
מיט טיף און מיט וויי און מיט קרעציקע הענט.

פאַרלוירענע סטאַנציעס אין לאַנד ניט געמאַסטענעם,
פאַרוואַלקנט, פאַרשאַטן מיט שנייען און קויט;
אָף צוגן צעבראַכענע, שנייקע, פּראָסטיקע,
פאַרפרוירענע פּויערים מיט טאַרבעלעך ברויט.

צעשאַטן, פאַרהונגערט, פאַרגעסן אָף דעכער דאָרט,
אָף קוימענס, אָף בענק און אָף טרעפּ,
וועט צוג אַ צעשאַסענער, וועט צוג אַ צעלעכערטער
שניידן דעם פּראָסט און דעם סטעפּ.

פון סטאַנציע צו סטאַנציע פאַרהאַקט זינען טירן,
פאַרשאַטן, פאַרלאַשן מיט שנייען און קויט;
פון סטאַציע צו סטאַנציע לויפן צוגן און פירן
פאַרפרוירענע פּויערים מיט טאַרבעלעך ברויט.

הענגען אינדערלופטן טויטע בריקן,
רויכערן זיך אף די פלעצער לעצטע ווענט;
ס'איז ניט לאנג געגאנגען דאָ דעניקין,
און געצונדן הייזלעך און געבורענט.

זיינען פויערים פון דערפער זיך צעלאָפן,
שטייע היים און קו און ברויט פארלאָזט;
האַבן מיר די גרויע פויערים געטראָפן
אין אַ וואַלד מיט הונגער און מיט סראָסט.

זיינען פויערים מיט אונדז אַהיים געגאנגען,
אַהיים צו ווייך, צו פעלדער און צו סטעפ;
איז די זון ווי אַן אַלטע סאַן געהאנגען,
און געוואַרעמט קאַלטע פויערישע קעפּ.

אין שטאַט זײַנען שאַרפּער די וועגן,
אין שטאַט זײַנען פעסטער די ווענט,
וויפל מענטשן איך האָב דאָ באַגעגנט—
זײַנען אַדע מיט פּיס און מיט הענט.

אין שטאַט זײַנען מענטשן פאַרגרויטע,
יעדער האָט דאָ אַן אייגענע שוועל;
און דאָרט וויפל טויטע, געטויטע
האַט דער ווינטער פאַרלאָרן אין פעלד?

דאָרט וועט זיי קיינער ניט קלייבן,
און קיינער ניט טראָגן אַהיים;
און שטיל וועט אַ ווינט פאַרשרייבן
זייערע געמעלן אַף אַן אַלטן בוים...

ווייל דאָרט זײַנען ברייטער די וועגן,
דאָרט זײַנען ווייטער די ווענט;
ווייל דאָרט האָבן קוילן גערעגנט,
און דאָרט האָבן הימלען געברענט.

גרעסער די שטאָט
איז גרעסער דער טומל,
גרעסער די שטאָט
איז קלענער דער הימל.

פּונויבן איז דראָט;
פּונונטן איז דראָט,
פּונויבן איז הימל.
פּונונטן איז שטאָט.

שפּאַנען מיר, שפּאַנען מיר,
שפּאַנען מיר גיך,
ענגלשע רעקלעך
דייטשישע שיך.

דייטשישע קוילן,
אַלעמענס ערד,
רייטן און רייטן
אַף אַלעמענס פּערד.

אויבן איז דראָט,
אונטן איז דראָט,
אויבן איז הימל.
אונטן איז שטאַט.

וויפל מענטשן דארף מען נאך א וועג באווייזן,
וויפל בלינדע בלאַנדזען נאך אַרום;
שטייען שטעט געטאַקט פון שטיין און אייזן,
און די מענטשן אָף די גאַסן זינגען שטום.

וויפל מאַמעס, וויפל מאַמעס קלאַנגן,
ליגט באַ יעדן ראַג אַ נאַקעט קינד;
ליגן נאַקעטע פאַרפּרירענע באַ ראַנגן,
און די מענטשן אָף די גאַסן זינגען בלינד.

שטייען שטעט געטאַקט פון שטיין און אייזן,
און די מענטשן אָף די גאַסן זינגען שטום;
וויפל מענטשן דארף מען נאך א וועג באווייזן,
וויפל בלינדע בלאַנדזען נאך אַרום...

איבער דערפער און שטעט זיינען דראָטן צעצויגן,
איבער דערפער און שטעט זיינען מענטשן צעשיט;
קומען נעכט פון דער הייך און פארלעשן די אויגן,
ליגן דערפער און שטעט פארהונגערט און מיד.

איבער דערפער און שטעט זיינען ווערסטן פארלאָרן,
יעדער ווערסט ליגט פארדרימלט, און טרויערט און וואַרט
יעדער מענטש האָט אַ טאַרבעלע פריילעכע יאָרן,
יעדער מענטש האָט אַ טאַרבעלע מידקייט אָף נאַכט.

איבער דערפער און שטעט זיינען וועגן צעצויגן,
גיכער מענטשן, אָף וועגן די הערצער צעשיט,
ס'האָבן אַלע אונדז מאַמעס געוויגט און געזויגן,
ס'האָבן אַלע אונדז זומערט און ווינטערס געפריט.

אין שטעט אין כאָרעווע באַ טויטע ווענט
אַזויטיל נאַקעטע וואַנדערער און קינדער,
נאָר היינט ברעכט קיינער ניט די הענט,
און קיינער וואַרט ניט אַף קיין ווינדער.

ווען יעדער טאָג איז פּראָסט און שטרענג,
און זון איז אַלע טאָג אַן אַנדעווע,
איז וועמען קאָן נאָך זיין אַף רוסלאַנדס פּלעצער ענג,
און ווער פּונדאַנען וועט נאָך וועלן וואַנדערן?

היינט נעמען אַלע האַמערס אין די הענט,
און איך נעם אויך מיין האַמער ווידער.
מיר גייען בויען הויכע שטאַלצע ווענט
פאַר מיינע באַרוועסע און פּראָסטע ברידער.

אין אָט דער צײַט, ווען פעלדער וויאָנען,
איז אומעטום אַ פרייד געווען;
אָף ברייטן פעלד, אָף ווייטע באַנען
איז היינט נאָך יענע פרייד פאַראַנען,
ווען ביימער בענקען נאָך דער זון.

פּאָלק נאָך פּאָלק איז מען געגאַנגען
און מ'האַט געבליט, און מ'האַט געברענט,
מיט פרייד פון בלוטיקע געזאַנגען;
מיט טויט אין ביקס און ביקס אין הענט
איז פּאָלק נאָך פּאָלק אין פעלד געגאַנגען.

ווי ס'איז אַ וועג אין לאַנד פאַראַנען,
ווי כ'בין מיט ברידערלעך געווען, —
סע זינגען שטעט, סע רוישן באַנען
אין אָט דער צײַט, ווען פעלדער וויאָנען
און ביימער בענקען נאָך דער זון.

אָף שליאָך פֿון פֿאַרגאַנגען,
אָף שליאָך פֿון פֿאַרגאַנגען
צעבויטענע וועגן, פֿאַרסמאַלעטע ווענט—
מיר זײַנען גשווען דאָרט,
מיר זײַנען געגאַנגען
און ברויטן געטראָטן און דערפֿער געברענט.

אָף פעלדער אָף פֿרייע,
ווי ס'בליען אין ווייצן באַרויקטע טעג—
דאָרט האָבן פֿאַרהונגערטע קויטיקע יאַטן
צום ערשטן באַטראָטן דעם גאַלדענעם וועג.

אין מאַכיקע דערפלעך
אין הילצערנע שטעטלעך,
אָף בליענדע קאַנטן פֿון רוישיקן דניעפֿ—
איצט רײַסן נאָר ווינטן בודיאַנישע היטלען
פֿון מעשענע קלויסטערשע
קעפֿ.

איך געדענק, ווען מ'האט טונקל געשאסן,
אין א דארף אין א ווינט, אין א פרעמד,
און דער טאג האט זיך טונקל געגאסן
אף מיין גרויען ארמיישן העמד.

גייען שטויביק בארויקטע יארן,
ליגט פארדרימלט דער אלטער פאָוויט;
זאָגן מענטשן:
ס'וועט בליען נאָך קאָרן,
ווי ס'האט קאָרן אמאל שוין געבליט.

בראָנוזענע באָנונצערס, טאַראַשטשאַנצעס,
לאַמיר ווידער גייען אינמיטן העלן טאָג,
לאַמיר ווידער רויכערן און טאַנצן
אַף פּוסטן פּלאַץ פּון טויטער שטאַט.

זאָלן טרעשטשען מויערן און פּאַלן,
זאָלן ווידער הודען גראַבע געמבעס אַף די טרעפּ,
הוי, איר קויטיקע באָנונצעס פּון וואַקזאַלן,
הוי, איר גראַווע טאַראַשטשאַנצעס פּונעם סטעפּ.

אַ, ס'געדענקען נאָך פּון שטאַט די בלייכע מענטשן
אונדזער פּריילעכע און ווילדע נאַכט,
ווען מיר האָבן אָנוטשעס און פּרענטשן
פּון רויטע פּאַרהאַנגען געמאַכט.

אַ, וווּ זיינען איצטער יענע ווייטע יאָרן,
יענע פּריילעכע און ווילדע טריט—
זייט איר ווידער רויק ווייך און קאַרן
אינעם אַלטן פּויערשן פּאַוויט?

מעגן שטענדיקע פרעמדע און פיינט
מיט קוילן די שליאכן אונדז קרייצן,
ווי קאָן איך ניט ליבן אַ לאַנד
אַ נאַקעטס מיט שנייען און ווייצן?

ווי זון איז נאָך הויך און איז קליין,
און קאלט זיינען שטערן אין הימל,
ווי קאָן איך ניט ליבן קיין שטיין
אין וועג אָף אַ פּלוצלינגן דרימל?

ווי האָט מען נאָך פּראָסטערע טריט
אָף וואַסערע וועגן פּאַרלאָרן,
ווי האָבן, ווי דאָ, נאָך געבליט
פּאַרויכערטע פּלוצלינגע יאָרן?

וואָס איז געבליבן פון דערפעלעך ווינטער
אין שנייקע שטומע, אין דאָרפישע טעג,
אַ שליאַך און אַ קלויסטער, אַ מאַריק און אַ צווינטער,
אַ ווייסער אומענדלעכער וועג...

וואָס איז פון דערפעלעך ווינטער געבליבן,
און וואָס איז געבליבן אָף דעכערשער הייד,
פאַרקויטיקטע שנייען באַמעקט אין באַשריבן,
מיט אומעט מיט שטרוי און מיט ווינט און מיט רויך.

הירושען הונגעריק שקאַפעס אין פינצטערע שטאַלן,
קליינע קינדערלעך הירושען באַטאָג און באַנאַכט,
אַ מענטש איז געקומען פון קאַלטע וואַקזאַלן,
און אַ גרוס פון די ווינטן, די מאַסקווער געבראַכט.

א מאַסקווער ווינט,
פאַרקילטע ערד
א, צאָפן.

איך טראָג דיין אָטעם אונטער מיין שינעל,
איך וועל פון איצטער קיינמאָל ניט פאַרשלאָפן
דעם שאַרף פון ווייץ אָף דיין געבענטשטן פעלד.

אָף שליאַכן דינע
בליען די מעטלעסן,
און ס'צאָפֿלען עמעסן אָף שאַרפן פון דיין שווערד.
א, וויי איז די, וואָס וועלן דיך פאַרגעסן
אָף שווערן וועג פון דינע קאלטע נעכט.

א, וויי איז די, וואָס וועלן בייטן
דיין ווילדן ברויז אָף שימלדיקער רו,
וואָס שטעלן דינע קוטשעראַווע ווייטן
באַ שוועל פון בלוטנדיקער שאַ.

מיר מעלדן אַלע קרוינשטעט, אַלע לענדער, אַלע ערדן:
מיר דאַרפן ניט קיין בלוט און קיין שאַנד,
נאָר גרייט זיינען שטענדיק שווערדן
אין אַלע עקן פון גרויען לאַנד.

און גרייט איז סיביר, און דאַנבאַס, און אוראַל,
און דער גאַנצער פאַרבאַנד עסעסער,
באַהיטן יעדעס דאָרף, יעדער שטאָט און וואַקזאַל,
יעדער ריר, יעדער טראַט, יעדער קער.

און גרייט זיינען שליאַכן און פעלדער און טאַלן,
רוסלאַנד איז רוסלאַנד, וואַלגע איז ניט ריין,
רוסלאַנד וועט יעדערן קאָנען באַצאַלן
פאַר יעדער באַשאַסענעם רוסישן שטיין.

ווייט, ווייט אין פאריזש און לאַנדאָן
זינגען דאָ אַזוינע מענטשן ווי מיר,
מיט הערצער קוטשער־אָווע און בלאַנדע,
פונקט אַזוינע מענטשן ווי מיר.

זינגען מענטשן דאָרט שטילע און שווינגן
אָדער ריידן אָף דײַטש צי פראַנצויזיש,
ווייסן ניט פון אַ ווייטער טינגע
פון „דאָיאַשׁ“ און בודיאַנישן ברויזן.

שטייט שוין טויזנטער יאָרן אַ וואַנט,
אַ וואַנט אָן אַ שוועל, אָן אַ טיר;
צי איך אויס מײַן פאַרפרוירענע האַנט
פונקט אַזוינע מענטשן ווי מיר...

און איך ווייס אָף געוויס וועט געשען
אָף גאַנצער וועלטישער ברייט,
יענע מענטשן וועלן פאַרשטייען
אונדזערע פראַסטע רייד.

אף פעלדער

ראַכל קאַליש

ניט קיין קלעזמער קלעזמערן און לידלען
אינעם ליידיקן גרויסן אַרום, —
ווינטן שפילן אָף גאַלדענע פידלען
פון זון.

וואָס דאַרף איך מאַצאַרטן, שאַפּענען
פאַר שטענדיקער שפּיל פון מיין לייב,
ווען שאַען פאַרלאָזטע דערברענען
מיט מיר דאָ מיין בלאָנדע פאַרבלייב.

ווען רעגעס, ווי פריילעכע פיקסלעך,
שפרינגען אָף שליאַכן פון טאַג,
זאָלן זינגען די דאַרפישע שיקסלעך,
זאָל טאַנצן דער בלינדער פעטראָ.

זאָלן דרייען זיך בלייקע ביימער,
זאָל קלינגען דער רעגן אין דאָך!
מיין בלאָנדע! ניט בייגק נאָך די היימען,
די פריילעכסטע היים איז דער שליאַך.

ניט קיין קלעזמער קלעזמערן און לידלען
אינעם לידיקן גרויסן אַרום, —
ווינטן שפילן אָף גאַלדענע סידלען
פון זון.

וויל איך ניט, וויל איך ניט שווינגן,
רוף איך און פאָדער און שריי,
כ'צי אויס מיינע הענט — זיינע צווינגן,
נאָר די הענט זיינען שווערער פון בליי.

די ווייט וועט מיין טראַט ניט פאַרנאַרן,
איך זיי אָף די פעלדער און וואַרט.
שטערן ווי זילבערנע באַרן
פאַלן אין קויש פון דער נאַכט.

אָן דיר איז מיר שווערער פאַרבלייבן
אָף פינצטערע פעלדער אַליין,
און הערן ווי אַוונטן טרייבן
אין אַלטן פאַרלאָזטן געוויין.

ווי קאָן איך, ווי קאָן איך ניט גייען
ווען עמעצער שטייט נאָך און וואַרטסט,
און לויטערע שטערן צעווייען
זילבערנע שטערן פון האַרבסט.

ניט דער הימל, די זון, ניט די ווינט
האָט מיין טראַט אָף די וועגן געצויגן,
נאָר דיין היטל, דיין גראַווס אָף דער זייט
אין די גראַווע פאַרגעסענע אויגן.

... געבלאָנדזעט, געזוכט און געזוכט
ביז טאָג איז אַ ווילדער אַנטלאָפֿן,
און אַוונט האָט זילבערנע ליכט
געצינדן אָף פעלדער פֿון צאָפֿן...

געיאָגט און געוויכערט מיט וועג,
מיט שטייב פֿון צעוואַלגערטע יאָרן,
נאָר אין רויך פֿון צעשאַסענע טעג
דיין פאַרגעסענעם בליק ניט פאַרלאָרן.

ניט קיין הימל, קיין ווינט, ניט קיין פעלד
האָט מיין טראַט אָף די וועגן געצויגן,
נאָר דיין לאַנגער, דיין גראַווער שינעל
און די גראַווע פאַרגעסענע אויגן...

שווימט אַרום אין ווייצן זאַטער זומער,
גייט די זון זיך וואַרעמען אָף דער ערד —
ביסט אַזאַ צאַרטע אין מיין צימער,
ביסט אַזאַ צאַרטע אַפֿן פּערד.

יאָג איך אום און קאָן דיך ניט געפונען,
שלעפט שוין קאַם מיין פּערד די מידע פּיס;
אַלע גערטנער וואַקסן שוין און גרינען,
נאָר מיין גאַרטן וואַרט אָף מיר אומזיסט.

וועלן קומען וואַרעמע פּאַרנאַכטן,
שטיל זיך לייגן ערגעץ באַ אַ שוועל —
וועל איך זיצן דאָ אין פעלד און וואַרטן
אָף דיין לאַנגן, אָף דיין טונקעלן שינעל.

זע איך טויטע דאָ פּאַרלאַרענע אָף וועגן,
זע איך טריט ערשט נעכטיקע אין פעלד,
און אַ שטילער זומערדיקער רעגן
טרויערט ערגעץ קלינגענדיק אין פעלד.

זיינען פעלדער דא פארשראָקענע און שטומע,
און פון דיר האָט קיינער ניט געהערט, —
ביסט אַזאָ נאָענטע אין צימער,
ביסט אַזאָ ווייטע אַפן פערד.

הימלען צעוויגט און צעבויערט
פאר גרויע, פאר נעכטיקע זינד,
פארוואס-זשע, פארוואס האָט געטרויערט
אין פעלד דער פארויכערטער ווינט.

געסלעך אָף פעלדער פארבייטן
איז ביידע אונדז לאַנג שוין באַשערט,
ניט אומזיסט זיינען וואַלקנס אין ווייטן
געפאלן צעשאַסן אָף דר'ערד.

איך וועל דיר כאַטש געבן צו וויסן,
איז פעלד אַזוי שטויביק און הויל,
האַט אַ שראַפנעל היינט צעריסן
אַנטלאַפענע ווערטער פון מויל.

אין אזוינע צעשויערטע
נאָקעטע טעג,
קאָן איך דען וועלן נאָר דאָס, וואָס מ'מעג?
כיוואָרט אלע נאָכט אָף דיר
שטיל באַ מיין טיר,
קומסטו נאָר איינמאָל אין כוידעש צו מיר...
קומסטו אַ מידע פון ערגעץ אַ ווייט,
אויגן פאַרגעסענע,
היטל אָף זייט.

קומסטו אַ נאָענטע —
טירן פאַרשפאַרט.
זיצסטו ביז האָנען באַלייטן
די נאָכט.

כיוואָרט אלע נאָכט אָף דיר
שטיל באַ מיין טיר,
קומסטו נאָר איינמאָל אין כוידעש צו מיר...
קומסט אַ וואָרעמע ערגעץ פון וועג,
קאָן איך דען וועלן נאָר דאָס, וואָס מ'מעג?

אָן אַ סאַר וועמען, אָן אַ סאַר ווען,
בלאָנדעלע, בלאָנדעלע זיי מיר אַ פּריינט.
פלאַקער און פלאַקער מיין ינגלשן ברען, —
איצט,
באַלד,
שען.

זיי מיר אַ גאַלדענע, זיי מיר אַ קינד,
אָן אַ סאַר וועמען, אָן אַ סאַר ווען,
וויל איך אַ גאַלדענע, וויל איך היינט זינד, —
איצט,
באַלד,
שען.

שמעקסט מיט אַ פּרישן מיידלשן לייב,
אָן אַ סאַר וועמען, אָן אַ סאַר ווען,
זיי מיר אַ בלאָנדעלע,
זיי מיר אַ ווייב, —
איצט,
באַלד,
שען.

וויגט זיך
אַן אַלטער צעבראַכענער פלויט,
ליגסטו
לעם שטילן צעבראַכענעם פלויט.
נורען זיך כאַטקעס אין שרעק און אין פּיין,
פינקלען צו פעלדער מיט שרעק און מיט שיין.
ווידער פון ווייטן אַ שאַס און אַ שאַס.
פאַל איך
אַ מידער
אַף סאַמעט פון גראַז.
ווידער אַ שאַס, און אַ כאַטקעלע ברענט.
גלעטן מיך נאַקעטע מיידלשע הענט.
פלאַקערן הימלען,
אין רויכן,
אין רויט;
יאַגט אַף די פעלדער די נאַכט און דער טויט;
וויגט זיך און וויגט זיך,
און וויגט זיך
דער פלויט;

טופען און טופען צעשראָקענע פּערד.
צוויי הימלען,
צוויי הימלען
געטאַלן אָף דר'ערד,
איינער איז שוואַרץ און דער צווייטער איז רויט;
ליגן מיר ביידע לעם איינזאַמען פּלויט.

די וועלט האָט צעטיילט זיך אָף צווייען —
אָף אַ שטאַלענער און אַ ווייצענער;
שיטן זיך שטערן, ווי שנייעלעך,
וואַרעם אָף אונדזערע פלייצעס.

האַבן זיך הימלען צעגאַסן
אָף פעלדער מיט טונקלען קרישטאַל,
מיר האָבן אים ביידע צעשאַסן
באַנאַכט אין צעשראַקענעם טאַל.

דו ביסט געגאַנגען אַ שטילע,
רויך און צאַרט,
פון ווייט האָבן טרוקענע מילן
אָף ברויטן געוואַרט.

באַנאַכט זײַנען קעלטער די הימלען,
באַנאַכט זײַנען שוואַרצער די סערה.
מע טאָר ניט, מע טאָר שוין ניט דרימלען
אָף היינטיקער ערד.

די וועלט האָט צעטיילט זיך אָף צווייען —
אָף אַ שטאַלענער און אַ ווייצענער,
און שטערנדלעך קאַלטע, ווי שנייעלעך,
טאַלן אָף אונדזערע פלייצעס.

איך בין אויך פון יענע געבענטשטע,
וואָס שענקען זיך פעלדער פאַרשייט,
איך האָב ליב דינע גראָווע פּרענטשן
און דיין נאַגאַן באַ דער זייט.

זאָל טומל נאָך רוישען און ווייען,
און צינדן די נעכט אָף דיין שווערד,
איך האָב ליב דינע סיס, וואָס גייען
שטענדיק אָף דריערד.

כיפּאַרליר אַלע מאָל נייע ניסים,
ווי טרוקענע טעג פון דער פרעמד,
און סיווייסט נאָר פון ברויז און געניסן
מיין ליב אונטער טונקעלן העמד.

איך ווייס נאָר דיין שמייכל, דעם יונגן,
די גראָע פאַרטאַיעטע קייט,
און קוילן, וואָס הילכן און קלינגען,
ווי ווייטע בודיאָנישע רייד.

טוט אַ שאַט דאָרט, אַ קלונג אינדערווייטן,
טוט אַ הילך אינדערווייטן די ערד,
יאָגן אָף פעלדער פאַרשייטער
צעצוימטע, צעשראַקענע פּערד.

שווינדלען נאָך גיכער די היטלען,
ציטערן הימלען אין סטעם,
כאָלעמען ערגעץ נאָך שטעטלעך,
פלאַפלען נאָך ווייבער אָף טרעם?

אַפּט טוט אַ אַטעם מיט מיסטן
אַ בליץ מיט אַמאָליקער צייט,
ווען דו ביסט געווען אַ בונדיסטקע,
און איך האָב געאַרבעט אין ראַט.

שווינדלען נאָך גיכער מעסלעסן,
גרינגע מיט בלוט און מיט בליי,
ווייל איך און קאָן ניט פאַרגעסן
אַן ערשטן אַמאָליקן מיין.

טוט אַ שאַט דאָרט, אַ קלונג אינדערווייטן,
טוט אַ הילך אינדערווייטן די ערד,
יאָגן אָף פעלדער פאַרשייטער
צעצוימטע, צעשראָקענע פּערד.

נאך נעכט אין פארקויטיקטע צוגן,
נאך וואָכן פארבראכטע אָף שניי,
ביסט ווידער אַוועק אין קאַמיונגט,
און איך בין אַוועק אין פארטיי...

גייען שטילע באַרויקטע נעכט,
גייען טעג שוין ווי זייגערס פאַרצויגן,
און איך זע שוין ניט מער דינע אויגן,
און פאַרגעסן איז לאַנג שוין דיין פערד.

ניט מע יאָגט, ניט מע פליט, ניט מע שיסט,
דאַרף שוין היינט קיינער קיין קוילן ניט;
זאָלן זיך קלויסטערס נאָך ציילעמען,
זאָלן ווי קלינגען אומזיסט.

רוען אַצינד איז נאָך פרי;
טונקעלע וואַלקנס באַהאַלטן זיך;
ס'ליגן שוין פּעלדער געפאַדעוועט
און וואַרטן אָף מי.

האַרבסט האָט שוין ווידער צעהאַנגען
דאָס אַלטע פאַרלאָשענע גאַלד,
מיר זיינען דאָך ביידע געגאַנגען,
מיר האָבן עס ביידע געוואָלט.

וועלן דראָטן זיך טרייסלען אָף שטאַנגען,
און דערציילן פון האַרבסטיקע נעכט;
מיר זיינען דאָרט ביידע געגאַנגען,
מיר האָבן עס ביידע געהערט.

מיר האָבן דאָ גאַרניט פאַרלאָרן
אין פעלד לעס צעבראַכענעם פלויט,
מיר האָבן אַליין זיך געבוירן
און האָבן אַליין זיך צעווייט.

בין איך שפעטער אָף גאַסן געגאַנגען,
האַבן גאַסן מיר עפעס דערמאַנט,
זיינען שטערנדלעך טויבע געהאַנגען,
איז דער הימל געווען ווי אַ וואַנט.

איז הימל געהאנגען צעלעכערט
(אזוי האָבן פעלדער געוואָלט),
און האַרבסט האָט אַף שטענדיקע דעכער
געווייט דאָס פאַרלאַשענע גאָלד.

אין קלעם

שוואַרץ זײַנען פעלדער באַנאַכט אונטער קיעוו,
ווייט זײַנען הימלען און פינצטער און טיף.

פאַלן אין פענצטער פון פינצטערער הויך
רייכן פון שנייען, פון בלוט און פון רויך.

דאָ זײַנען קעלטער די געכט אַפן שטיין,
דאָ קריצן שטאַרקער צעשראַקענע ציין.

און דאָרט פאַלן מענטשן אַפן בלוטיקן שניי,
און דאָרט ליגן מענטשן אין רויך און אין וויי.

ווייט זײַנען פעלדער פון טפּיסע באַנאַכט.
טויערן, שטיינער און היטער וואָס וואַכט.

נאַכט ווערט צעגאַנגען אין בלוילעכן טאַג,
מיר הערן פון ווייטן אַ פּיף פון אַ צוג.

מיר הערן פון ווייטן אַ ריט נאָך אַ ריס,
אַ ווינט האָט געבראַכט אונדז אַ לויטערן גריס.

ווייט זײַנען הימלען, און פינצטער, און טיף,
שוואַרץ זײַנען פעלדער באַנאַכט אונטער קיעוו.

מ'האָט מיך געפּאָקט אין אַ שטיבל אַנזאַלטן,
מ'האָט מיך געפּאָקט און מע האָט מיך פּאַרהאַלטן.

ווערטער צעשיטן זיך פרעמדע און וויסטע:
פּונדאָנען, וואָס טוטו, וואָס דאַרפסטו, ווער ביסטו?

וועהין וועט די שיקערע נאַכט מיך פּאַרפירן?
— „אַ פּאַספּאַרט? אַ ביכל? ניטאָ קיין פּאַפירן.

— איך שטיי און איך זוך, און איך מיט, און איך רודער,
אין טאַש ליגן ביכלעך מיט יידישע לידער.

די ביכלעך געפּאָקט און צעפליקט, און צעריסן:
— אַזוינע טשעקיסטן ווי דו דאַרף מען שיסן!

און וואָרפט זיינע בליקן אָף צעשראַקענע שכינים:
— מיר וועלן אייך אַלע צעשיסן ביז איינעם!

דער יונגער טשעטשעניץ צעשרייט זיך: — „נו, קריכער,
פּאַרנעם זיך, פּאַרליעץ, נעם צונויף דינע ביכער!“

און דאָרט אינדערהייך, באַ דעם דאָך, אין די שפּאַלטן
ליגט מיין נאַגאַן מיט מיין פּאַספּאָרט באַהאַלטן.

זיי זינען ווי שטילע יעסוימים פאַרבליבן,
און מיך האָבן דריי אָפיצערן געטריבן.

אויסגעשטאָרבן
זינען מינע לענגען,
וועגן
האַבן זיך באַהאַלטן אין אַ וואַלקן.
פאַרוואָס-זשע האָט אַ ליד
געוואָלט באַנאַכט
זיך הענגען,
און דערשראָקענע
זיך הוידען
אויסיעס אָף אַ באַלקן? ...

אין שטיינערנעם מויער זיינען שטרענגער
די האַרטע מעסלעסן,
ליגן מענטשן פון מענטשן פאַרלאָזט
און פון גאַסן פאַרגעסן.

נעכט צעהענגען ליילעכער שוואַרצע באַ אַיזערנע שטייגן,
לייגן זיך מענטשן אָף ברעטלעך און ליגן און שווינגן.

נעכט פאַרווייען די אַיזערנע שטייגן מיט פראַסטיקע שטערן,
לייגן זיך מענטשן אָף ברעטלעך און ליגן און הערן:

דאָרט אין דער שטאָט גייען מענטשן אַרום
און מ'פרייט זיך,
דאָ גייט אַ נאַכט און אַ מענטש מיט אַ ביקס
אָף דער פלייצע.

ליגן מענטשן מיט אָפענע אויגן און דרימלען און שווינגן,
און הערן דאָס שווינגן פון ווענט און פון נאַכט
און פון אַיזערנע שטייגן.

טיף אין דער נאַכט וועלן טופּען אַפּצאַטן
און סקריפּן די טירן,
מ'עט קומען און נעמען אַ מענטשן און ערגעץ אים פירן.

דערנאָך וועט אַ שאַס אַ געשריי טון,
און ווידער וועט שווינגן
די אייזערנע נאַכט אין די אייזערנע שטייגן.

וועט ליגן אין הויף פון דער טפיסע אַ לייב, אַ פאַרגעסנס.
אין שטיינערנעם מויער זיינען שטרענגער די האַרטע
מעסלעסן.

בעט זיך אַ געלעגער
אַף די ווענט דער טרויער,
וואַלגערט זיך אַף שטיינער
פינצטערער מעסלעס,
סקריפען ערגעץ וועגענער
אַף פאַרלאָזטע וועגן,
ליגט די זון באַם טויער
ווי אַ פרישער מעס.

רייטן זיך די אויגן
אַף די פוסטע גאַסן,
כאַטש איין מאָל אַ מעסט טון
אַט-דאָס לעצטע גראָז.
נאָר מיין בוך פאַרשלאָסן
אין אַ שוואַרצן קאַסטן,
און די טויט פאַרהאַנגען
מיט אַ שווערן שלאָס.

פון יענער זייט טפיסע
לויפן צעשראָקענע וועגן,
לעם פענצטערלעך
ציטערט אַ שטילער פאַרכאַלעמטער רעגן.

מיט טרוימען פון ווייטע
און דולע וואָקואַלן,
פון פערדלעך,
וואָס שטייען פאַרשלאָסן אין איינזאַמע שטאַלן.

פון פערדלעך,
וואָס זיינען ווי פּייל און ווי בויגן
אַף פעלדער, אַף גרויע, אַף ווייטע, אַף דולע
געפּלויגן.

די זון האָט באַשריבן די ווענט
מיט פאַרושאַוועטע פאַסן,
סע גלוסט זיך אַ פּלי טון,
אַ ריס טון,

אָוועק
איבער שווייגיקע גאָסן.

לויפן פון יענער זייט טפיטע
צעשראָקענע וועגן,
ציטערט לעם פענצטערלעך שטיל
אַ פאַרבאַלעמטער רעגן.

אויסגעפוסטעוועטע שלעפן זיך אַרום
גאַסן שיַקערע פון נאַסער נאַכט,
ווינט דערטראַגט צו מיר אַ בינטל שלעטעריקע טריט
פון עמעצנס אַסאַך, וואָס בלאַנקען אום
אין סעדער נאַקעטע פון שוואַרצע שטעט...

ווער גייט עס אום,
ווער פוסט-און-פאַסעוועט אַף נאַרעו וועלט
ווען פעלדער ליגן טויט און נאַקעט?

איך ווייס, אַז ניט באַ יעדערן איז איצט דער קאַפּ באַזונדער
און ניט באַ יעדערן זיינען די פיס פאַרשפאַרט,
ווער-זשע טאַנצט אַף נאַכטישן פייז וונדער,
אַף גאַסן שיַקערע פון ווילדער נאַכט?

סע ברענט דער וואַלד, אָף סעלדער ברענען בריקן,
מיט טויטע און מיט שניי פאַרויט דער ווייסער וועג;
פון ווייטן גייט מאַכנאַ, און ווייטער גייט דעניקן,
און מיר איז דאָ באַשערט צעבליטן מינע טעג.

ווי ביסטו היינט, מיין פערד מיט אומעטיקע אויגן.
איך האָב אין שלאָף געווכט — געזעען און ניט דערקענט,
מיר זיינען איבער פעלד און איבער סטעפּ געפלויגן,
און היינט איז מיר באַשערט דאָ ווינען אין די ווענט.

און היינט איז מיר באַשערט דאָ מינע טריט צעזייען,
און ברודיק איז מיין קאָפּ, און לייזיק איז מיין העמד,
און ברידער לויפן אום מיט פּאַלקן און אַרמייען,
און דו ביסט ערגעץ ווייט מיט פרעמדע אין דער פרעמד.

מיר שלאָפן ניט באַנאַכט, מיר ליגן שטיל און הערן,
פּונוואַנען קלינגען רייד, נאָך וועמען טופּען טריט.
אַ גאַנצע נאַכט האָט עמעץ קאַלטע שטערן
אין אונדזער קאַלטער פינצטערניש געשיט.

ווער ווייסט, צי וועלן מיר ביז מאַרגן זיך דערוואַרטן,
צי עפּשער איז שוין היינט געקומען אונדזער ריי.
הוי, ערגעץ ברענען שטעט, ערגעץ הוליען שלאַכטן,
און אונדז וועט זון געפינען אַפן שניי.

מיר ליגן שטיל מיט צוגעפּרעסטע ליפּן,
מיט שוויגן און מיט נאַכט איז פּול מיין שווערער קאַפּ;
מיר הערן שווערע טריט אין קאַרידאָרן טופּען,
און רויטע זיינען שוין לעם באַכמאַטש-קאַנאַטאַפּ.

אַ גאַנצע נאַכט האָט מען אין פינצטערניש געשאָסן,
און שוידער האָט געיאָגט אַף קאַלטע ווענט.
אַ גאַנצע נאַכט האָט הויך גערוישט און האָט געגאַסן,
אַ גאַנצע נאַכט האָט לייב אין וואַרטעניש געברענט.

י. גוטינגאון
אין אַנדענק פון לוקיאנאָוקע

אַף טישל ליגט צעפליקט אַ ביכל לידער — פּושקין;
מיר האָבן אים געלייענט שוין אַלע אַמאָל זעקס.
אונדז כאַלעמען זיך שטיל געלאַטעטע טעפּלושקעס,
מיט וואַרעמקייט און קויט, מיט פּויערים און זעק.

ס'איז דאָ אַזוי פיל וואַרעמקייט, אַזוי פיל ליבער טרויער.
אין פרעמדע טריט פאַרגעסענע אַף שניי,
אַ מענטש קומט אָן צו אונדז, אַ קאַלטער און אַ גרויער,
און ברענגט פון הויף אַ טאַפּ מיט קאַלטער טיי.

פּושקין, דערפּער, פּויערים, אַניעגין.
צו וואָס האָט ער צעשאַסן לענסקין אַף שניי.
אין הערצער טריסט פון האַרבסט אַ לעצטער רעגן,
מיר זיצן אַלע שטיל און זופּן קאַלטע טיי.

אין די אויגן לויפן שנייקע טעפּלושקעס
הימל אַף די דעכער. פּויערים מיט זעק.
אַף טישל ליגט צעפליקט אַ ביכל לידער — פּושקין,
מיר האָבן אים געלייענט שוין אַלע אַמאָל זעקס.

גאַנצפרי איז גרינג און רעגן טריפט פאַרשלעפערט,
דער טאָג האָט זיך צעגאַסן אָף די ווענט.
אַ בריוו. אַ פעקל. איצקא פעפער.
איך האָב איר קסאוו, דאָס נאָענטע דערקענט.

כ'צענעם, כ'צעבינד אין שטילן ווינדער —
אַ ברויטל, מיט אַ בליישיפט, מיט אַ העמד;
מיין מאַמע האָט פאַרלאָזט דעם טאַטן מיט די קינדער,
דעם זון פאַרלוירענעם געפונען אין דער פרעמד.

נו, וואָס האָב איך געקענט מיין שטילער מאַמע זאָגן,
דערציילן וואָס פון טפיסע און פון מיר.
זי וועט דאָרט גאַנצע נעכט איר ליבן זון באַקלאַגן,
און בליק וועט גאַנצע נעכט זיך רייסן דורך דער טיר.

נאָר נאַכט איז שוואַרץ און שוואַרצער נאָך איז טפיסע,
און ווייט איז וועג צו מאַמע און צו היים.
פונדאַנען ווען מען ווידער פירן און צעשיסן,
און פאלן וועט דער שאָס אָף טפיסעס קאַלטן שטיין.

גאַנצפרי איז גרינג און רעגן טריפט פאַרשלעפערט,
דער טאָג האָט זיך צעגאַסן אָף די ווענט.
אַ בריוו. אַ פעקל. איצקא פעפער.
איך האָב איר קסאוו, דאָס נאָענטע דערקענט.

אָף שטיינער פון שווייגן, פון שווייגן
האַב איך היינט צעקלונגען מיין גלאַק,
נאָר קאַלט, ווי דער אָטעם פון טייגע,
האַבן שטיינער באַגעגנט דעם טאָג.

געענטפערט האָט קיינער, האָט קיינער,
פאַרשטאַפט האָט די מילער די וועלט,
נאָר גלאַק האָט די ווילדע געוויינען
געשאַטן אָף ווערסטן פון עלנט.

איך בין מיט מיין גלאַק נאָך געשטאַנען
מיט שאַען פאַרשטומטע פון טאָג,
נאָר וועלט האָט דעם רוף ניט פאַרשטאַנען,
די קופערנע ווערטער פון גלאַק.

שווער איז זעען
דאָס שווייגן פון די שטיינער,
שווער איז זעען
אַ נאַכט אָף האַרטן שטיין.
נאַכט,
און איך נאָר איינער,
און דער רעגן מיט זיין נאַכטישן געוויין.

שווער איז זעען,
ווי טירן שוואַרצע שווייגן,
טירן שוואַרצע, שוואַרצער פון דער נאַכט,
מענטשן שטומע,
מענטשן אין די שטייגן,
טירן, טויערן
פאַרשפאַרט.

מינע פענצטער פרישט גיט קיין באַגינען;
שאַטנס שטומע
בלאָנדזשען דאָ אַרום.
קומען וועלן מענטשן און געפינען
נאַכט און נאַכט
און שלעסער אומעטום.

ווענט און ווענט,
אזוי פיל שטיינערדיקע ווענט.
מיט מיינע קורצע הענט
צי וויל איך זיי דערלאנגען?—
צי וויל איך זיי באטאפן מיט מיין אויג,
וואָס איז מיט קנוילן פינצטערניש
באהאנגען...
אזוי פיל ווענט
און איך בין אינדערמיט.
אזוי פיל ווערסטן שלאָף,
און איך
מיט מיינע טריט...

דרויסן האָט פאַרכלינעט זיך מיט שטויבן,
הימל

האָט אַרויסגעהוסט אַ נאַכט.
איך האָב זיך נאָך אַ מאָל
אין ווינקעלע פאַרקלויבן,
און וואָרט.

מיין ווינונג שליס איך ניט
און ס'איז ניט אָפּן;
פריי זענען די טריט
און דאָך פאַרשפּאַרט;
קיינער קאָן אַצינד ניט שלאָפּן,
מע וואָרט.

דרויסן ווייט און דרייט מיט שטויבן,
אין טויבע דעכער קלינגט דער ווינט.
נאָך שווער איז מיר אַצינד
ניט גלויבן,
און שווער איז טרויערן
אַצינד.

שוואַרץ זײַנען שנייען באַנאַכט אונטער קיעוו,
ווייט זײַנען הימלען און פינצטער און טיף.

לאַנג איז דער ווינטער און הודעט און שנייט,
ווייט גייט אַ לאַנגע אַ שנייקע קייט.

ווייט זײַנען פעלדער פון טפיסע באַנאַכט,
טויער און שטיינער און היטער וואָס וואַכט.

הודעט דער הימל פון ווינט און פון שרעק,
פון הויף איז דער שנייקער היטער אַוועק.

דאָרט ליגן מענטשן אין רויך און אין וויי,
דאָ ליגט אַ ביקס אַ פאַרלאָזטע אָף שניי.

מיט טישן, מיט טישן, מיט ברעטער, מיט הענט.
קלינגען די טירן און הודען די ווענט.

הודעט דער מויער פון ווינט און פון שרעק.
פון קיעוו איז דעניקין אָף פעלדער אַוועק.

די טפיסע איז אָפּן און הויל איז דער וועג,
מיר לויפן מיט לידער, מיט ווינט און מיט טעג.

ווייט זיינען הימלען און לויטער און טיף,
פריי זיינען פעלדער באַנאַכט אונטער קיעוו.

עליעם טויט

ווען שטילע שמייכלענדיקע שטערן
 צעשיטן זיך אין אַלטן טאַל,
 איז גוט צו זיצן דאָ און הערן
 ווי גראָזן פלאַפּלען פון אַמאָל.
 איז גוט — אָט דאָ אַמאָל דערמאַנען
 אַן אַלטע ווינטערדיקע ליד
 אָף ווייטע דרימלענדיקע באַנען,
 וווּ שניי און אומעט שיט און שיט,
 וווּ קינדער וויינענדיקע ליגן
 מיט אויגלעך קאַלטע, ווי דער פראַסט,
 וווּ ערגעץ ווייט אָף ווייטע וועגן
 האָט ווער די לעצטע טריט פאַרלאָזט.
 ווי פריילעך איז געווען זיך דרייען
 אין סטעפּ מיט היציקן גאַלאָפּ,
 אין טיפּע זינגענדיקע שנייען
 באַהאַלטן שמייכלענדיק דעם קאַפּ.
 איז גוט אָט דאָ אַמאָל דערמאַנען
 ווי ס'האַבן נעכט געיאָגט פאַרשייט.

. . . . .

נאָר ס'האָט ניט יעדערער פאַרשטאַנען
די גרויסע פרייד פון יענער צייט.
ניט יעדער האָט געקאָנט דעריאָגן
דעם הייסן לויף פון יענע טעג,
ווען ס'פלעגן איינלנדיקע צוגן
זיך שלעפן וואַכנווייז אין וועג.

||

אַף פעלדער ווייטע און פאַרשנייטע
האָט טאָג און נאַכט אַ שלאַכט געברענט,
און ס'האָט אַ שטעטעלע דאָס צווייטע
אין יענע רויכן ניט דערקענט.
ס'איז דעמאָלט קיינער ניט געשלאָפן,
מ'האָט נאָר געוונגען און געיאָגט,
האָט עמעצן אַ קויל געטראָפן,
איז ער געפאלן ניט באַקלאָגט.
און ווער האָט צייט געהאָט צו קלאָגן
אַף זין, וואָס פאלן ערגעץ טויט,
ווער ס'האָט געהאַט אַ פערד און וואָגן,
דער האָט געפירט אַף שלאַכטן ברויט.
אַזוי איז יענע צייט געגאַנגען
און האָט מיט רוייער פרייד געשיט,
און הויכע דראָטן אַף די שטאַנגען
דערציילן שטיל פון יענע טריט,
ווי מ'האָט דעם פלינגט אין פעלד געטריבן
מיט היילע הענט און מיט געזאַנג.

סי'האָט דעמאָלט קיינער ניט פאַרשריבן
די הייסע ליד פון יענעם גאַנג.
אַסאַך, אַסאַך האָט מען געהאַנגען
אין שטילער לווּאַנעדיקער נאַמט.

• • • • •
זיי האָבן זייערע געזאַנגען
פון יענע פעלדער ניט געבראַכט.

III

ווער דאָרט, ווער דאָ אין שטילן קאָרן
האָט שטום דערזאָגט דאָס לעצטע וואָרט;
ס'איז יענער וועג שוין לאַנג פאַרלאָרן
און רעגנס וואַשן שוין דאָס אָרט.
און קומען קומט אַהין ניט קיינער,
און איינזאַם בענקט די פייכטע ערד,
ווי ס'האָט אַ רייטער זיינע ביינער
פאַרלאָזט איינינעם מיט זיין שווערד.
איז שווער אַזוי אַוועק פונדאַנגען,
פון אָט דעם אַלטן, פרישן וועג,
ווי יעדער בערגל קאָן דערמאַנען
אַ בינטל אָפגעבליטע טעג.
און גוט איז זיצן דאָ און הערן,
ווי סטעפעס רעדן פונעם שלאָף,
און זען ווי טרויעריקע שטערן
צעשיטן זיך ווי שטומע שאָף.

אין ווייטקייט זשומען ערגעץ מילן,
אף גראָזן פאלן טראָפנס טוי,
אין אַ אָוונט, אַזאַ שטילן
האַט מיר אַ סטעם דערציילט אַזוי.

IV

אין יענע טעג פון הייסן ציטער
האַט אונדזער העלד זיין היים פאַרלאָזט,
זיך ניט געזעגנט מיט זיין מוטער,
איז ער אַוועק אין שאַרפסטן טראָסט.
אין אַלטע שיך, אין דיגעם רעקל,
אַ לעבל ברויט, אַ פאַרל גרעט,
מיט אַ צעריסן קויטיק פעקל
איז ער אַוועק אין פרעמדע שטעט.

. . . . .
ער האָט פון קינדווייז אָן געטראָגן
אַ ווילדן קויעך אין זיין ברויטט,
פון קאַלטן וויי און שטילע קלאָגן —
פון דעם האָט עליע ניט געוויסט.
ער האָט געקענט אין אַ פרימאַרגן
אַ וואַש טון זיך מיטן פרישן שניי
און נאָכדעם גליטשען זין אָן זאַרגן
אַף אייז אָף גלאַטן אַ שאַ צוויי.
אַמאָל געפאַקט אַ פערד אַ פּרעמדן,
געטריבן אים ביז טיפּער נאַכט,
ביז אָף די לויפנדיקע ענדן
האַט די לעוואָגע זיך פאַרטראַכט.

און איינמאל, ווען ער איז געשווומען
און ס'האָט אַ שטורעם אים געדרייט,
אין לופט געהודעט האָבן רייד:
— „ער גייט צו גרונט, ער וועט ניט קומען!“
און כוואַליעס האַלטן אין איין יאָגן
דעם ווילדן שוימענדיקן ברויז,
נאָר עליעס הענט צום ברעג אים טראָגן
און עליע שפּרינגט פון שוים אַרויס!

. . . . .
ווער ווייסט ניט איצט פון עליעס ווונדער
אין גאַנצן אומרויקן קאַנט,
אַפילע קליינע, קליינע קינדער
איז עליעס נאָמען שוין באַקאַנט.
קיין ווייכן קלאַנג פון קינדער-לידער
האָט ער אין וויגל ניט געהערט,
נאָר פאַלן אָף דער ערד אַ מידער
אין קאַלטן גאַנג פון פרעמדע נעכט
איז גרויזאַם אים געווען באַשערט.

v

אַלע טאָג לעס שטילן פאַרקן
האָט שטיל גערוישט דער שמאַלער שליאַך,
אין האַנדל-וואַנדל אָף די מאַרקן
פאַרטון זיינען געווען אַסאַך.
שטענדיק פלעגן קרעכצן רעדער
אָף לאַנגן סקריפּנדיקן בריק,
און פלייסיק פלעג מען מאַכן לעדער

אין איינזיניציקער פאבריק.
 דורך טירן שמאלע, שווארצע שויבן
 מיט אויגן ערגעץ ווייט געווענדט,
 מע פלעגט דאָרט אַרבעטן און גלויבן
 אין טיפע קרעפטן פון די הענט.
 האָט עליע אויך געאַרבעט לעדער,
 ווי אַלע דאָ, ביז טיפער נאַכט,
 מיט יוגנט דאָרפישער אין סעדער
 האָט עליע זומער-נעכט פאַרבראַכט.
 נאָר בלאַנדזשען פלעגן זיינע אויגן
 און ס'האַט געטריפט זיין קראַפט אומזיסט.
 ס'האַט ערגעץ שטענדיק אים געצויגן—
 ווהין, האָט קיינער ניט געוויסט.
 אָף נייע טעג באַ די וואַרשטאַטן
 האָט מען אין פינצטערניש געוואָרט;
 האָט עמעצער געדרוקט פלאַקאַטן,
 פלעגט ער צעקלעפן זיי באַנאַכט.
 און ווען געווען איז אַן אסיפע,
 אין נעכט, אין שנייקע און טיפע,
 באַ קעלערס פול מיט דינאַמיט
 איז ער געשטאַנען און געהיט.
 קיין רעדעס האָט ער ניט געהאַלטן
 און ניט געוואָרפן זיך מיט רייד,
 נאָר טיף אין זיך האָט ער באַהאַלטן
 דעם שטילן אָטעם פון זיין פרייד.

איז איינמאל האָט אַ שניי גערעגנט
 און ס'האָט געבענקט די ווייסע ערד.
 און זיך מיט קיינעם ניט געזעגנט,
 האָט ער אַ טרייב געטון דאָס פּערד.
 פון קליינע פּענצטער מאַטע אויגן
 באַלייט האָבן זיין גרינגן לויף,
 דאָס פּערד איז שפּילעוודיק געפּלויגן
 און האָט פּאַרלאָזט דעם לעצטן הויף.
 נאָר ערגעץ ווייט אין קאַלטע שוויבן
 האָט אַ באַקאַנטער בליק געקילט,
 אָף ווייסן פּראָסט, אָף קאַלטע שטויבן,
 אַ הונט אַ לעצטער האָט געבילט.
 די שטאָט ווערט קלענער אַלץ און קלענער
 און עליען ווערט זי אַזוי ליב,
 ס'איז יעדער זאָך פּונדווייטנס שענער
 און ליבער ווערט די אַלטע שטוב.
 און אַזוי מילד האָט אים געצויגן
 אַהין צו אָפּגעקילטע טעג,
 די קינדהייט פליט פאַר זיינע אויגן
 און יאָגט אים נאָך זיין גאַנצן וועג.
 נאָר קיינער הערט ניט איצט זיין יאָגן
 און עפעס ווערט אים אַזוי קאַלט,
 ס'האָט נאָר דאָס פּערד אים ווילד געטראָגן
 און האָט געוועקט דעם ווייסן וואַלד.
 פון אומעטום האָט מען געשאָסן,
 געציטערט האָט די גרויע וועלט,

און ט'האָבן טעג זיך הייס געגאָסן
 אָף גרויען הונגעריקן פעלד.
 איז עליע אויך מיט זיי געפלוניגן
 אין יענער רויכערדיקער שיין,
 אין זײַנע שמייכלענדיקע אויגן
 האָט קיינמאָל נישט געווינט קיין פּיין.
 ער איז געווען פון שנייען קעלטער
 און הייס ווי גליענדיקער שטאָל,
 האָט ער פאַרליבט זיך אין די פעלדער,
 ווי אין זײַן שטעטלדיקן טאָל.
 איז יעדער וועג געוואָרן נײַער,
 זײַן טראַט האָט פּריילעכער געברענט.

. . . . .
 ער האָט געוויסט, אַז לעשן פּײַער
 האָט מען מיט פּײַער נאָר געקענט.
 ער האָט געוויסט, אַז וועקן דרימל
 האָט נאָר געקענט דער דולער שליאַך.
 אַ לאַנגע צײַט, אַז הויכער הימל
 איז אים געווען אַ ליבער דאָך.
 ער האָט זיך אויסגעלערנט שווינגן
 און זיצן שטיל אַנטקעגן זון,
 אין טונקלען וואַלד, אַ הייפל צווייגן
 איז אים זײַן בעסטע היים געווען.
 און צווישן אַלע זײַנע שכײַנים
 איז ער געוועזן נאָר איין ייד,
 נאָר אומעטום מיט זיי אינײַנעם
 האָט ער געפּײַפט דאָטזעלבע ליד.
 . . . . .

אמאָל אין ראַשיקע פאַרנאַכטן,
אין שאַ פון פאַכעד און פון גויט,
ווען מענטשן מידע פלעגן וואַרטן
אין פרעמדע היימען אָפן טויט,
ווען איבער שטעטלעך בייזע וואַלקנס
געיאָגט האָבן די לעצטע נאַכט,
איז נאָר די אומרויַקע פּאָלקן
אַהינצו רו האָבן געבראַכט.
מיט יענע פּאָלקן פלעגט ער יאָגן
און ניט געפילט זיך אין דער פרעמד,
ווייל הייסע הערצער פלעגן שלאָגן
באַ יעדן אונטער קאַלטן העמד.
און אַלע טרויעריקע פריידן
האַט ער געצונדן אָף זײַן שווערד,
די וועלט איז גרויט און האַט פאַר יעדן
אַ היים אַ היימישע אָף דר'ערד.
נאָר מענטשן פליען, מענטשן גייען,
אַט ערשט געווען און שוין אַוועק,
אַף יענער ערד פלעג דער פאַרגייען,
ווער ס'האַט געשראַקן זיך פאַר שרעק.
ס'איז יעדער גרייט צו זײַן אַ קאַרבן
און פאַלן ערגעץ לעם אַ פלויט,
אַף יענעם פעלד איז דער געשטאַרבן,
ווער ס'איז געלאָפן פונעם טויט.

אין גאנג פון ברוילעכע פארטאָגן
האַט יעדער וואָלד פאַרזוכט אַ שלאַכט,
ווי פריילעך איז געווען צו יאָגן
אין יענע וועלדער שפעט באַנאַכט.
ווער קאָן פאַרגעסן די געזאַנגען
פון יענע נעכט אין אַלטן טאָל,
און ווער ס'איז איינמאָל דאָרט געגאַנגען,
וועט דאָרט שוין זיין צום צווייטן מאָל.
אין הויכן הענגט נאָך יענער וואַלקן
וואָס שיקט דעם טרויער אָף דער ערד,
ווער ווייסט ניט איצט קאָטאָוסקיס פּאַלקן,
קאָטאָוסקיס רייטער אָף די פּערד.

. . . . .
דער אַכטער טאָג איז שוין פאַרגאַנגען,
און ס'איז אין פּאַלק קיין ברויט ניטאָ,
ס'גייען אום די שווערסטע קלאַנגען
און שווערער ווערט פון שאַ צו שאַ.
— „מיר זינגען אַלע שנעלע רייטער
און יאָגן דאָרף מען סיווייטני.
— „נאָר וואָס וועט זיין, בראַטישקע, ווייטער,
„אַזוי איז שטאַרבן גיט קעדיני.
„וואָס קאָן מען טון מיט אַזאָ הונגער
„און גיי אַרום און שלינג דעם ווינט,
„ווער קאָן איצטער מאַכן גרינגער,
„ווער קאָן ראַטעווען אַצינד?
„און הער, ווי ס'בעטן זיך די ציינער,

„ווי נעמט מען איצט אַ שטיקל ברויט, ?
 „דו זעסט, ווי ס'טריקענען די ביינער
 „און געלער ווערט אַף מיר די הויט.
 „דו זעסט, ווי ס'פאלן אײַן די אויגן,
 „ווי ס'ציטערן באַ מיר די הענט.
 „מיר זײַנען אויך אַמאָל געפלוּיגן
 „און רײַכע פּאַלעצן געברענט.
 — „ניט שײַן, ניט שײַן איז איצטער קלאַגן
 „און שטיל זיך שרעקן פאַרן טויט,
 „אין ווייטקייט פליען ערגעץ צוגן
 „און פירן העמדער אונדז און ברויט.
 „און גיך וועט אונדזער פּאַלק זיך פרייען
 „און ווידער בונטעווען פאַרשײַט,
 „עס בלאַנדזשען צוגן אין די שנייען;
 „זײַ זײַנען ערגעץ שוין ניט ווייט.
 „ניט שײַן, ניט שײַן איז איצטער קלאַגן
 „און שטיל זיך שרעקן פאַרן טויט,
 „דו הערסט, ווי ס'פּײַפּן דאָרט די צוגן
 „און פירן העמדער אונדז און ברויט.

. . . . .
 ווער האָט געקענט אָט דאָ זיך ריכטן
 אַף אַזאַ בראַך אינמיטן נאַכט,
 ווער ס'האָט געיאָגט מיט זײַ ערשט נעכטן,
 האָט הײַנט די אויגן שוין פאַרמאַכט.
 דער שרעק פלעגט וואַקסן אומגעווער
 און האָט געיאָגט און האָט געווייט,
 און אַלע טאַג מיט שטילן טרויער
 האָט מען אַ קאַרבן שטיל באַלייט.

מיווארט, אַז עמעצער זאָל קומען,
 נאָר קיינער קומט נישט כּוצן טויט;
 פּרימאַרנס רויכעדיקע שווימען
 און ברענגען ברענגט מען נישט קיין ברויט.
 קאָן זיין, אַז ערגעץ בלאַנקען ציגן,
 אַז ערגעץ רייניקט מען דעם שניי,
 נאָר שווער איז שוין דעם הונגער טראַגן.
 ס'איז שווער דערוואַרטן זיך אַף זיי.

VIII

דער פּאַלק האָט שוין אָן ברויט פּאַרגעסן,
 קיין שטיקל פּלייש איז לאַנג נישט אָ.
 אין דאָרף איז דאָ איצט וואָס צו עסן
 אי ברויט, אי פּלייש איז דאָרטן דאָ.
 ס'יאָגט אַ פּריילעכער גערודער,
 און שיקער פּליט דער טונקלער טאָג;
 דאָס דאָרף איז פּול מיט גאַנטעס לידער,
 נאָר וויינט אין דערפּל שטייט אַ קלאָג.
 אַף קרומע כאַטקעט הענגט אַ טרויער
 און דאָרטן ווייסט מען נישט קיין רו,
 מ'פירט אַוועק באַם אַלטן פּויער
 פון קיינער שטאַל די לעצטע קו.
 די זון איז אָפּגעשווימען ווייטער
 און זיך באַהאַלטן לעם אַ פּלויט,
 זי זעט פון ערגעץ פּליט אַ רייטער,
 אַ רייטער פּליט אַהער נאָך ברויט.

אין טאָג אין האַרבסטִיקן, אין שטילן,
 איז קלאָר און דורכזיכטיק די הויך;
 אַ רייטער טרייבט אַ פּערד אַ דולן
 און שטויבן הייבן אוף אַ רויך.
 פון ווייט האָט זיך אַ קאָפּ באַוויזן
 און נאָך אַ קאָפּ אין גרינעם טאַל,
 און ביקסן, ביקסן, לאַנגע שפיצן,
 און פּרעמדע רייטער אָן אַ צאַל.
 נאָר איינער האָט זײַן פּערד געטריבן
 און פונקען בליצנדע געשיט,
 אַז פאַר די פּרעמדע איז געבליבן
 אַ שוואַרצער שטויב פון ווילדע טריט.
 מ'האַט זיך צעיאָגט פון אַלע זייטן,
 פון טויט האָט קיינער ניט געקלערט;
 נאָר איינער שניידט די דולע ווייטן
 און טרייבט זײַן הונגעריקן פּערד.
 . . . . .

IX

מ'האַט אים געפאַקט, מיט קאַלטע שפיצן
 געטריבן האָט מען אים אין סטעפּ,
 און דאָרטן האָט מען אים באַוויזן
 אַסאַך, אַסאַך באַקאַנטע קעפּ.
 ער האָט דערקענט זײַן בלאַנדן שאַכן,
 דעם פּיננדיקן פּעדקע כלאַפּ,
 דער קערפּער זיינער איז צעשטאַכן
 און ווייט פון אים זײַן בלאַנדער קאַפּ.

און ווייטער ליגט יוכים צעצויגן,
 ער האָט יוכימען באַלד דערקענט,
 נאָר ווער האָט אים פאַרמאַכט די אויגן
 און ווער האָט אָפּגעהאַקט די הענט.
 פאַרוואָס-זשע קאָן ער ניט געפינען
 יאַנסאַן, דעם לעצטן קאַמאַנדיר,
 ער איז אין האַרבסטיקן באַגינען
 אַוועק אין דאָרף אַרײַן נאָך ביר.
 מ'האַט אים פון דאַמלסט ניט געווען;
 געפלוין זײַנען הייסע נעכט;
 אין וואַלד, אין דעמבענע אַלייען
 האָט ער פאַלאָוט זײַן ווייסן פערד.
 זיי ליגן דאָ, ווי טויטע ריון,
 באַדעקט מיט שטויבן און מיט פּראָסט;

. . . . .

פון ערגעץ האָט מען זיך באַוווּזן
 און לאַנג אים ליגן ניט געלאָזט.
 אַ קלונג, אַ קלאַפּ, מ'איז געקומען
 מיט שטומע פענימער ווי שטיין;
 מ'האַט אים אין שטוב אַרײַן פאַרנומען
 און דאָרט פאַרשלאָסן אים אַליין.

x

אין דרויסן האָט אַ ווינט אַ ווילדער
 געיאָגט פון ערגעץ און געווייט,
 און ווידער האָבן גרויע בילדער
 פאַר אים זיך טרויעריק געדרייט.

ער האָט דערפילט, אַז אין די שנייען
 אַמאָל פאַרלירן עפעס לוינט;
 אין טרויער פאַרגייען
 איז עליע ניט געווען געווינט.
 זיין שטילן גאנג האָט ער פאַרביטן
 אַף אַ צעשוּיבערטן גאַלאָפּ,
 און איז געווינט, אַז ס'וואָלן שיטן
 צעהיצטע קוילן אַף זיין קאַפּ.
 פאַרוואָס-זשע שלאָפּן רייד פאַרשייטע?
 פאַרוואָס-זשע שוויגן זינע הענט?
 און ווידער האָבן בילדער ווייטע
 געדרייט זיך שנייק אַף די ווענט.
 נאָך עפעס קילט אַזוי אין האַרצן,
 און עפעס ברייט אַזוי אין ברוסט,
 די פענצטער וויגן זיך אין שוואַרצן,
 די ליפּן ציטערן אומזיסט.
 ווער האָט געוואָנט אַהער אים ברענגען,
 אין ברוסט איז פולווער נאָך פאַראַן,
 די האַנט איז גרייט נאָך שיסן, הענגען,
 נאָך וווּ ז'זיין בלויילעכער נאַגאַן.
 און טיף אין האַרצן טוט אַ ציטער,
 און אַף די שטיינער פאַלט אַ טרער;
 פאַר זינע אויגן שטייט זיין מוטער,
 פּונדוואַנען קומט זי עס אַהער?
 און עפעס ווערט אים אַזוי טייער
 פון יענע נעכט דער ליבער ראַש.

.....

ווער ס'האָט די טעג פאַרבראַכט אין פּייער,
וועט זיך ניט שרעקן פאַרן אַש.

xI

הימלען דרעמלענדיקע שווינגן —

.....
האָט מען געפירט אים קאַלט און שטום.
עס פלאַקערן די דינע צווייגן,
און ס'בליצט דער סטעפּישער ארום.
אין סטעפּ איז לופטיקער און פרייער,
אין סטעפּ איז רויכעדיק און שוואַרץ;
מ'האָט אים געפירט, אַ ברייטער פייער
האָט שוין געוואַרט אָף עליעס האַרץ.
און ערגעץ ווייט האָט מען געזונגען
אַ שטיל געזאַנג אינמיטן נאַכט;
און טונקלער פלאם האָט אַלץ פאַרשלונגען.

.....
אַן אַלטער ווינט האָט אַלץ געלאַכט,
די הויך איז שוואַרץ, די הויך איז נאָענט,
אַזוי דערברענט דאָס לעצטע האַלץ;
פון רויך פון קנויליקן און גראָען,
האָט ער זיך אופּגעהויבן שטאַלץ.
און האָט אין ציטערניש דערזעען
נאָר פאַסמעס פליענדיקן רויך,
נאָר פונקען בליצנדיקע ווייען
אין דער פאַרקילטער, שוואַרצער הויך.

ז'איז פול מיט שרעק און מיט סאקאָנע,
און שיקערט טומלענדיק די קעפּ:
די נאַכט איז פרעמד, און די לעוואָנע
אַנטלויפט אַ ווייסע פונעם סטעפּ.
ער האָט געוואָלט נאָר עפעס זאָגן
נאָר עפעס ציטערן די הענט...

.....
און ביז ס'האָט אָנגעהויבן טאָגן
האָט מידער פֿייער שוין דערברענט.
קאָטאָוסקיס פּאַלק אין שווערן הונגער
האָט אַפן ברויט זיך ניט דערוואַרט...

XII

אַף יענע פעלדער איז שוין גרינגער
ס'האָט לאַנג פאַרענדיקט זיך די שלאַכט.
פון עליען איז אַ ליד געבליבן;
האָט זי דער סטעפּ אַליין געקענט;
זיין פערד איז ערגעץ ווייט פאַרטריבן
אין ווייטע סטעפעס אינדערפרעמד;
און וווּ איז עליע ווייסט ניט קיינער,
קיין גרוס האָט קיינער ניט געבראַכט.
אַ פרעמדער ווינט האָט זינע ביינער
צעווייט מיט אַש אין יענער נאַכט.

אין אן אלטן פאָוויט

ווען דרויסן איז שנייך און ווינטעריק,
איז הייסער און וויסער מײן ליד.
דערצייל איך אַ מײסע אַ מונטערע
סון אַ פויערשן אַלטן פאָוויט.

געלעבט האָבן פויערים קאַרענע
מיט ווייבער, מיט פעלדער און פערד;
הונדערטער טויזנטער יאָרן
איז אַ הימל געהאַנגען אָף דרײַערד.

געוויינט געווען זײנען די פויערים
צו כאַטקעס, צו פײן און צו ברויט;
אין שטעט האָט מען גאַסן און מויערן
געבויט, און געבויט, און געבויט.

אין שטעט האָבן גאַסן געבונטעוועט,
מיט בלוט האָבן גאַסן געבליט,
נאָר רויך און שנייך, און ווינטעריק
געדרימלט האָט אַלטער פאָוויט.

II

וועגן און וועגלעך אַנטלאָפּענע,
 כאַטקעלעך טויבע ווי נעכט,
 וואָלקנס ווי סוויטקעלעך שאָפּענע
 פּוכיקע — הענגען אָף די ערד.

ווען כאַטקעלעך צינדן אָן פּייערן,
 ווערן שליאַכן מיט נאַכט פּאַרפּלייצט, —
 געצאָלט האָבן פּויערים שטייערן
 פאַר זיך און פאַר ערד און פאַר ווייץ.

נאָר געפּאַרן זינגען פּויערים זעלטן,
 געיאַנטעווט אינדערהיים אָף היי.
 ניט געוויסט פּון שטייערנע וועלטן,
 ניט געוויסט פּון שטאַלענעם וויי.

III

געלעבט האָבן אַלע אינגינעם,
 ווי שטיבלעך פּון איין גאַס;
 אַלע זונטעק פּלעגן שכינים
 קנאַקן קערלעך און טרינקען קוואַס.

פּלעג מען זיצן, דערציילן און הערן,
 האָבן ווענט אינדערפּינצטער געבליט,
 ביז דער דאָרפּישער הימל פּלעג ווערן
 מיט זילבערנעם ווייץ באַשיט.

פליען כאדאָשים און יאָרן
גרינגער און גיכער פון שניי.
געטאָגט אָף פעלדער מיט קאָרן,
גענעכטיקט באַנאַכט אָף היי.

און שטענדיק געזייט און געמאַלקן
פאַר פּרעמדן ניט-דאָרפישן גליק.
פלעגן שווימען אָף הימלען וואָלקנס,
ווי מיט הונדערטער יאָרן צוריק.

האַט געוואָקסן אָף פעלדער דער צאָרן,
באַהאַלטן אין ברויטן געבליט.
און אַזוי הונדערטער יאָרן
אינעם פויערשן אַלטן פּאַוויט.

IV

פלעגן בעהיימעס זיך קעלבן
אין שטאַל אָף פּרישער שטרוי,
און אַלע יאָר דאָסזעלבע,
און אַלע יאָר אַזוי.

זיינען קעלבלעך געוואָקסן,
געמערט זיך פון יאָר צו יאָר.
באַ קינדער ווערן ברייטער די אַקסלען,
באַ אַלטע ווערן גרויער די האַר.

זײַנען לידער אין גערטנער געשוומען
פון פֿאַרטאָג בײַז באַנאַכט.
פלעגן שקאַצײַם און שיקסעס קומען
און גאַנצע נעכט פֿאַרבראַכט.

זוכן פויערטעס טעכטער,
רופן בײַז גרינעם פֿאַרטאָג.
פלעג זײַך קײַקלען אַ יונגער געלעכטער
אין אַלע ווינקלען פֿון סאָד.

און ווייט דאָרט נאָך כאַטקעס און פֿלויטן
שטייען צײַלעמער שוואַרצע צעשטעלט,
וואַרטן אָף אַ נײַעם טויטן,
וואָס מײַט ברענגען אין פעלד.

v

צווישן כאַטקעלעך, פעלדער און פויערים
אינעם אַלטן פֿאַוויט,
אין אַ ווייסן צווייגאַרנדיק מויערל
האַט געווינט אַ ייד.

געזײַט ווייץ און גערשטן
מיט אַלע פויערים גלײַך,
פראַסט געהייסן הערשקע,
נאָר זײַן שטוב האָט אַ בלעכענעם דאָך.

און אונטערן דאך אין אַ ווינקל
אַ שענקל, אַ אומעטיקס, שטייט,
פלעג דאָס מויערל פינקלען
אַף דער גאַנצער דאָרמישער ברייט.

הערשקע האָט ליב געהאַט פויערים,
ווייל אַף פעלדער האָט קאָרן געבליט,
נאָר דאָס ווייסע צווייגאַרנדיק מויערל
איז געשטאַנען אינדערמיט.

VI

ניט ווי פראַסטע, דאָרמישע מיידלעך
האָט זיין טאָכטער שפּאַצירט,
די טאָכטער האָט שטאַטישע קליידער
און שטאַטישע שיך.

פעטראַ איז אַ יונגער און געזונטער,
אַ פרישער ווי שניי און ווי ווינט.
און פאַרנאָכט באַ דער הרובע ווינטער
קושט ער זי, ווי אַ קינד.

איז דער טאַטע ניט צופרידן,
און די מאַמע זאָגט אויך אַזוי, —
ס'פאַסט ניט פאַר יידן
זיך קושן מיט אַ גוי.

פלעגן שקאָצים לאַכן
סונעם יונגן פעטראָ;
אַף אונדזערע דאָרפישע שליאַכן
זיינען גענוג אונדזערע דאָ.

vii

איבער פעלדער איז געגאַנגען אַ גערודער,
האַבן ווייטן געבליצט און געשאַלט;
זיינען שטילער געוואָרן די לידער,
איז שטילער געוואָרן דער וואַלד.

ווער אַף גאַסן אין פרעסט פלעג ווינטערן,
און געזייט, געמעלייצעט אומזיסט;
דאָס קאָרענע לאַנד האָט געבונטעוועט —
ערגעץ ברענט, און מ'שיסט, און מ'שיסט...

פאַר הונגער, פאַר וויי און פאַר שווערדן,
פאַר נעכטן, פאַר היינט און אַמאָל —
פאַר פרעמדע פאַרהונגערטע ערדן
דאָס קאָרענע לאַנד האָט געצאָלט.

אַף פעלדער, וווּ דאָרף האָט מעלייצעט,
ווּ דאָרף האָט געאַקערט, געזייט,
ליגן צעטראַטענע ווייצן
מיט רויכן און שטויבן פאַרווייט.

VIII

ווען דאָרף איז אין נאַכט און אין שווינגן געליגן,
איז געקומען אַ מאַכנע פון וועג,
מיד איז די מאַכנע פון גאַנג און פון וועגן
און הונגערט שוין עטלעכע טעג.

כאָלעמען הייזלעך, כאָלעמען שטאַלן.
דאָרף איז פאַרבליבן אָף פעלדער אַליין.
מיד איז די מאַכנע פון פעלד און וואַקזאַלן,
מיד פון געלעגערט אָף ערד און אָף שטיין.

אָף פינצטערע שליאַכן פון פריצישע כורוועס.
שטייען אַמבאַרן אָף שלעסער פאַרשפאַרט,
די מאַכנע איז נאַקעט, די מאַכנע באַרוועס,
און שלאָפט ניט צוועלעפטע נאַכט.

שלעסער צעקלאָפט און אַמבאַרן געשפּאַלטן
פאַר נעכט און פאַרהונגערטע טעג,
ווען ס'האַט זיך די נאַכט אין די טאַלן באַהאַלטן
איז די מאַכנע געווען שוין אין וועג.

IX

היינט מאַכנאַ און מאַרגן פעטליירע,
ערשט געווען און שוין ניטאָ.
וואָס אַ מאַל האָט געדויערט יאָרן,
איז היינט אין איין שאָ.

נעכטן שוואַרצע און מאָרגן רויטע,
גיד איז טאָג און גיד איז גאַנג,
היינט געגאַנגען און מאָרגן געטויטע —
אַף אַ בוים צי אַף אַ שטאַנג.

אַלטע פויערים מיט אַלטע ווייבער,
לאַנג איז ברעג פון אַלטן דניעפּ;
ווער וועט גייען און ווער וועט בלייבן,
ווער אַפן אויוון און ווער אין סטעפּ?

x

אַרמייען, דיוויזיעס, פּאַלקן.
רייטער אַף פּערד און רייטער אַף פּערד.
אַלע טאָג ווערן שוואַרצער די וואַלקנס,
אַלע טאָג ווערט רויטער די ערד.

פּלאַם און רויך און סאַרבולטיקטע שטאַנגען
אין פאַרכאַלעמטן שטילן פּאַוויט;
אַלע טאָג ווערן בלוטיקער קלאַנגען,
אַלע טאָג ווערן בלוטיקער טריט.

וועמען פּאַלגן און וועמען הערן?
גרייט זיינען שטריק און שאַרף איז די שווערד.
ערגעץ וואַיען אַף פעלדער נאָך בערן,
און סע שרייט און סע וואַיעט די ערד.

ווהין און מיט וועמען גייען,
ווען דער דניעפר איז רויט.
דיוויזיעס, פּאָלקן, אַרמייען.
אוקראַינע. בלוט. קויט.

xI

שטייט פאַרשלאָגן דער איינזאַמער קלויסטער,
גייען פויערים צום גאַלעך געהיים,
קומט אַ זונטעק, אַ יאָנטעוו אַ גרויסער, —
דאַוונען באַטראַקעס אינדערהיים.

ערשט אַ סכאַד און נאַכאַמאַל אַ מיטינג,
ערשט אַ מיטינג און אַ סכאַד;
קומען אָן כאַוויירים פון פּאָוויטן,
קומט אַ כאַווער פון דער שטאַט.

ווערטער ווייטע, קורצע שווערע —
לויד-דזשאַרדזש, יודעניטש און קאַלטשאַק,
שטייען פויערים און הערן, און הערן,
און קוקן אָף זיין לעדערנעם פידזשאַק.

לויפן אַלטע, נייע קומען,
הענגען שטאַלץ נאַקאַזן אַפן פּלויט —
ערד באַ רייכע פויערים פאַרנומען,
ערד און טעלד און קו און ברויט.

זײַנען פּרײַצײַם פֿון דערפֿער אַנטלאָפֿן,
איז געפֿאַלן דער ערשטער שניי.
אַ באַפֿעל איז געקומען פֿון זאַפֿן,
אַ באַפֿעל פֿון דער רױטער אַרמײַ.

אַ באַפֿעל פֿאַר אַרבעטער און פֿויערײַם.
איז געפֿאַלן דער באַפֿעל, ווי אַ שטיין;
האַט דאָס דאָרף זיך געוואָרפֿן אין מױרע,
אין פֿאַוויט איז געווען אַ געוויין.

ווער פֿון פֿרײַד און ווער פֿון טרױער
(ווייל מענטשן איז דאָ אַלערליי),—
אַלע יונגע געזונטע פֿויערײַם
זײַנען אַוועק אין אַרמײַ.

אַוועק איז אַ וואָך און אַ כּוידעש.
אינעם געגנט האָט מען דערהערט:
שטיל האָבן זיך דערפֿער געסוידעט
מ'וועט פֿאַרנעמען צוריק די ערד.

און פֿרויען וועט מען אויך פֿאַרנעמען
(מ'מוז פֿאַר דער רױטער אַרמײַ),
ווייל ס'איז דאָ אַ ייד אַזאַ לענין,
און לענין וויל אַזוי.

XIII

פלעגן פעלדער מיט צאָרן זידן
 און אַזוי פון פּאָוויט צו פּאָוויט.
 שולדיק זיינען קיטציעס און יידן,
 און הערשקע אונדזער ייד
 אינדערמיט.

האַבן אַלע די סעדלעך געטראָטן,
 האָט אין דאָרף אַ שוידער געיאָגט;
 — „יידן טויטן האָט גאָט ניט פאַרבאָטן“, —
 האָט דער עלטסטער פון אַלע געזאָגט.

ווערן פענצטער פינצטערער. טויטער,
 אונטער גאַרטלען ווערן מעסערס צעבליט;
 און דער דרויסן איז גרוי און צעבויטעט
 פון קוילעס און קויטיקע טריט.

XIV

דאָס דאָרף איז איצט שווער צו דערקענען
 פאַרוואַלגערט, פאַרמעקט איז דער שליאַך,
 הייזעלעך סמאליען זיך, ברענען
 פון גאַנצפרי ביז באַנאַכט.

און באַנאַכט, ווען דאָס דאָרף איז געשלאָפן,
 זיינען ווינטן געלאָפן קאַלט,
 איז פעטראַ מיט די ווינטן געלאָפן
 מענטשן באַהאַלטן אין וואַלד,

מענטשן פון שטיינערנעם מויערל.
נאַכט. שניי. טויט.
ווינטן פאַרבלוטיקטע טרויערן,
שניי איז ניט ווייט —
רויט.

האַט פראַסטיקער פרישער באַגינען
אין וועלדער מיט פרישקייט געווייט,
האַבן פויערים קאַלטע געפונען
דריי מענטשן פאַרווייט און פאַרשנייט.

xv

דרימלען כאַטקעס מיט שטרויענע דעכער,
אַלע קליין, אַלע גרוי, אַלע גלייך —
איז ניטאָ שוין קיין שטוב, וואָס איז העכער,
קיין שטוב מיט אַ בלעכענעם דאַך.

גייען שיקסלעך שפאַצירן אַלע זונטעק.
גלייך. רויט. פראַסט.
שווימט פון פעלדער אַהיים שוין דער ווינטער,
ליגן סטעפעס פאַרלאָזט.

זיינען ערדן און סטעפעס שוין אַלעמענס,
וואָשט דער פּרילינג דעם לעצטן קויט,
פאַרן פויערים אָף ווייטע וואַקזאַלן,
פירן זעק מיט אייגענעם ברויט.

דרימלען כאַטקעס מיט שטרויענע דעכער.
קליין, גרוי, גלייך.
איז ניטאָ קיין שטוב, וואָס איז העכער,
קיין שטוב מיט אַ בלעכענעם דאָך.

xvi

ווען דרויסן איז שנייִק און ווינטעריק
איז הייסער און ווייסער מיין ליד,
מיין ליד ווי ס'האַט פינצטער געבונטעוועט
אַ פויערשער אַלטער פּאָויט.

געווען איז די מייסע אַ שטענדיקע
אומעטום. אומעטום. אומעטום.
די מייסע איז לאַנג אַ געענדיקטע
נאָכן לעצטן באַפעל פון דער זון.

זינען לידער שוין אַלע געזונגענע,
זינען ווערטער שוין אָרעם און קאַלט,
סאַטנעס פאַרבלוטיקטע קלינגען ניט,
ס'קלינגען די העק אינעם וואַלד.

אַף שפּיץ-קלויסטערס וווּ זילבער איז טרויעריק
הענגט אַ בלויער באַרויקטער יאַם,
יעדער דאָרף האָט אַ כאַטקע, אַ שטרויענע
מיט אַ טונקעלן שילד: „קאַמנעזאַם“.

יאָסל שינדער

אין שטעטלעך זײַנען מענטשן בלינדע,
יעדער בלינדער שטייט און היט זײַן קלייט.
יאָסלס טאַטע איז אַ שינדער
און די מאַמע נייט.

שלאָפן נאָך שכינים
פון יענער זײַט שוועל.
גייען ביידע אינײַנעם
שינדן פעל.

פון דאָרף און פון שטעטלעך,
פון יענער זײַט בריק
פירט מען אָקסן
אַף שטריק.

געוויינט איז יאָסל
— צו אָקסנס געשריי —
די פעל אַ שינד —
דעם האָרן — אַ דריי.

די פעל אַ ריט,
מיטן מעסער אַ שנייט.
פריש איז הויך
פון אַקסענעם בלוט.

אַקסנס ריטש
אין שטאַל און אַף וועג,
פיל זיינען שטעטלעך
מיט אַקסענע טעג.

||

זיינען אַקסענע שטאַלן
פאַרקלאַפט און פאַרמאַכט,
איז אַ גאַנעוו באַפאַלן
די בוינע באַנאַכט.

שאַרכן גרעסער
אין הויף —
כאַפט ער זיין מעסער
און לויפט.

דאָס מעסער פינקלט,
און הויך איז די שוועל,
אַ מענטש אַ טונקלער
פאַלט אַף פעל.

שוואַרץ איז ערד,
בלוט איז רויט,
וואַרט אַ פּערדל
לעם פּלויט.

אַקסענע שטאַלן
פאַרקלאַפט און פאַרמאַכט,
איז אַ גאַנעוו געפאַלן
אין בוינע באַנאַכט.

III

ערגעץ לויפן דילע עשעלאַנען,
דאָרטן ווייט לעם אומעטיקן באַן,
און פון פעלדער איז געגאַן זעליאַנע
דער אוקראַינער ווילדער אַטאַמאַן.

ערגעץ זיצט מען, ערגעץ וויינט מען, ערגעץ וואַרט מען:
ווער אין קעלערס, ווער אין קלייט און ווער אין באַד, —
אוי, זעליאַנע מיט זיין גרינעם גאַרטל
פירט זיין ווילדע מאַכנע אַף דער שטאַט.

וואָס קאָן טון אַ נאַקעט שטעטל,
שוידערט שרעק אַף יעדער שטיין,
לויפן ווייבער אַף בייסוילעם בעטן,
זאָגן יידן טילים אינדערהיים.

ערגעץ לויפן דולע עשעלאָגען.
דאָרטן ווייט לעם אומעטיקן באַן,
און פון פעלדער איז געגאן זעליאָנע
דער אוקראַינער ווילדער אַטאַמאַן.

IV

דאָס שטעטל איז באַרינגלט פון אַלע פיר זייטן,
מי'גייט און מי'ליפט און מי'פליט.
היינטיקע נאַכט וועט מען אַלע צעבייטן.
מענטשן. גוואַלדן. טריט.

דאָס שטעטל איז באַרינגלט פון אַלע פיר עקן.
מענטשן. גוואַלדן. נאַכט.
מי'טאַרניט, מי'טאַרניט, מי'טאַר זיך ניט שרעקן, —
דער טויער פון שטאַט איז פאַרשפאַרט.

זיי זיינען שוין דאָ אומעטום אין די הויפן,
היזלעך צעשראָקן און שטום.
מי'טאַרניט, מי'טאַרניט, מי'טאַרניט אַנטלויפן —
זיי זיינען שוין דאָ אומעטום.

דאָס שטעטל באַרינגלט פון אַלע פיר עקן.
נאַכט, נאַכט און נאַכט.
מיט הענט און מיט מעסערס, מיט טעפ און מיט שטעקנס,
אַף גאַסן און געטלעך.
שלאַכט.

v

אלע טאג, אלע פרי גייען קלאנגען,
 זיינען הייזער און קלייטן פארשפארט.
 באנאכט האָט מען ווידער געהאנגען,
 באנאכט.

ווער קאָן בעטער די טירן פארשליסן
 און די פענצטער פארהאקן שטאַרק,
 אלע טאָג פירט מען מענטשן שיסן
 אָף אַ באַרג.

גורען זיך שטיבלעך ווי קינדער
 ווהיזן און צו וועמען אָוועק?
 טעג ווערן בלינד און בלינדער.
 שרעק.

vi

די האַרבסטיקע זון
 דערברענט.
 אַ שטעטל
 מיט ליידיקע הענט...

ווער ס'האַט מוירע — גיי,
 ווער ס'וויל שלאָפן — שלאָף,
 מע וועט אלעמען קוילן
 ווי שאָף.

באַהאַלטן קינד און ווייב.
ווער ס'וויל לויפן — לויף.
ווער ס'וויל בלייבן — בלייב
דאָ
מיט אונדז
אין הויף.

פון הויף זינען אַלע אַוועק.
גרויס איז די שרעק,
געבליבן איז נאַכט —
און אַכט.

די האַרבסטטיקע זון
האַט לאַנג שוין דערברענט.
אַכט
מיט קורצע הענט.

ווער ס'קאָן שיכן — שוים!
ווער ס'קאָן שניידן — שנייד!
דער סוינע איז גיט ווייט.

vii

אין שטעטל איז פינצטער,
אין שטיבל איז נאַכט.
דאָרט איז הונדערט,
דאָ איז אַכט.

שליסן די פענצטער
און לעשן די שיין,
וואָס וועט זיין —
וועט זיין!

גרויס איז דער צאָרן
גרויס,
יאָטל,
פאָרויס!

זיבן נאַגאַנען,
אַ שטומפּיקער שווערד,
אַכט רייטערס,
אַכט פּערד.

יאָהל שינדער,
היט זיך פאַר נאַכט,
דאָרט איז הונדערט —
דאָ איז אַכט.

VIII

אַפּגעברענטע ווענט מיט קרומע לעכער,
מיט צעפּאַטלט שוואַרצע פּלעקן.

פון פּאַלנדיקע ווענט
דער בלעך זיך רייסט, פּאַרקריצט מיט וויי.

אַ פֿייער
האַט אַ גאַנצע נאַכט
געפאַטשט מיט ווילדע פליגל
איבער זיי.

זיי שטייען שוין דריי טעג אונטער די ווענט
מיט גלאַנצנדיקע אויגן,
מיט מידע בלוטנדיקע הענט.
און ווייסן ניט דעם אָנהייב,
ניט דעם סאָף
פון זייער שלאַכט.
אַפגעברענטע ווענט מיט קרומע לעכער.
נאַכט.

IX

אַ נאַכט און אַ נאַכט און אַ נאַכט.
לויפן צעשויערט מעסלעסן.
מיר האָבן שוין אַלע די שלאַכט
אין ליכטיקן דרימל פאַרגעסן.

יאַסלס טאַטע איז אַלט, איז אים שווער
די אַקסן די שווערע צו שינדן,
און דער זון איז באַנאַכט אַף אַ פערד
אין פינצטערניש ערגעץ פאַרשווינדן.

דאָס שטעטל געדענקט יענע נאַכט
און מאַמעס דערציילן די קינדער
די מייסע פון רויך און פון שלאַכט,
די מייסע פון יאַסל דעם שינדער.

x

נאָך לאַנגע פאַרויכערטע וועגן
אין לעצטן פאַרדרימלטן שטראַם,
איך האָב אים באַגעגנט
ניט לאַנג אין גובקאָם.

אלי-בען

אין אן אלטן אול בא איי-פעטרי,
ניט ווייט פונעם צארטן גורוהף
האָט נאָך קינדווייט אלי-בען געקלעטערט
און געפאַשעט פרעמדע שאַף.

און מוסטאַף — זיין אלטער פאָטער,
מיט זיין אלטער מוסער מאַריאַם
— טאָטערן, ווי אַנדערע טאָטערן,
באַ ברעגן פון שוואַרצן יאַם.

איז אלי-בען געוואקסן אין שטויבן,
אין זון, אין בערג, אין קויט;
געגרייט פאַר פרעמדע — טרויבן,
געזייט פאַר פרעמדע ברויט.

און פאַרגאַכט, ווען די זון פלעגט זיך זעצן,
פלעג נאָך דרימלען דער לעצטער פלאַם,
האָט גענומען אלי-בען זיינע נעצן
אין געגאַנגען צום שוואַרצן יאַם.

II

האָבן אין אַילן פאַרשפּרייט זיך קלאַנגען,
 גרייטן זיך טאַטערן ווידער צו פּיין;
 — אינגיכן וועט קימען ווראַנגעל,
 פאַרנעמען שאַף און וויין.

רוישן כוואַליעס, הוידען זיך ברעגן,
 יעדער טאָג איז גרויזאַם און וויסט,
 אַלי-בען ווייסט אין קרים אלע וועגן,
 אַלי-בען האָט געניטע פּיס.

רופט צונויף אַלי-בען א זיצונג
 אין אַיל לעם צאַרטן גורזוף:
 — קיינמאַל ניט געבן די פּריצים
 די בערג און די שאַף.

קיינמאַל ניט געבן. ניט געבן!
 זאָל לעבן דער פּאַסטוך אַלי-בען!
 אַזוי איז פאַרשריבן.
 און אַזוי איז געווען.

III

ווען אַלי-בענס פּאַלקן שפּאַנען אין די טאַלן,
 שאַקלען זיך די פעלזן שווער און אַלט,
 אין די ווייכע אָונטן סוידען זיך אַילן,
 שווימען שווערע קלאַנגן אום פון וואַלד צו וואַלד.

אין טאמעטענע שאַטנס דרימלען קיפאָריסן
און דער יאָם איז טונקל, הוידעט זיך און וואַרט.
ווייסן אַלע טאָטערן, מ'וועט שוין ווידער שיסן,
וועלן בערג זיך טרייסלען שוין אַ גאַנצע נאַכט.

אף דעם באַרג אַי-פעטרי רוען מידע וואָלקנס,
פונם באַרג אַי-פעטרי פאַלן שווערע טריט,
אלי-בען גייט ווידער מיט די שטרענגע פאַלקן,
מעגן אלע שלאָפן רויק ביו גאַנצפריי.

IV

אלי-בען האָט טויטן געטריקנט,
האָט אַזע אַ טשאַדדע גענייט,
האָט אַזוי לעם ברעג זיך געוויקלט
אַזאָ הייסע און פראַסטע פרייד.

אלי-בען איז מיט פאַלקן געגאַנגען.
האָט אַזע אינדערשטיל געוויינט,
זיך געבלאָזן אף פריצים און ווראַנגעלן
און געזעסן פאַרנאַכט אינדערהיים.

איז די לעוואָנע מיט הערנער געשווימן.
די לעוואָנע איז קליין און ווייט.
ווער ווייסט צי אלי-בען וועט קומען
און זי קושן פאַרשייט.

v

געדענקט זי אים מיט פריילעכע מאַטראָסן,
 גערויכערט און פאַרביסן מיט שאַשלעק;
 און נאָכדעם האָט מען גאַנצע נעכט געשאָסן,
 און נאָכדעם פלעגט מען שיסן גאַנצע טעג.

וואָלט אַזע פאַרקעמט די שוואַרצע לאָקן, —
 איז די זון היינט טונקל און איז קאַרג,
 לויפן שוואַרצע שעפעלעך צעשראָקן,
 אָן אַ פּאסטויך, פונעם הויכן באַרג.

זינגען כוואַליעס דאָרט באַ בריעגן
 אַזאַ שטילן טאָטערשן געזאַנג;
 און ניט ווייט אַף אומבאַקאַנטע וועגן,
 הערט אַזע אַזאַ באַקאַנטן גאַנג.

וועט ער מער ניט קומען מיט מאַטראָסן,
 ווייט איז ער אין ווייטן וועג,
 האָט מען ווידער גאַנצע נעכט געשאָסן,
 פלעגט מען ווידער שיסן גאַנצע טעג.

vi

גייען וואַלקנס אין די בערג, ווי שטענדיק,
 שטילע וואַלקנס, ווי זאַטע שאַף;
 האָבן דען בערג אַן ענדע,
 האָבן דען וואַלקנס אַ סאָף.

גוט איז, ווען רויטע פונקען
שטעפן דעם לייזונט פון נאכט;
געקומען א מענטש א טונקלער
פון ווייט א בריוו געבראכט.

קומען מענטשן ווייטע פון צאָפן,
קאלטע און הייסע, ווי סראָסט.
איז ווראָנגעל פון קרים אַנטלאָפן
בערג און יאָם פאַרלאָזט.

vii

קומט פונוואַנען אָן אַ טאָג אַ בלויער,
קומט פון הייך און פאַלט אין יאמען-טיף.
קיינער ווייסט ניט פון אַזעס טרויער,
קיינער ווייסט ניט פון איר לעצטן בריוו.

ווערטער ליבע ווערן ניט פאַרלאָרן
טעליאַם אַלייקעם, אַלייקעם טעליאַם.
שווימען טעג אַזוי, כאַדאַשים און יאָרן,
שווימען טעג, ווי שליופקעס אפן יאָם.

קומט פונוואַנען אָן אַ טאָג אַ בלויער
שטייען אויף אַילן פונעם שלאָף;
הייבן זיך אָף בערג אַלץ גרוי און גרויער.
שטייע פאַסטוכער מיט זאַטע שאָף.

VIII

גיסט דער הימל זיך אין טונקעלע בערג,
 זיינען בערג אי ווייט, אי גרוי, אין גרין;
 גייט אהיים אן אלטער, אלטער טערק
 טראגט א זאק פארבליבענעם טויטן.

אינדערהיים שוין קיינעם ניט געלאָזט,
 ערגעץ ווייט שוין זיינען זיינע זין;
 איז געבליבן נאָר אין לייב אַ ווייטער פראָסט
 און דער זאק פארבליבענער טויטן.

פאלן שאַטנס פון די טונקלע בערג,
 און פונויבן פאלט אַ ווייכער ווינט;
 גייט אהיים אַ הונגעריקער טערק.
 גייט און גייט און בלאַנדזשעט, ווי א קינד.

לעם אַי-פעטרי אף א פעלזן-מיט
 זיצן שטילע, גרויע מענטשן צוויי;
 פונדערווייטן צייכנט האַרבסט נאָך זיינע טריט,
 נאָר אף הייכן דרימלט שוין א שניי.

IX

ניט דער יאָם האָט גערוישט און געשטורעמט,
 ס'האָבן טאָטערן אן אופרוף געליינט;
 ניטאָ שוין קיין רייכע און אַרעמע,
 ניטאָ שוין קיין גרויס און קיין קליין.

אלע וויינגערטנער, סעדער און רינדער
אלע היזער, און בערג, און שאף —
געזערן אף שטענדיק די קינדער
פון טאטערשן קליינעם גורוהף.

און אלץ, וואָס איז נעכטן פאַרבלילבן,
האַבן זונען פון דאָרעם פאַרברענט: —
דעם אומרוף האָט אונטערגעשריבן
סעקפאַרקאָם אלי-בען.

x

אין אן אלטן אַיל ביי אַי-פעטרי
ניט ווייט פונעם צארטן גורוהף,
האַט נאָך קינדווייז אלי-בען געקלעטערט
און געפאַשעט פרעמדע שאַף.

ווער האָט פריצים פון אַילן פאַרטריבן
און צעטיילט די בערג און די זון...
אַלי-בען האָט אַ באַפעל געגעבן
האַט גורוהף אַזוי געטון.

ווער קאָן ניט אין קרים אלי-בענען
מיט אַ האַרץ, וואָס ברויזט און שטראַמט,
מיט אויגן, וואָס ברענען
אין טונקעלן היז פון פאַרקאָם.

נאך פארנאכט, ווען די זון פלעג זיך זעצן
פלעג נאך דרימלען דער לעצטער פלאם.
האט גענומען אלי-בען זיינע נעצן
אין געגאנגען צום שווארצן יאט.

108'

סיביר,
אוראל,
קאלוגע און טריפאליע
מיט הייסן בלוט אין הייסן לייב צעבליט—
כ'בין אומעטום
אַ הייסער קאַמסאַמאָליעץ
מיט יונגע
זינגענדיקע טריט.

אין פעלד, אין דאָרף, אין רויכן און אין שאַכטן,
ווי יעדער שאַ איז גרייט פאַר נייעם גליק—
דער הייסטער מיטן שווערד אין יונגע שלאַכטן,
דער הייסטער
מיטן האַמער אין פאַבריק.

אין טעג אַזוינע יונגע,
אין טעג פון פראַסטן ווונדער,
אין יעדער שפּאַן אָף אונדזער גרויסער ערד—
נאָר מיר, נאָר אונדז, נאָר באַרוועס-גרויע קינדער

דאָס נעכטיקע
צעשיסן איז באַשערט.

טיביר,
אוראַל,

קאַלוגע און טריפּאָליע
מיט הייסן בלוט אין הייסן ליב צעבליט—
כיין אומעטום אַ הייסער קאַמפּאַליען
מיט יונגע זינגענדיקע טריט.

דאָרט באַם גרענעק, דאָרט באַם פעלד
שטייען יאָטן אויסגעשטעלט.

קיינמאָל דאָרשטיק, קיינמאָל מיד
שטייען יאָטן און מע היט.

דאָרט באַם גרענעק יאָגן פעלד
גאַנצע טעג און גאַנצע נעכט.

ווער אַ יאָט איז דאָרף זיין גרייט
אי פאַר טרויער, אי פאַר פרייד.

ביקס אָף פלייצע, שווערד אין הענט
אויגן שטענדיק ווייט געווענדט.

קיינמאָל דאָרשטיק, קיינמאָל מיד,
שטייען יאָטן און מע היט.

שווער איז איצטער אונדזער צייט,
ביקס אָף פלייצע, ביקס באַ זייט.

ציטערט בלוט אין הייסן לייב:
— „אָדער שטיי דאָ, אָדער גלייב!“

דאָרט באַם גרענעץ, דאָרט באַם פעלד
שטייען יאָטן אויסגעשטעלט.

קיינמאָל דאָרשטיק, קיינמאָל מיד,
שטייען יאָטן און מע היט.

שטייט א צוג. וואָגאַגען און וואָגאַנען.
באַם אריינגאַנג ליגט אַ מידע נאַכט.
כעוורע. מיידלעך. רייען. פּאַנען.
קאַמיוגיסטן פּאַרן אַפן שלאַכט.

קומט מען. שטייט מען. ביז מע וועט באַלייטן
אַף די פּראָנטן כעוורע פון קאַמיוג;
נאַכדעם וועט אין סטעפּ אין קאַלטן און פאַרשנייטן
יאָגן ערגעץ ווייט אַ שוואַרצער צוג.

גוט איז דאָרט, וווּ סיניטאָ קיין שוועלן.
גוט און פריי איז נאָר אין ווייסן סטעפּ.
קאַמיוגיסטן, ביקסן און שינעלן
מיט בוויאַנעס היטלען אַף די קעפּ.

לויפט אַ צוג. וואָגאַנען נאָך וואָגאַנען.
נאָכן צוג לויפט נאָך אַ מידע נאַכט,
שרייען יאַטן. זינגען יאַטן. ווייען פּאַנען.
קאַמיוגיסטן פּאַרן אַפן שלאַכט.

שלאַכט אָף פעלדער. שלאַכט לעם יעדן טויער.
היזלעך פלאַקערן די אַכטע נאַכט.
איז אין שטעטל יעדער שטיין פאַרטרויערט,
יעדער טיר פאַרשלאָגן און פאַרשפּאַרט.

אינעם שטעטל הוליען ראַצכים שכיינים,
צינדט מען, הענגט מען שוין דעם אַכטן טאָג,
זיינען שטויבן בלוטיק אָף די שטיינער,
זיינען פענצטער פינצטער אין קאַמיוג.

האַבן יאַטן זיך צעשאַטן און צעזייט זיך
אומעטום צעוואַרפן און צעזייט.
ווער ס'האַט נעכטן אין קאַמיוג געפרייט זיך
איז אין טפיסע, איז אין קעלער, איז אין קייט.

מאַמעס קלאָגן, טאַטעס וויינען, ברידער לויפן.
ניט קיין נעכטן, ניט קיין מאַרגן, ניט קיין טאָג.
ראַצכים הוליען היינט אין אַלע הויפן,
זיינען פענצטער פינצטער אין קאַמיוג.

שטייט דער וואַלד, ווי שטענדיק הויך און טונקל,
דרימלען בוימער שטיל און שטאַלץ,
טיף אין וואַלד אַ קאַלטער פליער פינקלט,
ווייט אַ סקריש פון לעצטע פּוּרן האַלץ.

שלאָפט דער וואַלד אין אומעט פון אַ טפיטע,
פאלן קלאַנגען אינעם שטעטל: איינס און צוויי.
מ'האַט געבראַכט אַ כעוורע אָף צעשיסן
ליגן אויסגעפונדן יאַטן אָפן שניי.

וויינט דער וואַלד אָף אומגליק פון זיין שטעטל.
יאָגן רייטער שיקער אָפן בריק.
קאָמיוגיסטן קאָנען ניט באַ סאָנים בעטן.
וואַרט מען אָף אַ קויל צי אָף אַ שטריק.

שטייט דער וואַלד, ווי שטענדיק, אין זיין שוויגן.
קאָמיוגיסטן בלייבן שטענדיק שטאַלץ.
טאַנצן שאַטנס שוואַרצע אָף די צווייגן,
און פון דערפער פאָרט מען שוין נאָך האַלץ.

אָף דעכער, אָף הויכע אַ פינצטערער דאָן,
אַ באַשפּריצטער מיט שטערן.
אין בוימערשע רייען אַ שליאַך.
אפן שליאַך אַ לאַמטערן.

אין בוימערשע רייען אַ שליאַך.
אפן שליאַך זיינען מענטשן געזאַנגען,
האַבן קוילן זיך פּלוצלינג צעפּליצט און צעהילכט
אין געמיש מיט געזאַנגען.

האַבן גאַסן זיך פּלוצלינג צעיאָגט.
האַבן מענטשן געיאָגט און געפּלויגן
מיט וויי אין די קעפּ, מיט בליי אין די הענט,
מיט טויט אין די אויגן.

האַט דאָס שטעטל גערוישט און דאָס פעלד, און די ווייט
האַט געהילכט מיט האַרמאַטן,
צו הילף איז פון דערפער געקומען אַ טאַלק
מיט קאַמיוגישע יאַטן.

געקומען פון דערפער מיט קארענע הענט
און מיט האַס און מיט פולווער.
האַט דער שלאַכט זיך צעפלאַקערט נאָך הייסער,
נאָך שטרענגער, נאָך ווילדער.

האַבן פויערשע קוילן געריסן די נאַכט
און געצונדן די שטאַנגען.
האַט דער פויערשער פאַלק די האַרמאַטן
איניינעם מיט סוינעשע רייטער געפאַנגען.

אַף דעכער, אַף הויכע אַ פּינצטערער דאַך,
אַ באַשפּריצטער מיט שטערן.
פון אונטן אַף שליאַך ליגן רייטער אין בלוט און אין קויט,
און אין בלוטיקער שיין פון לאַמטערן.

זיינען שטיבעלעך ליימענע קאַלטע געשטאַנען
אין שאַטנס פאַרהילט און פאַררימלט..
פון הויך האַט אַן אַלטער, אַ מידער, אַ קאַלטער
געקוקט דער פאַרויכערטער הימל.

ניין טעג, ניין נעכט, ווי יאָרן לאַנגע
איז הימל שוואַרץ און זון איז קאַרג,
ניין טעג, ניין נעכט איז מען געגאַנגען
פון ווייטע שטעט, פון אונטער באַרג.

אַף צענטן טאָג איז מען געקומען
מיט באַמבעס, צייטונגען און בליי,
דאָס פעלד פאַרכאַפט, די שטאָט פאַרנומען,
איז ווידער גרינג און ווידער פריי.

ניין טעג, ניין נעכט מיט פּיכטע אויגן
אין שרעק, אין קעלערס און אין נאַכט;
ניין טעג, ניין נעכט האָט זיך געצויגן
אין פעלד דעם טרויעריקער שלאַכט.

איבער געסלעך, איבער שטיבלעך, איבער שליאך
שווימט אן אלטע שטערנדיקע נאכט.

אונטער הייזלען, אונטער שטעטל, אונטער באן
פירן יאטן שיסן אן אלטן קאפיטאן.

גייט דער אלטער, הינקט דער אלטער, קוקט זיך אום,
זיינען שטיבלעך פינצטער, זיינען געסלעך שטום.

גייט דער אלטער, וויינט דער אלטער, וויינט און בעט.
זאָגן יאטן, שטרענגע יאטן: „ס'איז שוין שפעט!“

ביסט געגאנגען, האָסט געהאָנגען, האָסט געברענט —
זאָלן פוילן דינע ביינער אונטער ווענט.

איבער געסלעך, איבער שטיבלעך, איבער שליאך
שווימט אן אלטע שטערנדיקע נאכט.

האַבן לאַנג אָף די פעלדער די שלאַכטן געהודעט
אין אויסמיש מיט הודען פון שטאַנגען;
זיינען יאָטן פון שטעטלעך, פון מי און וואַרשעסאָטן געקומען
און אויך אָף די פעלדער געאַנגען.

זיינען אַרבעטער יונגע געקומען
און יונגען פון קלייטן, פון שטוב, פון כאַדאָרים.
דעם זיידעשן פאַכאָד אָף פעלדער צעזייט און צעווייט.
און אַוועק מיטן שטורעם.

זיינען טישלער און שוסטער און רימער און שמידן
אין זיידעשן נעפל געוואַקסן.
נאָר פריש זיינען אויגן, און הויך זיינען קעפּ.
און שטאַלץ זיינען אַקסלען.

האַט דער שטורעם געיאָגט און געווייט
און די שטיבלעך געדרייט, און די שטעטלעך געפאַנגען.
ליגן נאָך שטעטלעך אין נעפל פאַרוויגט
און מיט אומעט באַזעצט און מיט שטויבן באַהאַנגען.

גייען שוין קאָרענע יאַטן, וואָכיקע יונגען
מיט האַמעריס, מיט פלייצעס, מיט שטאַל און מיט גלויבן.
גייען שוין יאַטן אָף כורוועס פון יאַנטעוו,
אָף וואַלגער פון ווענט, אָף אַש פון צעדונערטע שויבן.

האַבן לאַנג אָף די פעלדער די שלאַכטן געהודעט
אין אויסמיש מיט הודען פון שטאַנגען,
זינען יאַטן פון שטעטלעך, פון מי, און וואַרשטאַטן געקומען
און אויך אָף די פעלדער געגאַנגען.

איבער שטעט און דערפער גייען שווארצע וואַלקנס,
טאָרן אָף די פראָנטן בלאַנדע קאָמסאַמאַלקעס.

אַ ציגאַר אין ליפן, אָף דער זייט דאָס היטל—
בלאַנדע קאָמסאַמאַלקעס פון דערפל און פון שטעטל.

פון דערפל און פון שטעטל, פון נאַקעט און פון כוּרוועט,
בלאַנדע קאָמסאַמאַלקעס— הונגעריק און באַרוועס.

פון אַלע זייטן שפאָרן ווראַנגעל און פעטליירע—
זיינען קאָמסאַמאַלקעס אַפן פראָנט געמאַרן.

וואַרעם זיינען הערצער, וואַרעם זיינען אויגן.
זיינען קאָמסאַמאַלקעס אַפן פראָנט געפלוין.

וואָס אַ טאָג איז שווערער, וואָס אַ טאָג איז ליבער—
ליגן אויסגעוואַרפן יאַטן איבער גריבער.

ליגן אויסגעוואַרפן יאַטן, קאָמסאַמאַלקעס.
ערגעץ גייען פאַלקן, ערגעץ שיסן פאַלקן.

איז אַ יאָט געפאלן. ליגט אַ יאָט אין ווונדן
מיט אַ ווייסן פאַרטוך ווונדן צוגעבונדן.

וואָס איז טאַטעס ווערטער, וואָס איז מאַמעס טרערן —
לענין. טראַצקי. פראַנטן, קים און קאַמינטערן.

אַפן פראַנט געגאַנגען. פונעם פראַנט געקומען,
וויפל יאָטן הייסע, וויפל ליבע נעמען...

איבער שטעט און דערפער שווימען ניט קיין וואַלקנס —
פאַרן פון די פראַנטן בלאַנדע קאַמסאַמאַלקעס.

אין רויכן פון שענקען, אין גלאַנץ פון וויטרינען
דרימלט אַ האַרבסטיקער, שטילער באַגינען.

אין שטויבן פון גאַסן, אין אומרו פון גייער
בלאַנקעט און בלאַנקעט אַ רויטער אַרמייער.

פון ווייט איז דער רויטער אַרמייער געקומען —
איז פרעמד זיינען מענטשן און פרעמד זיינען שטימען.

אין רויכן פון שענקען, אין גלאַנץ פון וויטרינען
קאָן דער אַרמייער זיין היים ניט געפינען.

אין ווייטע, אין האַרבסטיקע ווייטע פאַרטאָגן
אָף פּראָנטן, אָף שלאַכטן געשיקט האָט קאַמיונגט.

געווען זיינען קלייטן פאַרהאַקט און פאַרשלאָסן
נאָר הימל האָט בלויקייט אָף דעכער געגאַסן.

אין יאָג פון מינוטן, אין פּלי פון מעסלעסן
האַט רויטער אַרמייער זיין שטיבל פאַרגעסן.

צף שליאך גייען פרויען אין זיידנס אין שווארצן,
נאך ווארעם און גוט פאם ארמייער אין הארצן.

דערמאנען זיך הארבסטיקע ווייטע פארטאָגן
בלאָנקעט ער, בלאָנקעט און זוכט די קאָמיונגט.

שטייען יאטן מיט אַרבל פאַרקאַטשעט אין רויך פון וואַרשטאַטן.
מיט ערנסט פון שטאַל שטייען יאטן.

פון גאַנצפרי ביז פאַרנאַכט און באַטאָג און באַנאַכט און באַגינען
לויפן הענט, לויפן פיס, לויפן לייבער אין פריילעכן טאַגן פון מאַשינען.

איז דער בליק ניט פאַרבלענדט, נאָר דאָס לייב איז פאַרברענט,
נאָר דער דרויסן איז באַרוועס
שטייען יאטן מיט אַרבל פאַרקאַטשעט אין רויכן באַ כורוועס.

לויפן הענט, לויפן פיס, לויפן לייבער, נאָך גיכער פון היינטיקע יאָרן —
מע בויט און מע נייט און מע פרישט אונדזער לאַנד
מיט שטאַל און מיט קאָרן

שטייען יאטן מיט אַרבל פאַרקאַטשעט אין רויך פון וואַרשטאַטן
מיט ערנסט פון שטאַל שטייען יאטן.

א בריוו, א בריוו, א קורצע און א ווייטע
פון די יאטן, פון געוויטער, פון דער ווייט,
דאָרט אָף יאָם, אָף גרויסן און פאַרשייטן
קלינגען לידער פריילעך און פאַרשייט.

דאָרף מען שיסן — איז געשאָסן,
דאָרף מען — היט מען אונדווער שטאָט,
דאָרף מען — ווערט מען יאַמישע מאַטראָסן
פונעם ווייטן, פונעם רויטן פלאָט.

אויב אין שטעט איז שימלדיק און שטויביק,
איז דער יאָם אי בריוו, אי ווייט, אי טיף.
זיצן יאָטן אַזוי שמייכלענדיק און גרויביק,
זיצט מען, און מע לייענט דעם בריוו.

א בריוו, א בריוו, א קורצן און א ווייטן
פון די יאטן, פון געוויטער, פון דער ווייט,
דאָרט אָף יאָם, אָף גרויסן און פאַרשייטן
קלינגען לידער פריילעך און פאַרשייט.

ליגט אַ טאַג אַ שנייקער געלעסטערט,
טרויערט היינט אַ גאַנצע וועלט;
פון גרעסטע בערג דער באַרג דער גרעסטער
און אַפן באַרג דער גרעסטער פעלו.

איז העכסטער פעלו אַראָפּ אין נידער,
איז נאַכט אין בערג און נאַכט אין טאַל,
ווער ווייסט, צי וועלן יונגע לידער
זיך ווידער גיסן ווי אַמאָל.

מ'וויינט ניט, ניין. נאָר ס'בליצן טרערן
און הימל ווייט און דרייט און שיט.
אַף גאַסן גייען פּיאָנערן
מיט יונגער טהייסט און גרויע טריט.

הימלען ווערן שוואַרץ און שטילער,
גאַסן שווייגן, דרויסן גרויט;
מ'וויינט ניט, ניין. נאָר ווער איז שולדיק,
אַז אויגן ווערן פּייכט און רויט.

האָבן פעלדער און סטעפעס און וועלדער זיך פלוצלינג צעוויינט
און צעטווייערט,
איז געלאָפן אַ שוואַרצע יעדיע פון כאַטקע צו כאַטקע,
פון מויער צו מויער.

איז די שוואַרצע יעדיע פון לענדער צו לענדער געפלויגן,
באַ וואַכיקע מענטשן געווינטערט דאָס לייב,
און געפראַסטיקט דאָס האַרץ, און געלאָשן די אויגן.

האָבן וואַכיקע מענטשן אַרבעט געוואָרפן,
און היימען געוואָרפן, אַף גאַסן געגאַנגען:
וואָס וועלן ברענגען פון דערפּעלע גאַרקי, פון פויערשן דערפּל,
די שנייִקע שטאַנגען.

האָבן שנייִקע שטאַנגען געיאָגט איבער סעלדער און סטעפעס
דעם פויערשן טרויער,
איז דער טרויער דער שוואַרצער געשוומען
פון כאַטקע צו כאַטקע, פון מויער צו מויער.

האַבן דערפער געקלאָגט, און געקלאָגט האָבן שטעטלעך
און שטעט און וואַרשטאַטן,
זיינען שטילע און גרויע אָף גאַסן געגאַנגען
פאַרטרויערטע יאַטן.

זיינען יאַטן געגאַנגען מיט פּאָנען מיט שוואַרצע,
מיט וויי אין די אויגן פון דניעפּר ביז אייז-יאַם,
איז ווער וועט אונדז פירן און ווער וועט אַ וועג
אינעם וועג אינעם שווערן אונדז וויין?

יענעם טאָג, יענע נאַכט דעם נאַמען דעם ליבן און פּראָסטן
וועלן אַלע געדענקען.
נאָר ווער וועט צו ברעגן, צו ליכטיקע ברעגן,
פון שטורעם פון הייסן אונדז ברענגען?

האַבן פּראָסטיקע ווינטן אַ שוידער אין רוסישע סטעפעס,
אין שטרויענע דערפער געטריבן.
זיין האַנט איז געבליבן,
זיין בליק איז געבליבן,
זיין וואָרט איז געבליבן.

האַבן פעלדער און סטעפעס און וועלדער זיך פּלוצלינג צעוויינט
און צעטרויערט,
איז געלאָפּן אַ שוואַרצע יעדיע פון כאַטקע צו כאַטקע,
פון מויער צו מויער.

שסיפן טעג באַם ראָג ווי בלאַנדע קינדער,
קינדער הוליען היינט ווי בלאַנדע טעג.
זיינען טעג פון צוגן היינט געשווינדער—
גאַנג איז גרינג און שטיל איז וועג.

טונקלע נעכט אָף האַרטע ברעטלעך,
טונקלע שיין איז אומעטיק און קאַרג.
כאַלעמען זיך ווייטער אָפגעברענטע שטעטלעך
מיט אַ קלויסטער, מיט אַ מיטינג אין אַ מאַרק.

זיפט דער הימל ווייסע קאַלטע שטערן,
זיינען פענצטער שלעפּעריק און שטום.
לעקציעס פון קים און קאַמינטערן,
ווערטער, אייזן, מענטשן אומעטום.

זיינען טעג פון צוגן היינט געשווינדער
גאַנג איז גרינג און שטיל איז וועג.
שסיפן טעג באַם ראָג ווי בלאַנדע קינדער,
קינדער הוליען היינט ווי בלאַנדע טעג.

האַבן רײטער געײאָגט איבער פעלדער, און מאַרשירט האָבן פּאַלקן.
האַבן דערפער גערוישט און געברענט פונעם דניעפּר ביז וואָלגע.

אין די דרימלשע דערפער איז פּרישער די ערד
און דער הימל איז העכער;
האַבן ראַשיקע ווינטן געריסן די נאַכט פון די כאַטקעס,
דעם שלאָף פון די דעכער.

זײנען דרימלשע כאַטקעס מיט שטרויענע דעכער געשטאַנען
פאַרגרויט און פאַרטאַיעט,
האַבן פויערים יונגע געזאָטלט די קאַרענע פּערד
און אַוועק פאַר דער פּרייהײט.

זײנען פויערים יונגע אַוועק מיט די שטעט
פאַרן לאַנד פון די שטרויענע דעכער,
אין די דרימלשע דערפער איז פּרישער די ערד,
און דער הימל איז העכער.

האַבן אָפּגעײאָגט רײטער פון דערפער
און אַוועק זײנען ראַשיקע פּאַלקן,

הענגען אף דערפער אף מרײַע,
יאָגן אף דערפער אף מרײַע נאָך פינצטערע וואָלקנס.

האַבן ראַשיקע ווינטן די קאַרענע דערפער
אף צווייען צעפליקט און צעריסן,
ליגן נאָך פויערשע דערפער מיט נעפל באַהאַנגען
אין נאַכט פון ניט-וויסן.

היי, קאַמיוגיסטן, דער טאָג איז ניט שווער
און די נאַכט איז נאָך גרינגער אין לויף פון מעסלעסן,
איליטש האָט געהייסן אין וועג אינעם שווערן
דאָס פויערשע לאַנד ניט פאַרגעסן.

היי, קאַמיוגיסטן, מיר האָבן נאָך פולווער, מיר האָבן נאָך פּייער,
איז הייסער און פעסטער
טאָ זאָלן מיר גיין
און זאָלן מיר טיילן דעם טאָג צווישן דאָרפישע ברידער
און שוועסטער.

און זאָלן זיי שנינען,
און זאָלן זיי בליען, די דערפער, און זאָלן זיי וויסן:
ניט אומזיסט האָבן ווינטן די נאַכט פון די כאַטקעס,
דעם שלאָף פון די דעכער געריסן.

ניט אומזיסט האָבן רייטער געיאָגט איבער דערפער
און מאַרשירט האָבן פאַלקן,
ניט אומזיסט האָבן דערפער גערוישט און געיאָגט
און געברענגט פונעם דניעפּר ביז וואָלגע.

היינטיקע יאָטן, פריילעכע יונגען
לאָן ניט האַדלען צו רו,
טאַנצן איז טאַנצן,
זינגען איז זינגען
בין פרי.

דערווייל אַ קוש טון
און דערווייל אַ גלעט טון,
און דערווייל אַ שפּיל —
און ווער ווייסט
וואָס מע וויל.

האַט האַדל אויגן
ווי הימל
ווי בלוי,
האַט האַדל צעפּ
שוואַרצע ווי נאַכט.

זאָגט האַדל אַלע
אַזוי און אַזוי,

איז האָדל באַרויגעז
אַף אַלע
און לאַכט.

היינטיקע יאָטן, פריילעכע יונגען,
לאָזן ניט האָדלען צו רו ;
שטיפן איז שטיפן,
און זינגען איז זינגען
ביז פרי.

מיר האָבן פאַרלוירן די יינגלשע זאָרגן
אין פעלד, אין שלאַכט, אין צוג.
אונדזער מאָרגן איז ניט נאָר אין מאָרגן,
אין יעדן שפּאַן פון איצטיקן טאָג.

ווינט האָט נעכטן געבראַכן, געריסן,
בליען נאַקאַזן אָף יעדן פּלויט,
נעכטן האָט מען געדאַרפט מיט קוילן שיסן,
היינט דאַרף מען שיסן מיט ברויט.

נעכטן האָט מען געדאַרפט אָף פעלדער שטרײַטן,
היינט דאַרף מען שטרײַטן אין מאַרק,
אונדזער גליק איז, ניט נאָר אין ווייטן—
אונדזער גליק איז אין יעדער שלאַכט.

יעדער יאַט מוז זײַן אַ רײַטער.
אומעטום זײַנען פרעמדע דאָ.
אונדזער מאָרגן איז ניט נאָר אין ווייטער—
אין יעדן טאָג, אין יעדער שאָ.

פאָרגעסן טעג און נעכט, און אויסוועגן פאָרגעסן,
דעם קלאַנג פון נעכטיקן און רוישנדיקן טאָג,
פאָרווייט מיט רויך פון נעכטיקע מעטלעסן,
אינמיטן שטייט דער פריילעכער קאָמיוג.

אַף פעלדער שטילע, בליט שוין זון און קאָרן,
און ווערסטן זיינען פריי פון פאָלקן און פון שלאַכט,
אין שטיבלעך הילצערנע, צעוואָרפענע — יונקאָרן
באַ טונקעלע קאָנצעלעך אין טיפער נאַכט.

דער שטילער טאָג און וועג איז גרויזאַמער און שווערער,
פון ווערסטן שווערער איז דער שטיינערנער אַרבעטאָק,
אַף ליפן בלאַנדזען רייך פון שטילן צאַרטן דערער,
און נעמען בלאַנדזען אום — יודעניטש און קאַלטשאַק.

באַהאַלטן דרימלען שטיל באַרויקטע נאַגאַנען,
געוויינטע שוין צום איבערוף פון נאַכט,
אין ווינטערדיקע נעכט אַף ווייטע פּרעמדע באַנען,
אַ ברויזנדיקער וויכער שלאַפּט און וואַרט.

פאַרגעסן טעג און נעכט, און אויסוועגן פאַרגעסן
דער קלאַנג פון נעכטיקן און רוישנדיקן טאָג,
פאַרווייט מיט רויך פון נעכטיקע מעטלעסן,
אינמיטן שטייט דער פריילעכער קאַמיוג.

איבער דערפער און שטעט
מיט קאָמיונישן גאַנג,
אַ ברעט צו אַ ברעט
און אַ שטאַנג צו אַ שטאַנג.

ווער יאָמערט און בעט
מיט קאַלטן געוויין —
אַ ברעט צו אַ ברעט
און אַ שטיין צו אַ שטיין.

איבער דערפער און שטעט
זינען מיר ניט אליין —
אַ ברעט צו אַ ברעט
און אַ שטיין צו אַ שטיין.

ביו סילויפט נאָר די האַנט
און די פיס קאָנען שטיין —
איז אַ וואַנט צו אַ וואַנט
און אַ שטיין צו אַ שטיין.

אָף כאָרעוון שליאָך
מיט קאָמיוגישן טראָט —
און גרייט איז אַ דאָך
און גרייט איז אַ שטאָט.

פון מאָרגן ביז שפּעט
מיט קאָמיוגישן גאַנג —
אַ ברעט צו אַ ברעט
און אַ שטאַנג צו אַ שטאַנג.

איך בין ניט דער ערשטער און בין ניט דער לעצטער,
ס'ווייסן שוין ווערסטן מיין טראַט און מיין ליד,
בא טירן צעקלאַפּטע, באַ פענצטער צעזעצטע,
שטיי איך און היט.

דאָ דאַרף איך שטיין,
ווי מ'האַט מיך געשטעלט,
דאָ דאַרף איך היטן
מיין שטאַט און מיין פעלד.

אין דערפער, אין טונקעלע, אָף פעלדער פאַרשנייטע,
אַ מאַכנע געגאַנגען, אַ מאַכנע פאַרבליט.
באַ מילן פאַרלאָזטע, באַ וועגן פאַרדרייטע,
שטיי איך און היט.

כיבין ניט אַליין דאָ
אין שנייקער וועלט,
דאָ האָט מיך נעכטן
מיין סירער געשטעלט.

דאָ איז מיין לאַנד, און מיין לאַנד איז מיר טייער.
אַף זיניקע כורוועס, מיט יאַטישע טריט,
מעג האַגלען מיט שטיינעד, מעג וויכרען מיט טייער,
שטיי איך און היט.

שטאַט איז צעשראַקן,
און סעלד איז פאַרשנייט.
דאָ בין איך שטענדיק
און דאָ בין איך גרייט!

אינדערוואָכן

און בין איך אָסן באַרג
מיט פעלז, מיט זון, מיט מאַך —
נאָר עפעס איז מיר קאַרג,
נאָר עפעס וויל איך נאָך.

פאַר מיר איז קלאַר דער וועג
סע רופט, סע הייסט די שאַ
פאַרבלייטן מיין געיעג
אַף טעצעלעך מיט רו.

און האָב איך אָסן באַרג
פאַרלאָזט דעם שטומען בראַך,
נאָר עפעס איז מיר קאַרג
און עפעס וויל איך נאָך.

ווי קאָן איך פּאָדערן אַסאָך,
ווען יעדער איינער האָט אַביסל.
כ׳האַב פּיינט אַ שטיבל מיט אַ דאָך,
כ׳האַב פּיינט אַ מענטשן מיט אַ שליסל.

נאָך פעלדער הייסע—פּלאַם און רויך
— אַ צימער שטיל ווי אַ לעגענדע,
ס׳איז ווייַס און פּרייַ, ס׳איז ברייַט און הויך,
נאָר שכינים לעבן דאָ ווי שטענדיק.

מע טרינקט ווי פּריער דעם בעסטן וויין,
מע רויכערט לאַנגע פּאַפּיראַסן,
זיי לעבן שטיל, זיי לעבן פּייַן
און האָבן קיינמאָל ניט געשאָסן.

סע גליט אין מיר אַן אַלטער האָט
צו זייער טאָג און זייער לעבן,
וואָס שווינגט דער וויכער אָפּן גאַס,
וואָס האָט אַמאָל זיי שוין געטריבן.

סיועט נאָך פלאַקערן דער דאָך,
מיר וואַרטן נאָך אַף ווייטע גריסן...
ווי קאָן איך פאַדערן אַסאָך,
ווען, עדער איינער האָט אַביסל.

צו וואָס איז די שרעק פאַר די פרעסט,
פאַר די נעכט אָף פאַרשנייטע וואַקואַלן, —
וועסטו שטעלן די פיס דיניע פעסט,
וועסטו קיינמאָל אָף שליאַכן ניט פאַלן.

אין יעדער געבוירענער וואָנט
דערפיל איך די פרייד פון אַ שלאַכט-טאָג,
דער שליאַך איז דאָ קלאָר און באַקאַנט —
אַ האַק! — און אַ פענצטער איז פאַרטיק!

נו, הייסער, נו, גיכער דעם ברויז!
קאָן זיין וועסטו אין וועג אימ נאָך זעען;
נו, איז וואָס, אַז די פרייד איז דאָ גרויס
ווען מיר האָבן קיין צייט ניט זיך פרייען.

צעוועק זי, די פרישקייט, אין זיך,
פון דיניע פאַרלאַשענע קוואַלן.
וועסטו מוירעדיק שפאַנען און גיך,
וועסטו קיינמאָל אָף שליאַכן ניט פאַלן.

א שטאָט איז פאַרשוונדן, א שטאָט איז פאַרברענט,
פאַרויכערטע פלעצער, פאַרסמאַליעטע ווענט.

צעכראַטטעטע הייזער פאַרלאָשן און פּוּסט
פאַרסמאַליעטע לייבער אין אַש און אין מיסט,

פון שטאָט איז געבליבן אַ גרוב אָף אַ גרוב,
האַט עמיץ פאַרגעסן פאַרברענען אַ שטוב.

א שטאָט איז געפאַלן, אַ שטאָט האָט געברענט,
פון שטאָט איז געבליבן אַ דאָך מיט פיר ווענט.

געווייט האָט מיט פּייער, געיאָגט האָט מיט שרעק,
פון כאַרעווער שטאָט זיינען אַלע אַוועק.

איין שטוב שטייט פאַריאַסעמט מיט טרויער אָף ווענט,
פאַרוואָס האָבן רויבער די שטוב ניט פאַרברענט?

שטייט זי די שטוב אָף די כּוּרוועס אליין,
איך הער ווי סע וויינט אינדערשטיל יעדער שטיין.

די הענט מיינע, די הענט זיינען גרייט
באזעצן מיט מויערס די כאָרעווע ברייט.

אַ שטאַט איז געפאלן אַ שטאַט האָט געברענט,
פון שטאַט איז געבליבן אַ דאָך מיט פיר ווענט.

אָט איז דער ראָג, וווּ ס'האָט אַמאָל
געשפּילט אַ טרויעריקער בלינדער.
אָט ליגט דער טאָל, דער פּוסטער טאָל
און בענקט נאָך טאַנצנדיקע קינדער.

ווּ אַלצדינג איז געווען ניט ליב,
ווּ ס'פלעגן טעג און נעכט זיך בויגן,
האָט איצט אַ שיין געטון אַ שטוב
מיט פענצטער לויטערע, ווי אויגן.

ווי שווער איז דאָ געווען אַמאָל,
ווען שוואַרצע קלויסטערס פלעגן קלינגען,
נאָר ווידער האָט דער טונקעלער טאָל
מיט פּרישע גראָזן זיך צעוונגען.

און יעדער וואָרט איז דאָרט פון שטאָל
און יעדער טראָט איז דאָרט אַ ווונדער,
באַ יענעם ראָג, וווּ ס'האָט אַמאָל
געשפּילט אַ טרויעריקער בלינדער.

איך האָב געזעען אַ כעוורע אין אַ טאָל
מיט פענימער פון אומעטיקע טערקן.
האָט האַרץ געטון אַ ציטער מיט אַמאָל.
מיר קענען פרעמדע שעצן אָן אַ צאָל
און היימישע אַפילע ניט באַמערקן.

מע זעט אַ לאַנד אַ קרעפטיקס און אַ גרייטס,
אַ לאַנד אַ הוילס זיך וואַשן און באַנייען
מע זעט אַך פּעלדער בליט, ווי שטענדיק, ווייך,
ווי שטענדיק רוישן אין די שטעט טראַמווייען.

צי ווייסן זיי, די געסט מיט בלייכע הענט
דעם טאָג, ווען מ'האַט דאָס ווייך געטראָטן,
ווען הייזער געווירישע האָט מען געברענגט,
אין יעדער וואַלד האָט זיך אַ קייט צעשאַטן...

איך האָב געזעען אַ כעוורע אין אַ טאָל
מיט פענימער פון אומעטיקע טערקן,
האָט האַרץ געטון אַ ציטער מיט אַמאָל.
מיר קענען פרעמדע שעצן אָן אַ צאָל
און היימישע אַפילע ניט באַמערקן.

איך האָב נאָך קיינמאָל נישט געפרייט זיך מיט מיין ציטער
און האַרץ האָט קיינמאָל נישט געיאָגט אזוי געשווינד.
נעכטן האָב איך זיך געדרייט ווי אַ געווייטער,
היינט בין איך שוין צאַרטער פון אַ ווינט.

איך זע—מיין דוילע שטאַט באַזילבערט איז מיט דרימל,
נאָר ס'הויכט, סע וואַקסט, סע ברייטערט זיך די גאַס,
און אַקסלען האָבן זיך אַ ריס געטון צום הימל,
און ס'האַט אין לייב באַ מיר גערוט דער קאַס.

האַט עמיצער אַ שניי צעשליידערט אָף די גאַסן,
האַט גרינגע וואַרעמקייט צעגאַסן זיך אין מיר.
איך האָב זיך ביטער אויסגעלערנט האַסן
איז איצטער גרינגער ליב האָבן ווי פריער.

איך פריי זיך, ווי אַ צווייטער און אַ דריטער.
און טאַנצן קען איך, לאַכן ווי אַ קינד,
איך האָב נאָך קיינמאָל נישט געפרייט זיך מיט מיין ציטער
און האַרץ האָט קיינמאָל נישט געיאָגט אזוי געשווינד.

באַקענט איז מיר אין רוסלאַנד יעדער באַן
מיט קינדער היימלאַזע, מיט גלעקער און מיט פּאַנען,
אַ וועלכע ווערט האָט ניט פאַרוכט מיין שפּאַן,
אַ וועלכע זון האָט ניט געברענט מיין פּאַנעם.

כ'האַב ליב געהאַט די קאַלטקייט פון די נעכט,
דאָס וואַרטעניש אַף ווינטערדיקע באַנען,
דערווייל איז נאָך אַף קיילעכיקער ערד
אַ לאַנד אַזאַ אינערגעץ ניט פאַראַנען.

בין איך געלאָפן איבער פעלדער, איבער שטעט
מיט ברידערלעך מיט קויטיקע, געמלויגן,
אן איצטער ליגט דאָס לאַנד און רופט, און בעט,
און פּאַדערט פרישע הענט און פרישע אויגן.

ס'איז דאָ! ס'איז דאָ! מיר האָבן זיי! פאַראַן!
דאָס לאַנד וועט לאַנג ניט דאַרפן מאַנען.
באַקענט איז מיר אין רוסלאַנד יעדער באַן
מיט קינדער היימלאַזע, מיט גלעקער און מיט פּאַנען.

די גאַנצע וועלט איז מיר געפעלן
(כ'בין נאָך ניט אומעטום געווען),
ווי כ'זאָל מײַן יונגן טראַט ניט שטעלן
איז דאָ פאַר מיר אַביסל זון.

נו, וואָס זשע טרויערסטו, מײַן ברודער,
נו, וואָס זשע וויינען דײַנע טריט ?
— אָ, זע נאָר, וויפל זון און לידער
דרימלען טונקל אין דײַן בלוט.

אין שטילן סאַמעטנעם אָונט
קאָן יעדער באַרג מיר זײַן אַ שטוב,
יעדער פעלוז איז מיר דאָ נאָונט,
יעדער סטעזשקע איז מיר ליב.

פאַרגעס די טרויעריקע שוועלן,
פאַרלאָז, פאַרגעס די טונקלע רוי,
ווי כ'זאָל מײַן יונגן טראַט ניט שטעלן
אַביסל זון איז שטענדיק דאָ !

זינגט אַ קוועלכל, פּרילינג לידלט,
פּרילינג גרינט און גלומט און העלט,
האַט דער ווינט מיך היינט געזידלט,
וואָס איך שלעפּ זיך אום אין פעלד.

פוילט לעם קאַרן אַ טעפלִושקע,
זשאַווערס ווערסטן—לאַנג די ערד,
אַ פאַרבלאַנזעטע פאַסטִושקע
פליט אין פעלד מיט זיבן פעריד.

ווערסטן ניט פאַרזייטע וואַרטן,
אַף מיין אַרבעט וואַרט מיין היים,
די פּרימאַרגנס, די פאַרנאַכטן
זיך איך אָפּ אין פעלד אליין.

פּרילינג לידלט, פּרילינג לידלט,
כ'האַב פאַרגעסן מיין געצעלט.
האַט דער ווינט מיך היינט געזידלט,
וואָס איך שלעפּ זיך אום אין פעלד.

דעם נייעם טאָג איך וועל אָפּסניי באַגריסן,
סע ברענט מיין בלוט, ווי ס'ברענט די זון אין וועג.
איך וועל מיין בלוט אין האַרצן ניט פאַרשליסן,
איך וועל מיין בלוט אָף העפּקער ניט צעגיסן
אין שטילן גאַנג פון וואָכעדיקע טעג.

ווען הייסער גלאַק וועט הילכיק מיך רופן,
וועל איך אַוועק מיט שפּאַנענדיקער וועלט,
וועט הויכער גלאַק צעהוידען דרימלענדיקע טיפּן,
וועט בלוט פון אומרויַקן קערפּער טריפּן
אָף ווערסטן קאַלטע פּונעם הונגעריקן פעלד.

איך ווייס פאַרוואָס!
איך ווייס אין וועמען שיסן!
סע וואָרט שוין אָף מיין לייב דעם סויגעס שאַרפע שווערד,
סע וואָרטן הינט פאַרהונגערטע אָף מיניע זאַטע גריסן.
איך וועל מיין בלוט אָף העפּקער ניט צעגיסן,
איך דאַרף מיין בלוט פאַר מאַרגנדיקער ערד.

דאָ האָט נישט קיין שטורעם געשטורעמט די שיפן,
דאָ האָט נישט קיין ווינטל די כוואַליעס געשליפן,

מיר זינען ערשט נעכטן אַהערצו געקומען.
אַף נאַכטישע יאַמען מיר שווימען און שווימען.

מיר זינען געקומען צו ווייטקייט, צו פרישער
מיט נעצן, מיט ברייטע, ווי בראַנזענע פישער.

אין ראַשיקן אָפּגרונט פון יאַמישע טיפן
דערטריקענע שווימער, פאַרלוירענע שיפן.

אונדז שרעקט נישט די טיף פון די ווערסטן געהיימע,
מיר האָבן דעם פאַכעד פאַרלאָזט אין די היימען.

מיר זינען געקומען אין שטורעם אין שאַרפן
די ראַשיקע נעצן אין יאַמען צעוואַרפן.

און זאָלן רוישן די כוואַליעס און שווימען,
מיר ווייסן דעם וועג פון די יאַמישע רוימען,

מיר זינען ערשט נעכטן אַהערצו געקומען,
אַף ווערסטן, אַף ווייטע מיר שווימען און שווימען.

אָף ווערסטן אָף ברייטע, אָף כוואַליעס אָף זאַטע,
דערמאָנט זיך מיין האַרץ אין מיין אַלטיטשקער כאַטע.

אין שווימען אָף שיפן, אין שטורעם פאַרשייטן
אין זיך און אין כאַלעם פון היימישע ווינטן.

לעם מיר, איבער מיר און פאַרויס, און פונננטן
בלאָזן פאַרבלאָנזעטע היימישע ווינטן.

ווינטעלעך, ווינטן, אין קאָן אייך, אין זע אייך,
אין פיל אייער נאָענטן היימישן רייאָך.

אין ווייס, ס'איז פאַראַנען אַ שיינקייט אַ צווייטע,
אין יאָג פון די שיפן אָף יאַמען אָף ברייטע.

סע האָט פונדערהיים מיך אַ וויכער געטריבן,
ער האָט זיך, דער וויכער, אין האַרצן פאַרקליבן.

מיין כאַטע איז אַלט און שמעקט מיט אַ טויטן
און קרום זענען מינע אַמאָליקע פלויטן.

טאָ שווימט, מינע שיפן, אין שטורעם פאַרשייטן
טאָ יאָגט מיך, טאָ טראָגט מיך צו היימישע ווינטן.

אַפּט פאַרנאַכט צעגליט זיך אין מיין בלוט
אַ טאַג אַ הייסינקער, וואָס איז שוין לאַנג פאַרגאַנגען,
צעשרייען זיך אין מיר פאַרטראַטענע שוין טריט
און ס'פרישן זיך אַפּסניי פאַרלאַשענע געזאַנגען.

נאָר שטענדיק, ווען איך פיל די נאָענטקייט פון שיין,
דערמאָן איך זיך אין טעג, וואָס פלעגן זיך נאָך שוואַרצן,
און דעמאָלט שלאָגט דאָס בלוט, ווי אומרויקער וויין
און אַ יונגער גלאַק צעהוידעט זיך אין האַרצן.

דעמאָלט טוט אַ בויטע זיך אין מיר מיין האַס
און טרובעס מעשענע פאַרבייטן מינע פידלען,
און עפעס גלוסט זיך מיר ארויס אינמיטן גאַס
און פאַקן עמעצן, און שלאָגן אים, און זידלען.

איך ווייט, אַז ס'איז דערפאַר וואָס מינע טריט
האַב איך מיט לידער היימלאַזע באַהאַנגען,
און עפשער גאָר דערפאַר וואָס אינעווייניק זידט
אַ טאַג אַ הייסינקער, וואָס איז שוין לאַנג פאַרגאַנגען.

לאָמיר זינגען,
לאָמיר טראָגן די געזאַנגען,
לאָמיר גייען, לאָמיר גייען
אַף די העכסטע שווערסטע טרעפּ;
ס'איז נאָך קיינער ניט געזאַנגען
מיט אזוינע טריט פאַרשייטע,
מיט אזוינע בליקן ווייטע,
מיט אזוינע שטאַלצע קעפּ.

לאָמיר גייען,
לאָמיר פּויקן אין די טאַצן,
אַז די ווייטן זאָלן שריייען,
אַז ס'זאָל בונטעווען דאָס בלוט.

און באַנאַכט אין ווייכן טונקל
נאָכן אומרו וועל איך שטייען
און באַקוקן שטיל דאָס ווינקל,
ווי מײַן ביקסל הענגט און רוט.

לאַמיר זינגען,
לאַמיר גייען,
ס'איז דער וועג מיט זון באַהאַנגען
און אַף אַלטע כרוועס בליט.
ס'איז נאָך קיינער ניט געגאַנגען
אַף אזוינע טרעפּ פאַרדרייטע
אַף אזוינע פלעצער ברייטע
מיט אזוינע פעסטע טריט!

אין ווייטער שיין פון קאלטע שטערן
איך שטיי אף טויטן פלאץ. איך גלויב,
אף אש, אף שטיינער און אף שטויב
דאָ וועט אַ שטאַט אַ נייע ווערן.

אף פלאץ מיט אָפגעברענטע פאָסן,
ווי וויסטעניש איז שטרענג פאַרשפּאַרט,
ווי כורוועס מישן זיך מיט נאַכט, —
דאָ וועלן וואַקסן נייע גאַסן.

אין שטאַט צעמישטע ווינטן יאָגן
און יעדער שאַ איז פּוסט און שוואַרץ,
נאָר ווידער וועט אַ פריילעך האַרץ
אין לייב פון טויטער שטאַט זיך שלאָגן.

איך שטיי אָט-דאָ. איך ווייס. איך גלויב.
אין ווייטער שיין פון קאלטע שטערן,
דאָ מוז אַ שטאַט אַ נייע ווערן
אף אש, אף שטיינער און אף שטויב.

מאסקווע.

אין קרעמל אין אלטן
אין שיין פון פארנאכטן
וואכן די קליגסטע און לויטערסטע קעפ.
סע אָטעמט דער קרעמל מיט פעלדער און שאַכטן,
סע גלאַנצט דאָ דער אָפּשיין פון פרייקע שלאַכטן,
סע זינגט דאָ מיט פרישן, מיט פריילעכן סטעפ.

פון קרעמל, פון הויכן צעלויפן זיך שטאַנגען
אין זאָמדיקע סטעפעס אין ראַשיקע שטעט.
ס'איז שטענדיק פאָרגרייט דאָ מיט בליי און געזאַנגען
פאַר זאָמדיקע סטעפעס און ראַשיקע שטעט.
אין קרעמל אין אלטן איז קיינמאָל ניט שפעט!

קומט מען צום קרעמל, צום הויכן, פון שאַכטן,
קומט מען פון דערפער, פון שטעט און פון סטעפ,
קומט מען זיך בענטשן פאַר קינפטיקע שלאַכטן.
אין קרעמל אין אלטן, אין שיין פון פארנאכטן
וואכן די קליגסטע און לויטערסטע קעפ.

מאָסקווע, קרעמל.

א ראַדיאָ צו אַלע...

א שוואַרצע ראַדיאָ אין ווינטערדיקן סטעפּ,
אין אומעטיקע שטעט, אין גרויע דערפער פּאָלן
שוואַרצע ווערטער, גרויזאַמע אָף הוילע קעפּ.

באַם פרישן קייווער שטייען מיר, ווי קינדער,
און וועג איז אזוי ווייט, און טאָג איז אזוי שוואַרץ;
ס'איז דאָ אזוי פיל פּראָסטער לענינס ווינדער
אין אונדזער שטאָלענעם און ווייגענדיקן האַרץ.

מאָסקווע, קרעמל.

א ראַדיאָ פון אַלע...

אַן אַנדער ראַדיאָ, א צווייטע ראַדיאָ פליט:
איליטש איז דאָ מיט אַלע און ביי אַלע
אין אונדזער הייסן בלוט, אין שטרענגע קאַלטע טריט.

ס'איז דאָ אַ וואָרט, וואָס וועט אַ וועג אונדז ווייזן,
און מענטשן פּראָסטע איז דאָ דאָך אָן אַ צאָל.
ס'איז דאָ אַ לאַנד פון פעלדער און פון אַיזן
אַ לענין לאַנד פון קאַרן און פון שטאַל.

מיר זיינען אַלע דאָ.

צעוויינטע הערצער וואַכן
און הייס איז אונדזער בלוט

און פעסט איז אונדזער לאַנד,
אין דערפער און אין שטעט, אָף סעלדער און אָף שליאַכן
מיר זײַנען אומעטום
מיט לענינס סאַן אין האַנט.

III

איך האָב קײן וועגן קיינמאַל נישט געמאַסטן,
קיינמאַל נישט געבלאַנדזעט ווי אַ קינד.
קום מיט מיר און טו אַ קוק אָף מאַסקווע,
טו אַ זופּ דעם מאַסקווער ווינט.

די שטאַט איז נאָך צעקלויסטערט און צעצײלעמט
און קלאַנגען קלויסטערשע צעשיטן זיך אין שניי.
גיי און זע נאָר וויפל, וויפל אוילעם
שווימט פון אומעטום צום מאַוואָליי.

מע קומט אַהער פון אַלע טיפסטע טיפן
אַ זופּ, אַ אַטעם טון מיט וואַסקווער ווינט.
ס'איז יעדער טאַג מיט פריילעכקײַט געשליסן
און יעדער טראַט איז לויטער און געשווינד.

נאָר וויפל זײַנען דאָ געפאַלן הייסע יונגען
אין יענע טעג פון פריידן און פון שרעק!
לעם קרעמל האָבן קלויסטערס זיך צעקלינגען
פון קרעמל זײַנען ראַדיאַס אַוועק.

איך האָב קיין וועגן קיינמאָל נישט געמאָסטן,
גרינג זיינען אין הויפט-שטאָט מיניע טריט.
קום מיט מיר און טו אַ קוק אָף מאָסקווע —
זע נאָר ווי די שטאָט האָט זיך צעבליט!

IV

אַ שטילער און פראָסטער,
אַ שוויגיגער איך שטיי
אָף רויטן פלאַץ פון מאָסקווע,
לעם לענינס מאַוואָליי.

פון שטעטל אָף אוקריינע
אין ווינטערדיקער נאַכט
האַסטו מיט ברידער מיניע
אַהערצו מיך געבראַכט.

איך שטיי באַ דיין צוקאָפּנס,
די אַלטע פּאָן איז גרייט,
און ס'טריפּן שטילע טראָפּנס
פון טרויער און פון פרייד.

און נישט קיין שאָטנס שוועבן
לעם שוויגיגן געביין,
דאָ שלאָגט אַ קוואַל פון לעבן,
דאָ לעבט דער טויט אליין!

בליענדיקע מיסטן

מײן פאָטער אין כאַווער —

שאַלעם פעטער

דאָס שטויביקע שטעטל איז שווער צו פאַרגעסן,
סע שטייט פאַר די אויגן מיט רויכן פאַרווייט.
איך ווייס, אַז די שטויבן אין אַלטינקן געסל
האַט פעלד־שער שטורעם געיאָגט און געדרייט.

מײן זיידע פלעג האַנדלען מיט גערשטן און קאַרן,
טונקל און שווער האַט געשלעפט זיך זײַן וועג;
דער שטאַלענער צוג איז אין פעלדער פאַרלאָרן,
דער וועג איז פאַרוואַשן מיט רויכן פון טעג.

וואָס טוען זיי איצט נאָך, די קרעמערשע יידן
אין לואָניקע שטעטלעך מיט קרעמערשע הענט?
ווער ווייסט, וואָס פון שטעטל איז איצטער פאַרבליבן,
הייזלעך ווי פריער, צי פאַרסמאַליעטע ווענט...

דרייען זיך פעלדער און לויפן ווי יאָרן,
ערד איז פונגטן און הימל איז הויך.
דער שטאַלענער צוג איז אין פעלדער פאַרלאָרן,
דער וועג איז באַוואַקסן מיט טעג און מיט רויך.

איך געדענק אים. דעם שטעטלשן הימל, דעם בלאָוון
(ס'אליגן, דער הימל איז דאָרט ניט פאַרוויסט!),
נאָר ס'קערן נאָך הייבן די העק וי קאַצאָוים
און ס'קערן זיך שפילן נאָך קינדער אין מיסט.

צי לעבן נאָך זאַטע און בייכיקע יידן
מיט קעשענקעס ברייטע און גלאַנציקע שיך,
וואָס טוען דאָרט איצטער די שוסטער און שמידן —
זיי שרייבן נאָך ווינציק אין „עמעס“ פון זיך.

צי דרימלען נאָך הייזלעך אָן טיר און אָן טויער
מיט שטרויענעם ציטער פאַר ווינט און פאַר קעלט?
צי האָבן שוין הייזלעך דעם נעכטיקן טרויער
אין האַרבסטקן שטורעם פאַרלוירן אין פעלד...

איך געדענק זיי די שטעטלשע שטויביקע פלעצער.
זיי וועלן דערציילן מיר פריינטלעך און גיך,
ווי לעבן דאָרט איצטער די ברידער, די זעצער,
ווי לעבן דאָרט יאַטן, אַזוינע ווי איך? ...

מיר פאָרן שוין צו צו דער סטאַנציע דער לעצטער,
איך געדענק די סטאַנציע פון ווייטע ווייטע נעכט.
אַ קויטיקער וואַקזאַל מיט פענצטער צוויי צעזעצטע,
באַלעגאַלעס טונקעלע, מידע טונקעלע פערד.

ניט איינמאַל האָבן מיר פון דעם וואַקזאַל געשאַסן,
ווען באַנדעס פלעגן קומען פון דערפּל לעבעדיגן.
און אַט איז שוין לעם מיר דער באַלעגאַלע יאַטל,
און אַט איז שוין אַף מיר די קאַרגע, קאַלטע זון.

אַט-דאָרטן איז דער יאַר, וווּ כ'פלעג זיך אָפט באַהאַלטן.
און אַט איז דער בייסוילעם, און אַט איז דער שפּיטאַל.
אַ דאָרט האָט מיך אַ מאָל פעטליוועס שטאַב פאַרהאַלטן,
אַ דאָרטן מיך געפירט צעבײַטן אין אַ טאַל.

די פערדלעך לויפן גיך און געסלעך קרומע פינקלען,
און אַט איז שוין פון טיקאַטש דער דרימלדיקער ברעג.
סיאז יעדער געסל ליב און ליב איז יעדער ווינקל,
און אומעטום האָב איך געלאָזט אַ בינטל טעג.

און אָט איז דער פּלאַץ אין שטעטעלע דער גרעסטער,
און אָט ליגט דער אַלטער פּאַראַקשאַנטער מאַרק.
וואָס טוען דאָ מענטשן? מיין טאַטע? מיין שוועסטער?
נו, יאַסל, נו, גיכער אַראָפּ פּונעם באַרג.

נו, יאַסל, דערצייל מיר, וואָס טוטטו, וואָס מאַכסטו?
ווי לעבן דאָ יידן? וואָס הערט זיך באַ דיר?
— דאָס ווייב וועט אינגיכן מיר שענקען דאָס אַכטע,
איך זע אָפט דעם טאַטן, ער ווינט היינט לעס מיר."

אַ טרייב און אַ פּאַר און די פּערדעלעך לויפן,
אַ שפּרונג איבער בערגל און אַ שפּרונג איבער גרוב,
אָט פינקלען באַקאַנטע פּאַרשלאָפּענע הויפן,
און אָט איז מיין טאַטנס געיאַרשנטע שטוב.

אַ טרויעריק שטיבל מיט פענצטער צעזעצטע
געלאַטעט מיט ברעטלעך, געלאַטעט מיט ליים.
לעם שוועל ליגט די זון און דאָס אַלטינקע קעצעלע.
איך קאָן זי, איך זע זי, אַ דאָס איז מיין היים.

אַט זע איך זיי ווידער, די שוסטערס און באַנדערס
מיט ברייטע גוט-מאַרגנס אין טונקעלע הענט.
איך גיי איבער ס׳טקעס פון איינעם צום אַנדערן,
זיי האָבן מיך אַלע דערקענט.

אַט זע איך זיי ווידער די שניידערס און שמידן
פאַרווייט און פאַרלאַפן מיט שטויב און מיט וועג.
די פּראָסטע, די האַריקע, וואַכיקע יידן
מיט האַמערס, מיט שערן, מיט זעגעס און העק.

אַט זע איך זיי ווידער. איך גיי זיי אַנטקעגן
אַף יעדערן פּאַלט מיין צופרידענער בליק,
זיי גייען מיר נאָך און זיי פרעגן און פרעגן
וואָס טוט זיך אין מאַסקווע? וואָס הערט זיך אין „צײַק“?

אַט זע איך זיי ווידער, די שמידן און באַנדערס
פאַרגרויט און פאַרעלטערט, איך האָב זיי דערקענט.
איך גיי איבער געסלעך פון איינעם צום אַנדערן
און דריק זיי די האַריקע, וואַכיקע הענט.

איך גיי איבער געסלעך, ווי אַלץ איז געביטן!
הייזער באַניטע, לאַמטערנט, אַ בריק.
דערמאָנט זיך מיר פיני, דער דולער פון שטעטל,
דערמאָנט זיך די ווייסע, די שטעטלשע ציג.

ניטאָ איז שוין פיני, די ציג איז געפייגערט.
פאַרגעסן-איז לאַנג שוין אין כּיידער דער וועג.
די זון הענגט אין הויך ווי אַ מעשענער זייגער,
און ציילט די פאַרגאַנגענע ציגענע טעג.

און יאַנקעלע קליינער— אַ צוצעק, אַ זע נאַר,
דערקענען איז יאַנקעלען קליינעם שוין שווער.
געווען אַזא שוואַרצינקער נעפעש אַזוינער:
— „איך בין סען אַ כּוידעס אַ יונגער פינער...“

ווי אַלץ איז פאַרגאַנגן און אַלץ איז געביטן.
אַ טאָג צו אַ טאָג ווי אַ שטיין צו אַ שטיין.
אַט איז אין זון דער קאַמיוג פונעם שטעטל,
און אַט איז דער קלוב פונעם נאָדל-פאַריין.

איך גיי איבער געסלעך. אַלץ איז געביטן,
מע גייט אין מע רעדט און מע פרישט, און מע בויט.
דערמאָנט זיך דאָס אַלטע, דאָס שטויביקע שטעטל
מיט קלויזן, מיט ציגן, מיט קלייטן און קויט.

ווינקען צו מיר געסלעך, ווינקן מיר און ווייזן:
אָט שטייען נאָך די בעטלערס און קלאַפן אין אַ טיר,
אָט הוידעט דאָס שטיבעלע, וווּ ביילקע פונעם הייזל
פלעג האַנדלען מיט נעקייִוועט, מיט בראָנפן און מיט ביר.

ביילקע פונעם הייזל האָט אַ טאַכטער אַ בונדיסטקע,
דאָס הייזל איז פאַרשלאָסן. זי האַנדלט מיט געניי.
און פוסט איז היינט איר שטיבל ווי אירע דאַרע ברוסטן,
און ווייט איז איר בען-יאָכיד באַ רויטע אין אַרמיי.

און שטיינעס, וואָס געדענקען נאָך דעם טאָג פון מיין געבאַרן,
גלעטן מיך און צערטלען און דערציילן מיר אַזוי:
דיין אַלטיטשקער מעלאַמעד איז געשטאַרבן פאַראַיאָרן,
דיין טאַכטער איז אַנטלאָפן קיין מאַסקווע מיט אַ גוי.

און בערל דער בונדיסט—דער פּיינט פון ציעניסטן—
האָט לאַנג פאַרלאָזט די בינע, און געעפנט אַ רונדוק;
זיין זון האָט זיך געזעגנט—אוועק פון טאַטנס מיסטן,
דער זון האָט זיך פאַרשריבן צו יאַטן אין קאַמיוג.

ס'איז יעדער שטיבל גרייט פאר נייע לידער,
פאר נייעם גליק איז גרייט דאָ יעדער שטיין,
א מונטערער און מידער
בין איך אַוועק אַ היים.

אַ מוטנע ריטשקע רינט, ווי ביאָליקס מוטנע טרערן,
אַ זאָקן זיצט און זיפט דעם וויינענדיקן פרוג.
אין קאַסרילעווקע שפּאַצירן פּיאָנערן
און אַפּן מאַרק האָט זיך צעזינגען דער קאַמיוג.

געסלעך זינגען היינטיקע פּאָעמעס,
קלינגט מיט זון און רענדלעך דער מעסלעס,
מיין טאַטע זיצט און לייענט דעם מאַסקווער „עמעס“
און טרוימט פון אַ קאַלאָניע לעם אַדעס.

צווישן סיטקעלעך איך גיי —
נייע טראַטראַרן,
אַף אַ גאַניק טרינקען טיי
וויבער און קוטטראַרן.

פרעגט אַ יאַטעלע פאַרטראַכט:
„זאָג מיר, ליבער טאַטע,
„וואָס פאַר שטערן שיקט די נאַכט
„אַלע נאַכט אין כאַטע?“

זאָגט דער פאַטער שטיל און ליב,
זאָגט און רייבט די ווינקלען:
„דאָרטן, דאָרטן שטייט אַ שטוב
„איז זי פול מיט פונקען.

„זאָל באַנאַכט די ליכט אין שטאַט
„ניט פאַרלאַשן ווערן,
„איז מיט לאַנגע הענט פון דראַט
„טראַגט זי אירע שטערן“.

אין דער ווייטקייט טוט אַ בליץ
אַף די שטילע שליאַכן,
טוט אַ ייד אַ זאַג אַ וויץ,
און די ווייבער לאַכן.

טוט אַ הילך די ווייסע נאַכט —
גייען פּיאָנערן,
שטייען מאַמעס און מע לאַכט
און מע שלינגט די טרערן.

אַט אַזוי, אין וויי און שטויב,
צווישן אַלע יידן
שטיי איך יאַנטעוודיק אַזוי
פּריילעך און צופּרידן.

שטיי איך יאַנטעוודיק און זע,
ווי אין ראַש פון יאַרן
אַט-אַ-דאָ אין מיסט, אין וויי
ווערט אַ וועלט געבאַרן.

סטערלינגען, טשערוואַנצעט, רענדלעך —
לופטיקע ווערטער און לופטיקע טעג.
ערגעץ לויפט נאָך, ערגעץ פינעט מנאַכעם-מענדל
אָף זײַן אַלטן שימלדיקן וועג.

זײַנען שאַען קויטיק נאָך און קרעציק.
עפעס שטיקט נאָך, עפעס וואַרגט נאָך מײַנע טרייט,
מנאַכעם-מענדל הויליעט נאָך אָף אַלע פלעצער
און ער דרייט זיך, און ער פרייט זיך, און ער פליט.

אומעטום אין אַלע שטעט און לענדער
וואַרטן פלעצער אָף אַזוינע טעג.
ערגעץ לויפט נאָך, ערגעץ פינעט מנאַכעם-מענדל
אָף זײַן אַלטן שימלדיקן וועג.

פיר ווענט און אַ טיר מיט אַ פענצטער,
און אַ בלעכענער דאָך.
יעדער מיינט, אַז זײַן היים איז די שענסטע
אָפן גאַנצן שלאָך.

אַלע היימען האָבן טירן און שוועלן,
אַלע היימען זענען פון ברעטער און ליים;
פאַרוואָס-זשע איז יעדן געפּעלן, —
נאָר זײַן אייגענע היים?

יעדער היים האָט אַ שטרענגען שוימער,
וואָס באַפוילט און באַשטראָפּט אין באַהיט;
נאָר אומזיסט וואַרטן טרוקענע בוימער
אַף אַמאָליקן צווייט.

און אומזיסט ווילן אָוונטן בלינדע
באַדעקן דאָס לויטערע גלאָז,
ווען שטערן ווי קליינינקע קינדער
שטיפּן אין גראָז.

און אומזיסט וויל דער נעכטיקער ווייזער
א דריי טון די יאָרן צוריק,
ווען אַלץ, וואָס סע בליט אין די הייזער
איז אַלעמענס גליק.

שאבעס פארנאכט—צײַט פון האַוודאַלע.
ניט קײַן האַוודאַלע—אַ לעוואָנע בליט.
ווערן לױאַניקע געסלעך מיט שטויבן פאַרסמאַליעט,
מיט מיידלעך, מיט יונגע באַשיט.

טוליענע מיידלעך מיט טוליענע זאַקן,
ענגלישע רעקלעך און ענגלישע שײַך,
זײ האַבן געלייענט מאַיקאַווסקי'ן און בלאַקן,
און ווייסן ניט מיך און אַזוינע ווי איך.

מאַרגן איז זונטיק, גרייטן זיך טאַטעס:
— זײַן וועט אין שטעטל אַ גרויסער יאַריד.
מיידלעך און בלאַק איבער שטעטלשע בלאַטעס.
לױאַניקע געסלעך מיט שטויביקע טריט.

אף בליענדיקע מיסטן לויפט ער, ווי א שאַטן,
מיט שרעק איז ער אַוועק פון אימרו און פון זון;
געלאָפן זײַנען טעג, געהוּרעט האָבן דראָטן,
נאָר ער איז דאָ פאַרבליבן אַזוינער ווי געווען.

אף מאַרגן, נאָכן גראָוון הונגעריקן שאַבעס
איז ער פון אַלטער קלויז אַ קעגן מיר אַרויס,
ער האָט אין יאָר אין נײַנצעטן פאַרקויפט די לעצטע שקראַבעס,
און איז ביז היינט געבליבן אַ שאַמעס פון זײַן קלויז.

נאָר וואָכן גייען גיך, און קלויזן ווערן ליידיק,
און לעבן איז אַצינד שאַמאַסים זייער שווער;
ער בעט באַנאַכט צו הילף דעם שפּאַלער זיידע
און וואַלט באַטאָג אין סעקציע געוואָרן אַ קוריער.

ער האָט אַף מיר געקוקט אַ שמוציקער, אַ ווייטער,
ער איז געוואָרן קלענער נאָך פון קליין;
ער האָט עס ניט דערקאַנט, דאָס יונגל, דאָס פאַרשייטע,
וואָס האָט נאָך קליינערהייט געוואָרפן אים אַ שטיין.

און מײן שאַכן איז נאָך אַלץ אַ בלעכער,
זײַן אַ בלעכער, זאָגט מײן שאַכן, לוינט;
זיצן שטענדיק, שטענדיק אָף די דעכער
איז מײן אַלטער שאַכן שוין געווינט.

הערט מײן שאַכן דונערן און בליצן,
זאָגט ער: בלעכערס קלינגען אָפן הויכן שליאַך;
איז מײן שאַכן גרינגער נאָך צו זיצן,
גרינגער נאָך צו פאַרבן אַלטן דאַך.

טוט אַ פאַרב די הייך אַ רעגנבויגן,
טוט אַ פאַרב אַ רעגן גרויען שליאַך,
גרויע טראָפנס, ווי זײַן טאַכטערס אויגן,
זעט מײן שאַכן פּלוצלינג אָפן דאַך.

איז מײן שאַכן וויפּל יאָר אַ בלעכער,
זײַן אַ בלעכער, זאָגט מײן שאַכן, לוינט.
זיצן שטענדיק, שטענדיק אָף די דעכער
איז מײן אַלטער שאַכן שוין געווינט.

ווען נאכט איז אין שטראָמען אין בליע צערונען,
האַב איך מיין כאַווער באַ אַרבעט געפונען.

אין שימל, אין הונגער, אין קרעץ און אין זשאַווער
איז געוואַקסן מיין כאַווער.

דער טאַטע אַ קרעמער, דער זיידע אַ קרעמער
און ער איז אַ לעמער.

האַבן מענטשן געלעבט אין כאַלוימעס און טרוימען,
מיין כאַווער פלעג אַרבעטן צוימען,
פאַשעטע צוימען.

איז געקומען אַקטיאַבר, נאָך בלייקן זומער,
אַ וואָרט האָט גענומען מיין כאַווער דער לעמער.

אין כוידעש אַקטיאַבר איז רויטער די פאַן,
אַ וואָרט האָט מיין כאַווער געזאָגט און געטאָן.

דער טאַטע אַ קרעמער, דער זיידע אַ קרעמער
און ער איז אַ לעמער,
אַ פּאַשעטער לעמער.

דאָ זענען שטיבלעך מיר באַקענט
מיט קרומע אומעטיקע הויפן,
און יונגלעך פאָכן מיט די הענט,
באַגריסן מיך זיי אַלע לויפן.

מיר האָבן זיך געשפילט אַמאָל
מיט זאַמד, מיט שטיינדעלעך—איניינעם;
איך האָב דאָ שכינים אָן אַ צאָל,
אין שטעטל זיינען אַלע — שכינים.

אין האָב באַקענטע דאָרט אַ סאָך,
ס'איז יעדערער באַקענט דאָרט,
דיזעלבע יידן אָפן שליאַך,
נאָר אַלץ איז דאָך געענדערט.

דערזעלבער זילבער אין די בערד,
נאָר יעדערער איז יינגער,
דאַכט זיך, אַז די שווערע ערד
איז אויך געוואָרן גרינגער.

ווינטער, פריילינג, האַרבסט און זומער,
אין מיין שטעטל פון באַגינען,
אין אַ שמאַלן פרעמדן צימער,
גייען מיידלעך באַ מאַשינען.

טוט אַ שפּרונג אַ שאַרפע נאָדל,
שאַרף ווי מיידלעך, וועלכע גייען.
איז געוויינט פאַרנאַכט שוין האָדל
אינעם קלוב מיט מיידלעך גיין.

שטיל. אַ וואָרט וועט נעמען האָדל,
וועגן מי און קאָמינטערן.
שטעכן ווערטער, ווי איר נאָדל,
זיינען אַלע שטיל און הערן.

ווינטער, פריילינג, האַרבסט און זומער,
אַלע טאָג פון פרי באַגינען,
אין אַ שמאַלן פרעמדן צימער,
גייען מיידלעך באַ מאַשינען.

נאָר וויפל, וויפל שטעטלדיקע כורוועס
ליגן נאָך פון יעדערן פאַרלאָזט,
איך האָב ליב, ווען ווערטער זיינען באַרוועס,
איך האָב ליב, ווען לידער זיינען פראָסט.

צי האָב איך רעכט גאָר זינגען לידער,
צי האָב איך רעכט איצט קלינגען אָף פאַפיר,
מיט האַק און האַמער קלינגען מינע ברידער,
און האַק און האַמער וואַרטן שוין אָף מיר.

איך שפּאַן און מעסט די שטעטלדיקע פלעצער,
סע הענגט נאָך דאָ דער אומרו פון די שטעט,
צי זאָל איך ווידער זיין אַ פראָסטער זעצער,
צי זאָל איך שוין פאַרבלעבן אַ פאַעט?

וואָס קאָן איך טון מיט אייך, אָ, ליבע כורוועס,
פון יעדערן פאַרגעסן און פאַרלאָזט.
איך האָב ליב ווען ווערטער זיינען באַרוועס,
אין האָב ליב, ווען לידער זיינען פראָסט.

קראַנקע ברעטער, לאַכנדיקער דרויסן,
שטיקלעך טאָג אָף שטיקלעך שטיין,
איך פאַרשטיי אים, אייער אומגליק, אייער גרויסן,
איך פאַרשטיי אים, אייער שטילינקן געוויין.

היי, ס'איז דאָ אַזויפיל מענטשן-טרויער
אין פוילע ברעטער אָף אַ ברייטן שליאַך,
אין זייער בענקען נאָך אַ שטאַלצן מויער,
אין זייער בענקען נאָך אַ פעסטן דאָך.

אינגיכן וועלן הייסע בויער קומען,
וועט איר ניט ליגן אומעטיק אַליין.
קראַנקע ברעטער, בלאַטיקע און שטומע,
שטיקלעך טאָג אָף שטיקלעך שטיין.

פון יענער זײַט שטעטל ליגן לעדערנע פּאַבריקן,
דאָרט אַרבעטן מענטשן געלע און פעסטע, ווי פעל.
ליגן פּאַבריקן פון יענער זײַט שטעטל, ווי בריקן
צווישן שטעטל און פעלד.

פון יענער זײַט שטעטל זײַנען מענטשן האַרטער און העכער—
אַלע וואָך אַ פּאַרזאַמלונג און אַ זיצונג אַלע וואָך.
קאַפּען זילבערנע שטערענדלעך פון הויכע, פון פינצטערע דעכער
און באַלויכטן די קעפּ אין דעם שטויביקן מאַך.

פון יענער זײַט שטעטל איז פּריש. דאָרט אָטעמט מיט אײַן
דאָרט אָטעמט מיט שטאַל און מיט שיין, און מיט פעל.
פון דאָרט גייט אַ פעלענע פּרישקײט אַף יעטוידער הייזל,
אַף יעטוידער שוועל.

אַ שטעטל—שטאַל און אייזן, מיט שליאַכן און מיט בריקן,
אַ ווינטער האָט געצינדן, אַ ווינטער האָט געבויט ;
אַ שטעטל—שטאַל און אייזן, מיט קלייטן און פאַבריקן,
מיט אַרבעטער, מיט הענדלער, מיט פויערים און ברויט.

דאָ פלעגן מענטשן טיאָפּען אין פינצטערניש פון האַרבסטן
און טאַפן אינדערפינצטער דעם טרויעריקן וויי.
און גוט איז מיר אַצינד פאַרן שטעטל, פאַרן האַרציקן,
און וויל איז מיר אַצינד פאַר אַלעס, וואָס איך זע.

נו איז וואָס, אַז מ'האַט מיך געמאַלעט
און געפראָוועט, וו'ל באַ ייִדן, אַ בריס.
ס'האַבן פעלדישע ווינטן פאַרסמאַליעט
מיניע ווייסע פאַרדרימלטע פיס.

דאָ טרוימען נאָך ייִדן פון טשאַלנט,
יאָטן בענקען נאָך רויך און נאָך פלאַם
אַף פעלדער און טאַלן
אונטער הימלטן בלויען יאַם.

מען קען מיך פאַר אַ גוטן און שטילן,
פאַר אַ סאַך איז מיין ערלעכקייט קאַרג.
כ'האַב קיינמאַל ניט געלייגט קיין טפילן
און קיינמאַל ניט געהאַנדלט אין מאַרק.

און עפעס טאַנצט אין מיר און פרייט זיך,
און מיין בליק צעהעלט
זען ייִדן געזונטע און ווייצענע,
ייִדן פון פראַנט און פון פעלד.

און גוט איז היינט און קעטיידער,
איך זע, אז איך בין ניט אליין,
אין קרעציקע ווענט פון כיידער
זיינען מענטשן געבוירן ווי שטיין.

הינטיקע טעג,
הינטיקע ווייען!
ווי האָט מען געזעען
אַ פּלאַנטער אַזוינעם פּון בלינדע געשרייען
מיט נאַקעטע רייד..
ווער האָט גאָר געזעען,
ווער האָט גאָר געזעען
אַף מיסטן
זאָל בליען
אַזאַ גרויסע פּרייד!
אַזאַ גרויסע פּרייד!

05E410

יונגע כאלופקעס מיט ווענטעלעך ווייסע,
היימישע שטיבלעך אף ווערסטן אף קרימער
קומט און דערציילט אונדז אַ פריילעכע מינסע,
וואָס קאָן זיך פאַרלויפן אין איינעם אַ זומער.

אַ, איך געדענק אייך אינצענטן געבויגן,
שטיבעלעך אַלטינקע, ווענטעלעך קרומע,
פענצטערלעך קליינינקע — טונקעלע אויגן,
בלאַטיקע געסלעך מיט שטויב און מיט אומעט.

שטיבעלעך, שטיבלעך, ס'איז שווער אייך דערקענען,
ווער האָט עס געמאַכט אַזוי וואַרעם דעם זומער?
אַף ווערסטן צעוואָרפענע פֿייערלעך ברענען,
פרישינקע שטיבלעך אַף ווערסטן, אף קרימער.

טוט אַ קוק אָפֿן שטיבל, וואָס שטייט דאָ נישט ווייט.
ווער האָט עס געבויעט, ווער האָט עס,
מיט ליים און מיט ציגל באַנניט,
— אַ נאַקעטער יונג פֿון די בלאַטעס!

טוט אַ קוק אָפֿן פֿערדל, וואָס טאַנצט דאָרט אַליין.
ווער האָט עס געפֿאַשעט, ווער האָט עס,
ווער האָט עס געמאַכט אַזוי יונג, אַזוי ריין?
— אַ נאַקעטער יונג פֿון די בלאַטעס!

טוט אַ קוק אָפֿן ברויט, ווי ס'איז היימיש און פֿריש.
ווער האָט עס מעלייצעט, ווער האָט עס,
ווער האָט עס פֿון פֿעלדער געבראַכט אָפֿן טיש?
— אַ נאַקעטער יונג פֿון די בלאַטעס!

ווי קיינמאל האָט קיין פּוס
אף די הרודעס ניט געקלעטערט,
האָט געבראַכט אַ יונגן גרוס
פון מיין שטאָט מיין אַלטער פעטער.

ער האָט געזאָגט מיט יונגן רייך:
— דאָרט, ווי זון איז נאָך אין נעפל,
דאָרט וועט וואַקסן אונדזער ווייץ
און דאָ וועט זיין אַ סאָד פון עפעל.

מע האָט געשאַקלט מיט די קעפּ
און לאַפּעטעס אין הענט גענומען.
פריי זיך, פריי זיך שטילער סטעפּ,
דאָס זינען פריינט צו דיר געקומען!

דאָרט, וווּ גראָזן זײַנען נאַסער
שטייט אַ קרעניצע פאַרטראַכט,
קומען מיידלעך ציען וואַסער
מיט די עמער אַלע נאַכט.

אונטער זון, ווי ווייסע בערן
וואַקסן טעג אין גרויסן טאָד.
און אין ווייטקייט פון די שטערן
טאַנצן יאָטן אין אַ ראָד.

פון די סטעפעס ווינטלעך בלאָזן
און אַ פֿייערל דערברענט,
גייען מיידלעך אָף די גראָזן
מיט די עמער אין די זענט.

ווערט די לעוואָנע בלאָס און בלאַסער
ערגעץ פויקט מען אין דער נאַכט,
דאָרט, וווּ גראָזן זײַנען נאַסער
שטייט אַ קרעניצע פאַרטראַכט.

מיט קאָרענער זאַטקייט אָטעמט דער סטעפּ,
אָטעמט מיט ווייצענעם ווונדער.
איך זיך אין מיין קליינינקן צימער און שטעפּ
העמדעלעך צוויי פאַר די קינדער.

דער טאָג איז אַוועק מיט זיין לויטערער היץ,
אַוועק אין דער ווייטקייט פון זומער,
העמדעלעך פּראָסטע פון רויטינקן ציך
שטעפּ איך אין קליינינקן צימער.

דער טאַטע וועט קומען פון פעלדער היינט שפעט,
ניטאָ איצט קיין צייטן אף דרימלען.
דו הערסט, ווי סע רוישן אין דער ווייטקייט די שטעט,
ווי ס'קלינגען די קאָרענע הימלען.

פון יענער זייט פענצטער כאַלעמט דער סטעפּ,
כאַלעמט מיט וואַכיקן ווונדער.
זיך איך אין קליינינקן צימער און שטעפּ
העמדעלעך צוויי פאַר די קינדער.

איז אַ גרויסער יאַנטעוו היינט אין יעדן הויף,
בושעווען די לידער, פרייען זיד בליקן;
מע האָט געבראַכט אַ טראַקטאָר—נעמט מען זיך צונויף,
גייט מען אים באַגריסן און באַקוקן.

קומען אפן יאַנטעוו קינד-און-קייט און אַלץ.
ליגט דער טראַקטאָר היימיש, מעכטיק און צופרידן;
טראַגט מען אים אַנטקעגן אייגן ברויט און זאַלץ,
טאַנצן קאַמיוגיסטן, פרייען זיך די יידן.

פרייען זיך די פעלדער מיטן גאטט אַפסטיי,
אין די פרישע הויפן בונטעווען די הינער;
ס'איז אַזוי היינט פריילעך, ס'איז אַזוי היינט פריי,
און אַפילע גראָזן זיינען עפעס גרינער.

מ'האַט געבראַכט אַ טראַקטאָר. פרייט זיך דער אַרום,
בונטעווען די לידער, פרייען זיך בליקן,
קומען אַלטע פויערים פון דאָרף קעלום,
קומט מען אים באַגריסן און באַקוקן.

אַ אינגל, אַ פריילעכט,
אַן אַלטע קאַפּאַטע,
אַ ראָטע פּון גענדו,
אַ גענדזענע ראָטע.

אייגענע גענדו
דאַרף מען ניט קויפּן,
אַ ראָטע פּון גענדו
אין יידישע הויפּן.

ווייט איבער סטעפעס
טריקנט אַ וואַלקן
היימישע סטעפעס,
גענדזענע פּאַלקן.

טריקנט אַ וואַלקן,
טריקנט אַ בלאָטע,
אַ אינגל אַ פריילעכט,
אַ גענדזענע ראָטע.

טוט די זון א וואַרעם,
טוט א ווינט א בלאָז,
הוידעט זיך אַף פעלדער בליענדיקער קאַרן;
אַפן הויכן באַרג און אַפן גרינעם גראָז
שאַלט אַ ווייטער האַרן.

טוט אַ יאָג די סטאַדע,
טוט אַ פלייך די ווייט,
שיטן זיך די קלאַנגען אַפן זאַטן קאַרן,
פליען יונגע שעפעלעך פונעם באַרג פאַרשייט,
שאַלט אַ ווייטער האַרן.

טוט אַ פערד אַ הירזשע אַף דער גאַנצער ברייט,
פאַלט די זון פאַרשיקערט אַפן רייפן קאַרן,
קערט זיך אום די סטאַדע, ווען די זון פאַרגייט,
שאַלט אַ ווייטער האַרן.

שמעקט מיט פאַרנאַכט דער אַרום,
ברויטן פאַרכאַלעמטע לויפן,
טשערעדעס קערן זיך אום
אין היימישע הויפן.

אַ רעגן צעזינגט זיך און פאַלט
און לייגט זיך אף שטויביקע גראָזן,
פּונווײַטן, פון שמייכלענדן וואַלד
ווינטעלעך היימישע בלאָזן.

אין לייען-שטיבל זינגט מען שוין לאַנג,
אַ ראַדיאַ שרייט אינעם קוימען;
שיט זיך דאָס פרישע געזאַנג
אף פעלדער, ווי זאַפטיקע זוימען.

דער הימל איז וואַרעם און שטום,
שטערן, ווי ווייצן זיך שיטן;
שמעקט מיט פאַרנאַכט דער אַרום,
מיט ברויטיקע פרישע מינוטן.

אין אַ אָוונט אַ לויטערן, אַ שטילן —
אַזאַ אָוונט טרעפט נאָר אין מיין —
איז געקומען אַ באַכער אין בריילן
אין דער יונגער קאָלאָניע כאַקליין.

מ'האַט דעם באַכער געפירט איבער שטיבלעך
און געציילט די פאַרדרימלטע פערד,
און ער האָט דערציילט אַזוי ליבלעך
וועגן לעצטן באַלאַנס פון קאָמערד.

געזעסן אין לייען-שטיבל שפעטלעך
ביז בלוילעכן גרוס פון גאַנצפויי,
גערעדט וועגן כאַרעווע שטעטלעך,
וועגן אייגענער קרעפטיקער מיין.

ווען די זון האָט אין מאַרגן אין שטילן —
די סטעפעס געוואַרעמט אַפסנטיין,
איז אַוועק אָט-דער באַכער אין בריילן
פון דער יונגער קאָלאָניע כאַקליין.

אונטער פענדל, אונטער רויטן
זאטע הענט און זאטע קעפּ,
אָף די פעלדער זינגען ברויטן
— אַ גערעטעניש אין סטעפּ.

ווער ס'איז דאָ אַמאָל געזאָנגען
האַט פאַרזויט דאָ זינע טריט,
וואַרטן וואָגיק פעטע זאָנגען
אפן יאָנטעוודיקן שניט.

פּרישע גריסן, יונגע יאָגן
אָף די פעלדער אָוונט גרויט,
פאַרן יידן מיט די וואָגנס
און מע פירט דאָס נייע ברויט.

ערגעץ-ווי גאָך ציען ברויטן
אינעם שטעטלדיקן שלעפּ,
טאַנצן הינער אָף די פּלויטן
— אַ גערעטעניש אין סטעפּ.

אַ מיטינג פון סנאַפעס!
שלאַנקע און הויכע מיט גאַלדענע בערד
סון פעלדער אין הויפן סע לויפן די סנאַפעס,
אַ מיטינג פון סנאַפעס
אף אייגענער ערד.

וועמעס פערד איז דער בעסטער?
וועמעס פור איז די שענסטע?
אַ שמייס מיט דער פייטש און אַ פלי און אַ יאָג,
וואָס שווינגט איר? וואָס שלאָפט איר?
צעפנט די פענצטער!
אַ מיטינג פון סנאַפעס
אף פעלדער פאַרטאָג!

פון פאַרטאָג ביז באַנאַכט, ביזן שיט פון די שטערן
מיט צעזינגענע אויגן און זוניקע קעפּ,
ויער סע גלויבט ניט — זאָל קומען,
זאָל קומען און הערן
אַ מיטינג פון סנאַפעס
אין לויטערן סטעפּ!

האַט שטיל אַ בלאָז געטון אָף מיר
מיט פּרישקייט האַרבוּסטיקער פּון זאַנגען,
האַט ווינט צעעפּנט היינט מײַן טיר,
בין איך אַ גאַנצן טאָג געגאַנגען.

סע שמעקט מיט פּרישקייט און מיט היי,
די קו איז זאַט, דאָס ברויט געשניטן,
און אפּן רוף פּון ערשטן שניי
איז גרייט מײַן נײַער וויסער שליטן.

דער זומער איז שוין באלד נײַטאָ,
נאָר פּרישער כמוז איז דאָ אָף היי צן,
און זאַלץ איז דאָ, און ברויט איז דאָ
ביז ערשטן גרוס פּון נײַע ווייצן.

איז אָפּט צעשמייכלט זיך אין מיר
די פּרישע ליד פּון שטילע זאַנגען,
האַט ווינט צעעפּנט היינט מײַן טיר,
בין איך אַ גאַנצן טאָג געגאַנגען.

זיצט מען אלע לעט טיש
שטילערייט,
איז די מאמע פארפארעט און רויטלעך,
אַ יאַנטעוו אַ גרויסער,
אַ פרייד
שפארט פון די יונגעטשקע ברויטלעך.

דער טאטע איז ברייט און איז רויט;
ער זיצט, ווי אַן אַקס
אינדערמיטן;
מען עסט היינט דאָס ערשטע ברויט,
אַליין עס געזייט
און געשניטן.

דערנאָך גייט די מאמע געשווינד
די יונגע בעהיימקע צו מעלקן;
קאָן אַט-דער יאַנטעוו אַצינד,
קאָן
אַט-דער יאַנטעוו
פאַרוועלקן!

אונטעררוועגנס

מיידלעך מיניע,
ליבע מיניע שוועסטער,
מיט אזוי פיל אומזין זייט איר
רייך.

אונטעררוועגנס
ווען סע שלאָפן ווינטן,
ווען סע שווייגן רעגנס,
זינג איך וועגן אייך.

וועגן באהאלטענע,
סטעושקעס פארלאזטע,
גיי איך
און גיי,
טריט מינע שרייבן,
לידער פארבלייבן
פוכיקע, ווייסינקע, לופטיקע, פראסטע
לידער אף שניי.

איך בין נאך יונג,
טוט נאך א יאָג,
טוט נאך א זינג,
זינג איך צו דיר

פאָדערסטו לידער
— נעם זיי באַ מיר!

אינצווייען.

1
ס'איז אַ פריילעכקייט פאַראַן
אין מיין אָוונטיקן בענקען.
קום אָהערצו און דערמאַן
יענע טעג, וואָס כ'פלעג דיר שענקען,
יענע נעכט, ווען כ'האַב געגליט.
ס'איז ניט גרינג מיר אַלץ געדענקען
אין מיין אָוונטיקן בענקען,
ווען דיין קערפער מאַנט און ציט.

ווערטער האָב איך אָן אַ שיר,
אויגן האָב איך צוויי איננאַנצן.
מיידל, מיידל, קום צו מיר,
לאַמיר ווידער ביידע טאַנצן.
האַרץ איז נאַקעט —
קום און נעם,
ס'איז מיר ליב דיין גרינגער קלעם.
ס'איז מיר ליב דיין יונגער נאַקעט,
וואָס דערמאַנט, אַז איך בין יונג.

און פון הענט די ליבע קייטן,
וואָס פאַרקלעמען אַזוי גרינג...

. . . . .

ווען דער אַוונט שווימט אַרײַן
איז ניט גרינג מיר אַלץ געדענקען.
ס'איז אַ פריילעכקייט פאַראַן
אין מיין אַוונטיקן בענקען.

||

אַט אַזוי—אַ קומט זי שוין די שאַ,
אַט אַזוי שוין סקריפעט זי, מיין טיר;
גלוסט זיך ריידן ווען דו ביסט ניטאָ,
גלוסט זיך שווינגן ווען דו ביסט לעם מיר.

נאָר קודלאַטע אַוונטיקע פרעסט
ליגן דאָרט און סקריפען אַפן בריק.
ליגסטו אין מיין צימער און פאַרגעסט,
אַז ס'איז צײַט שוין גייען אין פאַבריק.

אַז געוועבן וואַרטן שוין פונלאַנג
און מאַשינען בעטן: נעם און ניי,

. . . . .

פאַר דיין מילדן שלעפּעריקן גאַנג
איז שוין גרייט אַ אַוונטיקער שוני.

און אַזוי צעעפנט זיך מיין טיר
שטיל און גיך פאַרגייט זיך יענע שאַ,
און דו זיצסט נאָך, דאַכט זיך, נעבן מיר,
נאָר איך פיל שוין, אַז דו ביסט ניטאָ.

III

פארלעש דעם טאָג מיט דיינע טונקלע שטאַרן,
 פארלעש דיין נאַקעט מיט דיין ווייסן העמד;
 איך קען דיך שוין אַזוי פיל יונגע יאָרן,
 און ביסט נאָך מיר ניט נימעס און ניט פרעמד.

פארלעש דעם בליק מיט דיינע טונקעלע ברעמען,
 פארלעש דיין ברוסט מיט דיינע ווייסע הענט,
 אָ! ווער קאָן וויסן וויפיל יונגע נעמען
 האָסטו פאַר מיר צעוואָרפן און פאַרברענט.

איך בענק ניט נאָך דיין ליב, — איך האָב עס שוין געזעען.
 איך האָב זיי שוין געקושט די כוואַליעסדיקע האָר,
 נאָר גוט איז מיר מיט דיר פאַרבלייבן דאָ אינצוויייען
 באַ טאָג פאַרלאַשענעם מיט טונקלען שטאַר.

IV

לאַמפן שמייכלען נאָך און מידע שאַען גייען,
 אין די שענקען זופט מען שוין דעם לעצטן ביר,
 איבער מאַסקווע בלאַנקן מיר אינצוויייען
 און שמועסן שוין דאָ ביידע אַ שאַ פיר.

אין קלאַנגען לעצטע שווימען נאָך טראַמווייען
 און מיידלעך דינגען זיך לעם שטילן סקווער,
 מיר וואַלטן וועלן לענגער זיך פאַרהייען,
 אין קלאַנגען לעצטע שווימען מיט טראַמווייען
 און פלאַפלען אָן אַ שיר לעם שטילן סקווער.

איז גוט אין נאַכט אין לויטערער זיך קוטען
און וויסן, אַז די נאַכט איז לויטער ניט אומזיסט,
דערמאָנסטו מיר אין שלאַכטן הייסע לעם סלאָוויטע,
אין קינדער-טעג צעשאַטענע אין מיסט.

אונדז כּאַלעמען זיך נעכט פּאַרכאַלעמטע מיט שנייען,
ס'איז דאָ פון וואָס דערציילן דיר און מיר.
לאַמפּן שמייכלען נאָך און מידע שאַען גייען,
איבער מאַסקווע בלאַנקען מיר אינצווייען
און שמועסן שוין דאָ ביידע אַ שאַ פּיר.

v

שווימען שטיל פּאַרנאַכטן נאָך פּאַרנאַכטן,
אַלע טאָג קלינגט אָפּ דער זייגער „ניין“,
דאָ מיט מיר אין צימער, אין פּאַרמאַכטן
איז געפערלעך פּאַר אַ מיידל זיין.

אָ, איך ווייס, די מאַמע וועט ניט הייסן
און וועט זאָגן: ביסט נאָך יונג און קליין,
נאָר מיר ביידע ווייסן שוין, מיר ווייסן,
אַז פּאַרנאַכט איז בעסער זיין אַליין.

אַלע נאַכט ווערן די ליפּן פעסטער,
און די הערצער ווערן גרינג און בלוי,
און באַנאַכט איז יעדער פּרוי אַ שוועסטער,
און באַנאַכט איז יעדער פּרוי אַ פּרוי.

ווערן הענט שוין נאָקעטער און הייסער,
בײַם שאַרפער דינע וויסע צײַן,
אַ, איך ווייס, די מאַמע וועט ניט הייסן
און וועט זאָגן, ביסט נאָך יונג און קליין.

IV

זע איך דיין ציטער, קאָן איך ניט שווינגן,
קאָן איך ניט שטייען, נעם איך און לויף,
מיר דראַפען זיך ביידע אַף האַרבסטיקע צווייגן,
אַף גילדענע ביימער אין אַלטיטשקן הויף.

איך קאָן ניט געדענקען און קאָן ניט פאַרגעסן,
ווער האָט אונדז אינצוויייען געכאַפט אין פאַרנאַכט,
ווען איך האָב צום ערשטן אין שטויביקן געסל
אַף טריט ניט־באַקאַנטע מיט אומרו געוואַרט.

אַ ניכטערער האַרבסט איז אין הויטן געלעגן,
נאָר ווייט אַף די וואַלקנס הענגט שוין אַ שניי,
הענג איך און קוק אַף אַנטלאַסענע וועגן,
מײַן האַרבסטיקע קינד־הייט דערזע איך אַף זיי.

מײַן האַרבסטיקע קינד־הייט אַף גילדענע צווייגן
פאַלט אונדזער אַטעם אין אַלטיטשקן הויף.
זע איך דיין ציטער—קאָן איך ניט שווינגן,
קאָן איך ניט שטייען—נעם איך און לויף.

VII

געסלעך רויטע,
 לעשט דער שטילער אָונט,
 שטערן קילע
 ווערן אַזוי נאַענט;
 סטאַדעס ווינט
 פאַרלויפן אין די רייען;
 זיי געזונט,
 מיר וועלן זיך נאָך זען.

ווען איך וועל פון שטעט
 פון ווייטע קומען,
 וועסטו מיך באַגעגענען
 מיט בלומען;
 דאָרשט און טרויער
 וועלן שוין אַנטריגען;
 און כיוועל דיך
 אַ גליקלעכע געפֿינען.

הויכע זון
 און שטילע רעגנס
 וועלן דיך דערמאָנען
 אונטער וועגנס;
 קילער ווינט
 פאַלייט מיך אין מיין גייען;
 זייט געזונט,
 מיר וועלן זיך נאָך זען.

פרעמדקייט.

I

פון יענעם הייסן יאָר
אַף שטענדיק איז פאַרבליבן
דער רויך פון דינע האָר
אַף אַלץ, וואָס כ'האַב געשריבן.

ווער האָט עס דינע הענט
פאַרשמידט אין פרעמדע רינגען?
דו האָסט מיך קאַלט געברענט,
האַב איך דיר קאַלט געווינגען.

די הייסקייט פון דיין בליק
האַט אופגעהערט מיך צינדן,
ניטאָ שוין אַזאַ בריק,
וואָס קען אינדז נאָך פאַרבינדן.

איך האָב מיט דיר פאַרשווענדט
די נויטיקסטע מעסלעסן,
די רינגען אָף די הענט —
איך קען זיי ניט פאַרגעסן.

א יאָר איז פאַרט אַ יאָר,
נאָר ס'ווערן טרייט ניט מידער;
דער רויך טון דיינע האָר
אַנטלויפט פון מיינע לידער.

||

אין אַזאַ אָוונט, אַזאַ העלן
איז שווער צו זיין מיט זיך אין שטוב,
כ'בין יעדער מיידל היינט געפּעלן,
און יעדער מיידל האָט מיך ליב.

אין גאַס, אין סאַדישע אַלייען
איך גיי אַרום און לויב די נאַכט,
און מיידלעך גייען, מיידלעך גייען
אין גאַס, אין סעדער און מע לאַכט.

די בלויע זומערדיקע הייכן
כאַלעמט זיך אַ קילער שניי,
אין אַזאַ אָוונט, אַזאַ ווייכן
ווי נעמט מען פּושקינען צו זיי.

צו יענע קלינגענדיקע נעמען
מיט קורצן טראַט און לאַנגע צעפּ,
מיט מוטנע ריטשקעס אונטער ברעמען,
מיט הוטן ברייט אַף שמאַלע קלעפּ.

אין אַזאַ אָונט, אַזאַ העלן
איז שווער צו זיין מיט זיך אין שטוב,
מיר זינגען מיידלעך אויך געטעלן,
נאָר ניט אַזוינע האָב איך ליב.

גאָס.

1

ווערט מיר אזוי טרויעריק און שווער,
ווען מיין שכינע גייט אַוועק צום סקווער.

איז מיין שכינע איצט נאָך יונג און שיין,
קומט אַהיים מיין שכינע ניט אַליין.

ווען דער גאָסט, דער לעצטער גייט אַוועק,
אַפן קישן בלייבט אַ פּרעמדער פּלעק.

כאַלעמט זיך מיין שכינע, אַז זי איז קראַנק,
אַז זי וואָלגערט זיך לעם סקווערן אַף אַ באַנק.

איז לעם סקווערן פּוסט ווי אין אַ סטעפּ,
קיינער קושט ניט אירע לאַנגע צעפּ.

קיינער דריקט איר ניט די מידע ברוסט,
קיינער רופט זי שוין אַפּילע ניט אומזיסט.

פליען שטיינער פונעם ליידיקן אַרום,
ליגט מײן שכינע וואַלקנדיק און שטום.

איז מײן שכינע איצט נאָך יונג און שיין,
קומט אַהיים מײן שכינע ניט אַליין.

II

אַלע טאָג אינדערפרי, ווען מײן פענצטער איז גרוי,
ווען די הייך איז געדיכט און ס'איז ליידיק דער שליאַך,—
זע איך בלאַנדזשען אַ פרוי, אַ פאַרגעסענע פרוי,
אַ פאַרלוירענע פרוי, אָן אַ היים, אָן אַ דאָך.

שווימען טעג, גייען נעכט לעם מײן שטענדיקער שוועל,
און איר גאַנג איז ניט דער, און איר בויך איז ניט דער,
און איר קערפער ווערט אַלט, ווי מײן אַלטער שינעל,
און די האָר ווערן גרוי, ווי די גראַזן באַם סקווער.

איך געדענק זי פונלאַנג. ז'איז געווען אומעטום,—
באַ באַנדיטן געווען און געווען אין אַרמי,
און איר קערפער צעשענקט אַזוי קאַלט, אַזוי שטום,
אַזוי קאַלט, אַזוי שטום, ווי פאַרטונקלטער שניי...

קומט די נאַכט—ווערן בימער פאַרוואַלקנט און גרוי,
גיט זי זוכן אַ פריינט מיט אַ היים, מיט אַ דאָך.
אַלע טאָג אינדערפרי זע איך בלאַנדזשען אַ פרוי —
אַ פאַרגעסענע פרוי אָף פאַרטאָגיקן שליאַך.

אָף ברעגן אָף גרינע, אין שטעט אָף די גאַסן,
צעגיטט זיך אַ נאַכט אַזוי גרינג און געלאַסן.

צעגיטט זיך אַ נאַכט איבער גאַסן צעשראָקן,
צעשיטן זיך מיידלעך פון קעלערשע שטאַקן.

אין זוכעניש שווערן, פון נאַכט ביז באַגינען,
אַ קוינע, אַ קוינע אָף גאַסן געפינען.

עי, כעוורע, באַכורים פון מאַרקן און הויפן,
מע קען פאַר אַ גילדן אַ מיידל דאָ קויפן.

אין סעווער אָף בענק און אָף טרעפּ און אָף בעטן,
מע קען פאַר אַ גילדן אי קושן, אי גלעטן.

עי, כעוורע באַכורים, אין אַוונט אין גרינעס,
ווי קען מען נאָך וועלוולער אַ מיידל געפינען?

צעשיטן זיך מיידלעך פון אונטערשטע שטאַקן,
מיט דאַרשט אין די אויגן, מיט נאַכט אָף די לאַקן.

האַרציקע מיידלעך, בלאַנדע אומזיסטן,
מיט פראַסט אָף די ליפן און טויט אָף די ברוסטן.

אָף ברעגן אָף גרינע, אין שטעט אָף די גאַסן,
גיטט זיך די נאַכט אַזוי גרינג און געלאַסן.

אין אַ פינצטערער סיטקע, אין אַ פראָסטיקער נאַכט,
בלאָנדזשעט אַ מיידל אַ בלאָנדע און וואַרט.

אין אַ פינצטערער סיטקע גיי איך און גיי,
רופט מיך אַ מיידל צו זיך און אָף טיי.

רופט מיך אַ מיידל, גיי איך צו איר;
פאַרשנייט איז דער גאַנעק, פאַרווייט איז דיר טיר.

געעפנט דעם צימער. אין צימער איז שפעט,
אַ טעפּיך אַן אַלטער, אַ טיש און אַ בעט.

זי בלאָזט אָף דער שיין מיט אַ בלייכן געזיכט.
— מע דאַרף ניט, מע דאַרף ניט פאַרלעשן די ליכט.

זשומעט דער פרימוס און וואַרעמט די טיי,
פון יענער זייט פענצטער שיט נאָך אַ שניי.

זי האָט מיך געבעטן דערלאָנגען דעם ווייץ,
אויסטון דאָס רעקל און לעשן די שיין.

נאָר איך בין געזעסן. האַרץ האָט גענאָגט,
איך האָב זיך געזעגנט און שטיל איר געזאָגט:

— מע דאַרף ניט, מע דאַרף ניט פאַרלעשן די ליכט,
איר האָט מיך אומזיסט אָף די גאַסן געזוכט.

ליגן אָף ליפן פאַרשוויגענע רייד,
זאָגט מיר דאָס מיידל, אַז טיי איז שוין גרייט.

דאַנק איך דעם מיידל, דעם בלאַנדן פאַר טיי.
פון יענער זייט פענצסער פאַלט נאָך אַ שניי.

v

ווען איך גיי אַרום באַנאַכט אין שלאָף פון שטעט,
ווען איך זע אַ מיידל בלאַנדזשען שפּעט,
ווער איך טונקל,
ווער איך בלייך,
ווער איך רויט
און אַ ציטער דרימלט אָף מיין הויט.

כיווייס ניט, ווער איז שולדיק:
איך, צי זי.

וויפל שמייכלען האָט זי שוין צעשענקט,
וויפל נעמען האָט זי שוין פאַרברענט.
קומען קוינים פון דער נאַכט און פונעם שענק,
קויפן קוינים:
קאַלטע אויגן,
קאַלטע קישן,
קאַלטע הענט.

כיווייס ניט, ווער איז שולדיק:
איך, צי זי.

מעסט זי נעכט אין שלעפעריקע טעג
און זי פילט ניט ווי אונטער די פוס,
ווי פון וועגן אירע לויפט אַ וועג,
לויפט אַ וועג און טראָגט אַ פרישן גרוס:

ווען פאַבריקן שלאָפן — איז באַנאַכט,
ווען פאַבריקן הודען — ווערט גאַנצפרי.
כיוויס ניט, ווער איז שולדיק:
איך, צו זי ?

דניעפרבוי

דעם כאווער און לערער —
מ. ליטוואקאָו
מיט ליבע

עלטער ווערן ביימער אפן ברעג דעם גרויסן,
קעלטער בלאָזן ווינטן אינעם אַלטן פּאַרק;
איבער אַלע ברעגן גלאַנצט דערזעלבער דרויסן,
און דיזעלבע גראָזן בליען אפן באַרג.

ביינער ליגן ערגעץ אין די טיפּסטע טיפּן,
קיינער ווייסט ניט ווען און ווער האָט זיי געבראַכט.
האַבן זיי געלאָזט דאָ טאַטערן צי סקיפּן,
אָדער קאַמיוגיסטן אין אַ וויסטער נאַכט?

קומען נייע שיפלעך פון אַנטפלעקטע ווינטן,
שווימען אַלטע שיפלעך אָפּ אַהין צוריק,
און אָף ברעגן גרויע הענגען יונגע צייטן,
און אָף ברעגן אַלטע הענגט אַ נייער בריק.

יונגען אין די טויזנט האָבן זיך געשליפּן
אינעם אַלטן אומרו פונעם דניעפרס רוי,
אינעם קאַלטן אַטעם פונעם דניעפרס טיפּן —

.....
און אַסאַך פון יענע זיינען שוין ניטאָ.

עלטער ווערן ביימער אפן ברעג דעם גרויסן,
קעלטער בלאָזן ווינטן אינעם אַלטן פּאַרק;
איבער אַלע ברעגן גלאַנצט דערזעלבער דרויסן,
און דיזעלבע גראָזן בליען אפן באַרג.

אזוי ווי סע׳ בײַטן זיך טעג מיט פארנאכטן,
בײַטן זיך אונדזערע מענטשלעכע טריט;
געוויינט איז דער דניעפר צו ראש און צו שלאכטן,
געוויינט זינען ברעגן צו טויט און צו בלוט.

אמאל האָט כמעלניצקי געיאָגט און געצונדן,
מאָזעפּע האָט אויך דאָ זײַן נאָמען פאַרקריצט.
יאָרן פאַרגײען און מאַכנעס פאַרשווינדן,
נאָר נעמען פאַרבליבן, פאַרשריבן ביז איצט.

פון גאַנטען איז אויך א לעגענדע פאַרבליבן,
געדענקען נאָך אַלע זײַן ראַשיקן וועג;
מיט בלוט און מיט טויט האָט דער דניעפר פאַרטריבן,
האָט דער דניעפר פאַריאָגט די פאַרגאַנגענע טעג.

און ברעטלעך און שטיינדלעך, און אַלטיטשקע קוואַרים,
וואָס ליגן און פוילן אין פרייקער זון,
דערמאָנען, אַז דאָ האָט געהוילעט א שטרעם,
דערמאָנען, אַז דאָ זינען מענטשן געווען.

אָזוי ווי סע בײַטן זיך טעג מיט פּאַרגאַכטן,
בײַטן זיך אונדזערע מענטשלעכע טריט;
געוויינט איז דער דניעפר צו ראַש און צו שלאַכטן,
געוויינט זײַנען ברעגן צו טויט און צו בלוט.

Чуден Днепр при тихой погоде.

Н. Гоголь.

שיין איז דער דניעפר — האָט גאַנאַל געזאָגט.
האָט גאַנאַל געזאָגט און איז היינט נאָך גערעכט.

נאָר אַמאָל, ווען באַם טײַך האָט שוין לאַנג ניט געטאָגט,
האָט שוין לאַנג ניט געטאָגט, און געפּענטעטע נעכט
האָבן גרויזאַם געיאָגט אַפּן פּינצטערן ברעג,
און געוויינט האָט דער באַרג און גערוישט האָבן טעג...

און אַמאָל, ווען באַם טײַך האָט שוין לאַנג ניט געטאָגט,
און שטאַט איז געלעגן אין פּלאַם און אין רויך,
און וואַלקנס זיי האָבן געגאַסן פּון הויך,
געגאַסן אַף גאַסן מיט בליי און מיט שרעק.
האָבן מאַמעס געקלאָגט, זיינען טאַטעס אַוועק ...

פּון הויכן באַרג און פּון זוניקן פעלו,
זיינען קינדער געפּלויגן אין רויקן טײַך,
א וואַרף און אַראָפּ,
און א וואַרף און אַראָפּ

מיט לייבער צעהאקטע, ווי אַקסן אין בויענע,
צעשניטענע קעפּ און צעשטאַכענע אויגן...
פון הויכן באַרג און פון בליענדן פעלז
אין א זוניקן טאָג זיינען קינדער געפּלויגן...

געיאָגט האָט מיט גרויל פונעם זוניקן טאָג,
געיאָגט האָט מיט גרויל און מיט טויט און מיט קלאָג;
ווען שטילקייט אַליין האָט געשריגן,
האָט דער דניעפּר זיך רויק געוויגט
און זיך רויק געשוויגן...

ווען אַף אים, אַפּן טיך האָבן כוואַליעכלעך רויטע
פון קאָמיוגישן בלוט זיך באַוויזן,
ווען דערנאָך זיינען קערפּערס צעהאקטע אַף כוואַליעס געשווימען,
זיינען טאַטעס און מאַמעס מיט אויגן פאַרוויינטע געקומען
צו ברעגן צעדולטע,
צו ברעגן פאַרשייטע.
אין רויכיקע שטעט און אין דערפער אין ווייטע
געגאַן זיינען ביזע געשלעגן,
און דער דניעפּר איז רויק געלעגן,
ווי באַנאַכט, ווען ער שלאָפט,
און אַף ברעגן אַף נאַכטיקע כאַלעמען וועלדער.
מיר געדענקען נאָך גוט די פאַרגאַנגענע נעכט,
ווען דער וואַלד האָט גערוישט, ווען דער ברעג האָט געקלאָגט...
.....
שיין איז דער דניעפּר — האָט גאַנאָל געזאָגט.

אָף ברעגן אָף פינצטערע כאַלעמען וועלדער,
באַדעקטע מיט נאַכט און מיט נאַכטישער רו,
און שטערן צעשיטן זיך שטיל אָפן ברעג,
הימל איז טונקל און שלאָפּט אָפן וואַסער,
אַ שיפל גייט אָפּ פונעם ברעג ערגעץ ווייט
און שלעפּט זיך אליין אָף פאַרשלאָפענע כוואַליעס.
דאָס שיפל גייט אָפּ און סע שווימט, און סע שווימט.
און מע זעט ניט ווהין, און מע ווייסט ניט פּונדאָנען
טראַגט זיך א ליך פון א נאַענטן וואַלד,
הערט זיך א פּיף פון פאַרדרימלטע באַנען.
רויך איז דאָרט אָפן דניעפּר באַנאַכט.
אַלץ איז פאַרטאַיעט און שווייגט אָף די ברעגן,
קלויסטערשע שפיצן אין נאַכטישן רויך
ווילן ניט רוישן און ווילן ניט קלינגען.
אינזעלעך ליגן ווי היימלאָזע שליוּפּקעס.
אין זיידענע פאַלדן פון טונקעלער לופט,
באַהאַלט זיך פאַרדרימלט דאָס איינציקע שיפל,
אָף וואַסערן בלויע, אָף ווערטן פון רו
שפּרייט זיך א נייַע, א גאַלדענע שאַ.

אַפן ברעג און לעם דעם ברעג שטערן בלייכע פינקלען,
בלאַנקען די שיקורים אין די טונקלע ווינקלען.

קומט א אַוונט אַפן ברעג הייבט מען אָן צו בענקען,
הייבט מען אָן צו בענקען,
גייט מען אין די שענקען ...

און די לידער רוישן, און די פלעשער קלינגען.
אַפן שענקערס פעטע פינגער גלאַנצן נייע רינגען.

זיצן זיי און שווינגן, זיצן זיי און טרינקען.
און איך זע: אין טיפּקייט לעשן זיך די פונקען.

פרעג איך זיי מיט גרויע שווינגנדיקע אויגן:
וואָס האָט זיי געצווונגען און וואָס האָט זיי געצויגן?

זיצן זיי און טרינקען, זיצן זיי און זינקען.
און איך זע: אין טיפּקייט לעשן זיך די פונקען.

פרעג איך באַ די ביימער, פרעג איך באַ דעם דרויסן:
וואָס האָט זיי געטריבן און וואָס האָט זיי געשטויסן?

נאָר דער דרויסן זאָגט ניט, און די ביימער שווינגן.
ווען די ביימער שווינגן אָטעמען די צווינגן.

עפּשער זיינען שולדיק יענע גרויע כאַטעס,
עפּשער גאָר די זיידעס און עפּשער גאָר די טאַטעס?

קוקן די שיקורים מיט פאַריאָגטע אויגן.
אונטער בלויע פענצטער איז די נאַכט געפּלויגן.

אונטער בלויע פענצטער
פליסן קלאנגען קלאָרע.
א קודלאַטער בעטלער
שמילט אָף א באַנדורע :

„טראַגט זיך מײַנע לידער
„איבער מײַן אוקרײַנע !
„ווי זײַנט איר, בוידער,
„זאָפּאַראַזשעס מײַנע ?

„טייערע קאַזאַקן,
„אוי, האָט איר געשונדן
„זשידעס און מאַסקאַליעס !

.....
„כ׳בעט אײַך העלפט א בלינדן !

„אוי, האָט מען געהויליעט,
„אוי, האָט מען געשניטן,
„די קאַזאַקע וואָליאַ
„אָף א ליאָך פאַרביטן.

„ליבע הייִדאָמאַקעס,
האַרציקע און נאַענטע!
ווי-זשע זינגט איר איצטער,
זשעליעזניאַק און גאַנטע ?

„וועגן אייער דאָליאַ
זינגט שוין איצט ניט קיינער,
ערגעץ טיף אין דניעפר
„שלאָפן שטיל די ביינער“.

ווען דער בלינדער ענדיקט
שײַנען שוין די שטערן.
שטייען די שיקורים
און מע ווישט די טרערן.

אַף דעם ברעג דעם אַלטינקן
איז א שניי געפאַלן,
בייגן זיך די שטיבעלעך
פונקט ווי באַ שאַגאַלן.

קרומען זיך די שטעטעלעך,
קרומען זיך און וואַרטן,
ווער וועט זיי באַשנייגען
זייערע פאַרנאַכטן.

גרוי איז אין די אָוונטן,
גרוי איז דער פרימאַרגן.
וויפל קיכעס ליכטיקע
ליגן דאָ פאַרבאַרגן.

אוי, די דראָטן רוישן ניט,
אוי, די דראָטן שווייגן,
טויזנטער לעוואָנעס
הענגען אַף די צווייגן.

נאָר לעוואָנעס אלטינקע
שיקן ניט קיין שטראַלן,
בייגן זיך די שטיבעלעך
פונקט ווי באַ שאַגאלן.

וויילט זיך א כאַפּ טון, א ריס טון טון שלאָף
און שפּאַנען נאָך העכער און העכער ;
טויזנטער שמייכלען בליען ניט אוף
דאָרט אונטער טרוקענע דעכער.

זון האָט די שטרויענע דעכער פאַרברענט,
טירן און פענצטער פאַרשלאָסן ;
ליגן דאָרט הונדערטער ליידיקע הענט
מיט נאַכט און מיט הונגער באַגאַסן.

גרויער דאָס שטעטל, איז גרויער די פרייד,
ווייניק נאָך לידער פאַרשליטע.
דאָרט וווּ די נאַכט איז צעזייט און צעשפרייט
ווינקעלעך פּרעמדע און ווייטע.

דאָרט, וווּ ס'איז שטויפיק און דאָרשטיק און וויסט
בליונג וועט אופגיין העכער,
לאָזט זיי ניט שטאַרבן די שמייכלען אומזיסט
דאָרט אונטער טרוקענע דעכער.

ווען איך זע א צעבראָכענעם פּלויט,
ווערט דער קאַפּ מײַנער שווער ווי א וואָלקן.
אוי, האָב איך ליב ווען מע בויט
און סע וואַקסט א באַלקן נאָך א באַלקן.

ס'איז ניט גרינג מיט א לידיקער האַנט
אַזאַ כאָרעוון דרויסן צעבויטען,
טוט מיר וויי פאַר מײַן שטרויענעם לאַנד
מיט פאַרווינדעטע כאַטעס און פּלויטן.

איך געדענק: כ'האַב געזעען פון ווייט,
ווי סע פּלעגן די שטעטעלעך ברענען,
.....

איצטער שטייען די שטעטלעך באַנניט,
און די געסלעך איז שווער צו דערקענען.

דער דניעפּר איז ברייט ווען ער לויפט
און צעוואַרפט זײַנע כוואַליעס ווי פּונקען,
די זון הענגט און וואַרעמט דעם הויף,
נאָר דער ווינט ליגט און שווינגט אין די ווינקלען...

וואָס איז ווינט? ווען מע שטייט און מע בויט,
און סע וואַקסט א באַלקן נאָך א באַלקן?
.....
ווען איך זע א צעבראָכענעם פּלויט
ווערט דער קאַפּ מיינער שווער ווי א וואַלקן.

צעוואָרפענע שטעטלעך פון נאָענט און ווייט —
איך האָב אייך דערזעען און האָב אייך באַפרייט.

פון יענער זייט קאָרן, פון יענער זייט ווייץ
א שטעטל א קליינס און א שטעטל א צווייטס.

און דאָרטן אין גרויער, אין שטויביקער היץ
פון יענער זייט דניעפּר א שטעטל א דריטס.

געדיכט זיינען שטויבן און קאלט איז די זון,
איז ווו זיך א קער טון און וואָס זאָל מען טון?

מיט היימלאָזע אויגן און היימלאָזע הענט
זיי בלאַנקען אָן אַרבעט און ציילן די ווענט.

פון יענער זייט קאָרן, פון יענער זייט ברייט
ליגן די שטעטלעך צעזייט און צעשפרייט.

איז געקומען א מענטש און געזאָגט אָט אַזוי:
— „מע ווייסט שוין פֿון לאַנג, אַז דער הימל איז בלוי“.

דער מענטש האָט געזאָגט און דער ברעג האָט געוויסט,
האָבן כוואַליעס געקויקלט זיך יאָרן אומזיסט.

איז א כוואַליע אַוועק און געקומען צוריק,
און הויך אָפן טײַך איז געהאַנגען א בריק.

אַלצייגס אין דעקאַבער, אין מאָרט און אין מײַ!
האָט געיאָגט אָפן בריק א געפאַקטער טראַמוויי.

האָט דניעפּר גערוישט און טראַמוויי האָט געיאָגט,
איז געקומען א מענטש אין קיטשקאָס און געזאָגט.

דער מענטש האָט געזאָגט און ברעג האָט געוויסט:
— „גענוג זײַנען כוואַליעס געפּלויגן אומזיסט“!

דער מענטש האָט געזאָגט, האָט א וואַלד זיך פאַרטראַכט,
האָט דער דניעפּר מיט זילבערנע כוואַליעס געלאַכט.

—דער דניעפר איז אַלט און די זון איז אונדז קאַרג,
ווען די נאַכט קומט אַראָפּ אַפֿן ברעג פונעם באַרג.

האַבן ווייטן געלאַכט, האַבן כוואַליעס געוויינט,
ווען דער מענטש פון קיטשקאָס האָט אַ בלעטל געליינט.

ווען אַף בלוילעכן טייך איז געפאַלן די נאַכט,
האַט נאָך טיף אינעם דניעפר אַ כוואַליע געלאַכט.

האָבן טעג אַזוינע לאַנגזאַם זיך געצויגן,
איז א ווינט א יונגער אָפן כּיין געפּלויגן.

האָט דער ווינט די כּוואַליעס מער שוין ניט געטריבן,
נאָר מיט פּאַלדן פּיכטע זיי א בריוו געשריבן.

זיי א בריוו געשריבן אָפן שטילן וואַסער,
מיט באַפּיכטע אויגן, מיט א פּען א נאַסער.

און פון אַלע ווערטער און פון אַלע שורעס
בלאָזט מיט נייַע גריסן און מיט שווערע בסורעס:

אַז פון דערפּער נאָענט און פון ווינטע יאַמען
קומט מען זיי פאַרבינדן, קומט מען זיי טאַרצאַמען.

און מע וועט זיי הייסן איבער די פאַבריקן,
איבער אַלע דערפּער פּייערן צעשיקן.

ענטפּערן די כּוואַליעס: ווער-זשע קאָן אונדז צווינגען?
ס'האָט טאַראַס שעוטשענקאָ אונדז אַליין באַזינגען.

גאַנצאַל האָט געשמייכלט אָף די שטילע ברעגן,
און אַהער צום דניעפּר פּירן אַלע וועגן.

און די כוואַליעס רוישן, און די כוואַליעס לאַכן,
און דער ווינט צעיאָנט זיי איבער ווייטע שלאַכן.

איבער אַלע געסלעך, איבער אַלע דירעס
גייען זיי די נייע טרויעריקע בטורעס :

אַז פון דערפּער נאָענט און פון ווייטע יאַמען
קומט מען זיי פאַרבינדן, קומט מען זיי פאַרצאַמען.

פון אוקראינער שטילע פעלדער,
פון די דערפער און די שטעטלעך,
פון סיבירער בלויע שנייען,
איבער שטעט און איבער וועלדער
יאטן גייען,
יאטן גייען.
און ווי אַלטע גוטע שכינים
שטייען ביימער און זיי וויינען:

„אַט די אינולען, אַט די אינולען,
״וועט מען מעסטן, וועט מען גלייכן
״און די קליאַנען און די דעמבעס
״אַף די ברעגן פון די טייכן
״וועט מען האַקן, וועט מען שנידן,
״וועט מען שניצן, וועט מען שינדן,
״און די דעמבעס וועלן קראַכן,
״און די קליאַנען וועלן שרייען,
״וועט א דונער זיך צעלאַכן
״און א בליץ וועט זיך צעברענגען,
״און דער אַלטער, אַלטער דניעפר

„וועט אליין זיך גיט דערקענען.—
„נאָר די בלעטלעך וועלן וויאַנען,
„און די צווייגן וועלן ליגן,
„און די סטויפּעס וועט מען פירן
„אַף באַזונטע פרעמדע וועגן“.

אין אוקראַינער שטילע וועלדער
וואַקסן ביימער שטענדיק העכער;
אין אוקראַינער שטילע דערפער
פאלן לידער אָף די דעכער.
וועלדער וואַרטן. ביימער שטייען.
יאַטן גייען,
יאַטן גייען.

איך שטיי אָפּן פּלאַץ פּון מײַן נעכטיקער היים,
שמייכלט צו מיר יעדער ברעט, יעדער שטיין.

פּון איין זײַט אַ האַמער, פּון צווייטער אַ זעג,
און קלאָר איז מײַן אויסוועג און קלאָר איז מײַן וועג.

אין וואָכן פּון אומרו, אין שאַען פּון שרעק,
זײַנען שטעטלעך און שטעט מיטן פּייער אַוועק.

אַ-דאָרט אָפּן שליאַך, אָפּן אַשיקן שליאַך
אַ דאָך אָן אַ שטוב און אַ שטוב אָן אַ דאָך.

פּון איין זײַט אַ האַמער, פּון צווייטער אַ זעג,
און דאָ איז מײַן אויסוועג, און דאָ איז מײַן וועג.

מיר וווינען אין דרויסן, אין דרויסן איז וואָס?
אַ דאָך איז דער הימל, אַ בעט איז דאָס גראָז.

אַט וואַרטן שוין ברעטער, אַט פּירט מען שוין ליים,
אַט שטייט שוין אַ וואַנט פּון מײַן אַלעמענס היים.

ס'וויגט זיך א פענצטער, ס'שמיכלט א טיר,
איך פיל זי די שפראך אינעם שמיכלל צו מיר.

וועט שמייסן א רעגן מיט האַרבסטיקן וויינן, —
נישקאַשע, נישקאַשע, א שטוב וועט דאָ זיין!

כיבין שיקער פון אייך, מיינע ניקטערע טעג.
און ליב איז מײַן אויסוועג און ליב איז מײַן וועג.

צי האָט איר געהערט, ווי סע קויעכצן די דעמבעס
באַטאַג אין די וועלדער אָף ברעגן פון דניעפר?
צי האָט איר געזעען, ווי סע פּאַלן די דעמבעס
אָף ערדן אָף פּייכטע אין טונקעלע וועלדער?
צי האָט איר געהערט, ווי ס'רוישן די דעמבעס,
ווי ס'טראַגט זיך דער רויש איבער וואַלדישע וועגן,
ווען אַרבעטער קומען מיט העק און מיט זעגן?

צי האָט איר געהערט, ווי סע שרייען די דעמבעס,
ווען פּויערים קומען און שינדן די קאַרע,
ווען ס'הייבן זיך העק אָף צעפּאַטלטע צווייגן,
ווען זיי פּאַלן אין שטויב אין ראַש און אין ווונדן?
צי האָט איר געהערט, ווי סע שווייגן די דעמבעס,
ווען זיי ליגן אָף וואַגנס געבונדן?

צי האָט איר געזעען, צי האָט איר געזעען,
ווי זיי ליגן און נורען זיך איינער צום צווייטן,
ווי ס'שלעפּן זיך וואַגנס אָף זאַמדיקע וועגן,
ווי ס'ברענט זיי די זון און סע שווענקט זיי דער רעגן,
און פּויערים שווייגן און טרייבן די אַקסן.

און דאָרט אינעם וואַלד, וווּ זיי זינען געוואָקסן
גייט מען שוין ווידער מיט העק און מיט זעגן.

צי האָט איר געהערט, ווי סע קרעכצן די דעמבעס?

רויַקע באַרזשעס פאַרטראַכטע און ברייטע אָף רויַקן דניעפּר
גייען פאַמעלעך און טרייבן פאַמעלעך די פּאַלדן פון וואַסערן קילע,
שמעקט פון די באַרזשעס מיט פּיכטע אוקריינישע סטעפעס.
רויַקע באַרזשעס פאַרטראַכטע און ברייטע אָף רויַקן דניעפּר
שלעפּן צעוועגענע דעמבעס און סאַסנעס פון וועלדער פון שטילע.

וואַסערן לויפן באַ ברעגיקע קאַנטן און טרייבן די שליופּקעס און שיפן,
דרייען זיך כוואַליעס, הייבן זיך כוואַליעס און פּאַלן אין וואַסערן קלאַרע,
קנייטשן זיך כוואַליעס און שמייכלען מיט זון און מיט ווינטן געשליפּן,
וואַסערן לויפן באַ ברעגיקע קאַנטן און טרייבן די שליופּקעס און שיפן,
אַטעמען באַרזשעס מיט רו און מיט דעמבענער קאַרע.

שווערער פון היימישע דעמבעס פון וואַלד זיינען פרעמדע מאַשינען.
גייען נאָך שטילער די באַרזשעס אָף כוואַליעס מיט פּרישקייט פאַרווייטע,
איז דאָ אַזאַ שווערקייט אין גאַנג פון די באַרזשעס די ברייטע,
איז דאָ אַזאַ גרויסקייט אין באַרזשעס, וואָס שלעפּן די פרעמדע מאַשינען
און האַבן א רו אָפן רוישיקן דניעפּר געפונען.

פון יענער זייט טייך איז א וועלדל פאראן,
זיינען טעג דאָרטן שטיל, זיינען נעכט דאָרט פאַרשייט.
איז אמאָל אין א נאַכט דאָרט א מיידל געגאַן
מיט א סאָד, מיט א בריוו צו דער סוינישער ווייט.

האַבן וואַלדישע טעג דאָרטן סוידעס געוויסט,
האַבן פינצטערע נעכט דאָרטן סוידעס געהיט,
האַבן מענטשן געלעבט דאָרט אין צווייגישן מיסט,
געלעבט און געוואָרט און געטשאַטעוועט טריט.

איז דאָס מיידל געגאַן, האַבן שאַטנס געיאָנט
און דאָס האַרץ האָט געקילט אין דער וואַלדישער פרעמד,
האַט א מענטש זי געכאַפט און געקושט ביז פאַרטאָג
און געפונען דעם סאָד אינעם מיידלשן העמד.

איז באַנאַכט אָפן דניעפּר אי פינצטער אי קאַלט,
און דער וואַלד איז פאַרצאַמט פון ביימער—א פּלויט.
איז געקומען דער טאָג און געפונען אין וואַלד
א צעפּליקטן שינעל און א לייב, וואָס איז טויט.

אָזוי האָט א דעמב, וואָס מ'האָט נעכטן געבראַכט,
דערציילט אין דער שטיל פון א וואַלדישער נאַכט
אין א פינצטערן וואַלד, אין אַ פינצטערער פּרעמד,
פון א מיידל א יונגס אין א בלוטיקן העמד.

יאָגן היינט די כוואַליעס דול און דולער ...
וואָס בייגן זיך די גראָזן?
וואָס לויפט אזוי דער ווינט?
און שיפלעך יאָגן גיכער און מענטשן ווערן שטילער, —
אַ, אינוועלעך. אַ, אינוועלעך, וואָס ציטערט איר אַצינד?

געדענקט איר ניט, ווי פרייר מיט הונדערטער יאָרן
געווען זייט איר אַן אָרט פאַר פנייער און פאַר נאַכט,
ניט איינער האָט אַף אייך זיין הייסן קאַפּ פאַרלאָרן,
און איר זיינט שטיל געלעגן און געוואַרט?

געדענקט איר, וויפל זאַפּאַראָזשצעס טויטע
פאַרלאָזט האָט מען אַף יענע גרינע טרעפּ,
קאָזאַקן שיקערע מיט גאַרטעלעך מיט רויטע,
מיט וואַנצעס לאַנגע און געגאַלטע קעפּ?

איר ליגט און שווייגט. סע קומען נייע יונגען
און לידער נייע קלינגען אַפּן טייך.
סע לויפן טעג, און כוואַליעס ווילדע שפּרינגען,
און נייע כוואַליעס שפּרייטן זיך אַף אייך.

און אונטער יונגע כוואַליעס וועט איר ליגן,
און איבער אייך וועט רוישן דניעפרבוי.
אַ, אינוועלעך, אַ, אינוועלעך, אַף ברייטע וואַסער־וועגן,
אַ, אינוועלעך, אַ אינוועלעך, וואָס ציטערט איר אַזוי?

עך, און ווען די כוואליעס וועלן זיך צעלויפן,
וועלן זיי פארטרינקען דריי טויזנט הויפן

מיט פעלדער און מיט סעדער, מיט לאַנקעס און מיט ערד,
מיט גראַזן און מיט ביימער, מיט טעג און מיט נעכט.

דריי טויזנט הויפן, דריי טויזנט הויפן
וועלן זיי פארטרינקען, ווען זיי וועלן לויפן.

און קיינער וועט ניט שרייען, און האַנען וועלן ניט קרייען,
ווען די גרויסע וואַסערן וועלן אָף זיי גייען.

ווערבעס וועלן ציטערן און הוידען זיך, און בוקן
פאַר יאָגנדיקע כוואַליעס, פאַר שווימענדיקע בריקן.

וואַנעצקי און וואַלאַנסקי, מאַנדריוקע און קאדאקע,
איין-און-צוואַנציק דערפער מיט סעדלעך און מיט כאַטעס.

און הימל וועט ניט וויינען און דרויסן וועט ניט רעגענען,
ווען ס'וועלן פויערים מיט דערפער זיך געזעגענען.

בעהיימעס וועלן רעווען און פערד וועלן זיך נויגן,
די דערפעלעך באַלייטן מיט אומעטיקע אויגן.

צען טויזנט דעסיאַטינעס צעוואַשן און צעשווענקען,
און קיינער וועט ניט קלאַגן, און קיינער וועט ניט בענקען,

די פויערים פאַרנעמען די קלימקעס און די סאַכעס,
די לאַשעקעס, די אַקסן און זייערע מישפּאַכעס.

ווייל דאָרטן אָף די בערג איז ליכטיקער און העכער.
געבײַדעס וועלן וואַקסן מיט גלאַנצנדיקע דעכער.

מיט הויפּן און מיט שטאַלן, מיט טישן און מיט בעטן,
מיט גאַנעקעס מיט הילצערנע און רויטינקע שטאַכעטן.

דרײַ טויזנט הויפּן גייען זיך דערטרינקען,
און קיינער וועט ניט וויינען, און אַלע וועלן זינגען.

שוועבנדיקע וואסערן, שוועבנדיקע ברעגן, —
מיט צעצוימטע ווערטער לויף איך אייך אַנטקעגן.

שווער איז דעם געפונען, ווער ס'האַט ניט פאַרלאָרן
אַף די הייסע ברעגן כאַטש אַ בינטל יאָרן.

זײַנען מיר גענאַנגען, האָבן מיר געוואַנדערט,
ווער עס איז געווען דאָרט, דער וועט ווידער זײַן דאָרט.

לאַכנדיקע, הונגעריקע, זינגענדיקע ברידער!
ווער עס איז געווען דאָרט, דער וועט ווידער זײַן דאָרט.

טרויעריקע, פריילעכע שיקערע מעסלעסן,
אויב איך קאָן געדענקען, קאָן איך אויך פאַרגעסן.

איז מיר אַזוי יאָנטעוודיק, איז מיר אַזוי פריילעך,
וואָס פון אייער גרויסקייט אַזוי גרינג דערצייל איך.

יאָגנדיקע וואַסערן, יאָגנדיקע ברעגן, —
מיט באַפּרייטע ווערטער פלי איך אייך אַנטקעגן!...

אין רויקן קיטשקאס, אין אלטיטשקן קיטשקאס,
ווי ס'האָבן זאפּאַראַזשעס געהוּליעט און געצונדן,
וואָס זשומעט זי אַזוי די וואַכעדיקע גאַס?
וועהן איז זי די רויקייט פאַרשוונדן?

וואָס קלינגען דאָ מיט פרייד די וואַכעדיקסטע טריט?
וואָס גלאַנצן אַזוי העל די וואַכעדיקסטע רויכן? —
מע טעטעט דאָ געהילף, מע האַמערט דאָ גראַניט,
און מאַרגן וועט די גרעסטע הרעפּליע זיך דאָ הויכן.

אַהערצו קומט מען אָן פון נאַענט און פון ווייט,
און אויגן, הענט און הערצער ציען זיך אַהערצו;
און דאָרטן, ווי דער ווינט פּלעג בונטעווען פאַרשנייט,
בונטעווען די הענט, די אויגן און די הערצער...

און אומעטום דאָ שלאָגט מיט אונדזער הייסן בלוט,
אין שטעטעלע, אין שטאָט, אין דערפּעלע אין בלינדן,
און קלינגען וועט די שאַ, וועט קומען די מינוט,
וועט רויקער קיטשקאס אין וואסערן פאַרשוונדן.

אין זומעך אין העלן
איז מערער נאָך פונקען,
אין וואַסערן אַלטע
פון דניעפּרישן סטעפּ;
מיר זינען געקומען
פאַרטרינקען די שוועלן,
די שוועלן פאַרטרינקן,
די שטיינערנע טרעפּ.

זיי זינען געלעגן,
ווי שאַמרים, ווי אַלטע
און האָבן געשוויגן,
און האָבן געהיט
די סוידעט די קאַלטע
פון אוראַלטע טריט.

מיר זינען געקומען
פון שטעט און פון דערפער
די אינולען, די שוועלן

פארפלייצן, פארטרינקען;
און אלע, און אלע
געפונענע פונקען
צעשיקן, צעשיקן
אין כאטקעלעך קליינע,
וואָס זינקען אין פיין,
אין אלע פאָבריקן,
אין ווינקעלעך אלע,
וואָס וואַרטן אָף קרעפטן
און שפּין!

הענט מײנע, הענט, מײנע טויונטער הענט,
צו אײך איז מײן ליד היינט געווענדעט.

אַלץ איז באַזינגען און אַלץ איז שוין דאָ,
נאָר איר, מײנע הענט, אין געזאַנג זײנט נײטאָ.

איר האָט די הונדערטער הײזער געבויט,
איר האָט פון פעלדער געבראַכט אונדז דאָס ברויט.

אַדאַנק, מײנע הענט, מײנע טויונטער הענט,
פאַר אַלץ, וואָס אין גאַנג האָט איר נעכטן פאַרברענט.

פאַר רויקער פרייד הינטער רויקן דאָך,
פאַר גרויזאַמער פרייד אפן ראַשיקן שליאַך.

אומעטום, וווּ איר שאַפט, אומעטום, וווּ איר זענט,
צו אײך איז מײן ליד היינט געווענדעט.

א פעלו האָט אַ פעלו דאָרטן דוירעס געהיט,
א פעלו נאָך אַ פעלו איצטער רייסט זיך און פליט.

און פליט אינעם טיך, אין דער ווינט, אינדערהייך
מיט שטיין און מיט זאמד, און מיט שטיב און מיט רויך.

וואָס דונערט אַזוי דאָרט, וואָס הודעט און בליצט ? —
א פעלו האָט דאָרט טויזנטער שטיינדלעך צעשפריצט.

און נעמט ניט דער האַמער — איז דאָ דינאַמיט,
א פעלו נאָך אַ פעלו דאָרטן רייסט זיך און פליט.

דער פעלו, וואָס הייסט „ליבעי“, הוידעט זיך שווער,
א ריס אין אַ שאַס — און ער הענגט שוין ניט מער.

דער „גיבער“ איז אויך שוין צעפליקט און צעשטויבט
ליגט ער אין דניעפר, אין טיפקייט און טריבט.

און נעמט ניט דער האַמער — איז דאָ דינאַמיט,
א פעלו נאָך אַ פעלו דאָרטן רייסט זיך און פליט.

קומט אַ אַוונט אָף די ברעגן, ווערן ברעגן פֿיכט און קאַלט, —
ווייט פֿון דערפֿער און פֿון שטעטלעך הענגען פעלן שווער און אַלט.

אָף די פעלן אָף די שווערע הענגט אַ בריק מיט שטאַקן צוויי:
אַפֿן ערשטן לויפֿן כוואַליעס, אַפֿן צווייטן פֿאַלט אַ שניי.

הענגען פעלן אָף די ברעגן מיט יאָרהונדערטן פֿאַרווייט,
קומען מענטשן אָף די ברעגן, און די מענטשן זיינען גרייט.

וועלן וואַסערן זיך הייבן אינדערהייך און אינדערהייך,
און דעם בריק וועט מען צעהאַקן און צעטראַגן ווי אַ רויך.

און פֿאַרגעסן וועלן מענטשן, אַז אַ בריק אין דאָ געווען,
און פֿאַרגעסן וועלן מענטשן, דאָס וואָס מיר האָבן געזעען.

לאַנג, צוריק מיט אַ יאָר זיבן, אין אַ שווערן גרינעם מײַ
איז פֿון בריק אַט-דעם געפֿלויגן עשעלאַנגען דרייסטע דריי.

עשעלאַנגען יונגע יאַטן מיט שינעלן, מיט געווער,
וויפֿל הערצער, וויפֿל סונקען האָט דער שטראַם פֿאַריאַגט אַהער?

וויסל מאמעס פלעגן ווארטן אף א גרוס פון יענער נאכט?
נאָר די כוואַליעס פלעגן שווייגן און קיין גרוס זיי ניט געבראַכט.

לאַנג, צוריק מיט אַ יאָר זיבן, אין אַ שווערן גרינעם מיי
איז פון בריק אַט-דעם געפלויגן עשעלאַנגען דרייסטע דריי.

האַבן שטראַמען זיי געטראָגן, האָבן כוואַליעס זיי געשווענקט,
אויג דעם בריק וועט איר פאַרגעסן — עשעלאַנגען דריי געדענקט.

גלעקער קלינגען, קלינגען גלעקער :
דעלעקליוו, אוליאַנאַוו, לעקערט.

אַפן דניעפּר, אַפן בלויען
שאַטנס ליבע זע איך שווימען,
און אַט-דאָ אין טעג פון בויען
שטיל דערמאן איך יענע נעמען.

גלעקער קלינגען, קלינגען גלעקער :
דעלעקליוו, אוליאַנאַוו, לעקערט.

קאָן איך זיך דען ניט דערמאנען
„רויטע פרעסניעס“, „האַמלער רויען“,
ווען איך ווייס שוין לאַנג פּונדוואַנען
שטאַמען זיי די טעג פון בויען ?

גלעקער קלינגען, קלינגען גלעקער :
דעלעקליוו, אוליאַנאַוו, לעקערט.

און מיר בענקען, און מיר בענקען,
ווי די קינדער נאָך אַ טאַטע.
זיי וועט שוין געוויס געדענקען
יעדער לעמפל, יעדער כאַטע.

גלעקער קלינגען, קלינגען גלעקער :
דעלעקליוז, אוליאַנאַוו, לעקערט.

הענגט דער הימל יונג און צאָרט,
זינגען גראָבערס דאָ באַנאַכט.
שווימט אַ שטילע אָוונט-שאַ,
הערט מען זינגען דאָרט און דאָ.

רוט דער האַמער, רוט די האַק
אין אַ ווינקל, אין באַראַק.

און די גראָבערס זיצן שפּעט,
מע דערמאנט באַקאַנטע שטעט:
— עך, האָט מען אַמאָל געיאָגט! —
האַט אַ גראָבער שטיל געזאָגט.

אַסן דניעפּר שלאָפט די נאַכט.
זאָגט אַ דייטש צו זיך פּאַרטראַכט:
— „אין מיין לאַנד איז אַלעס דאָ,
„נאָר אַזעלכע הענט ניטאָ“.

גלאַנצט אין פעלד אַ נייע גאַס,
רוישט די סטאַנציע קיטשקאַס,
שטייען לאַפּעטעס פּאַרטראַכט,
זינגען גראָבערס דאָ באַנאַכט.

ניט אין געסלעך אפן שליאך
ברענט א בלויער פייער,
אף די כוואליעס, אפן טיך
שטייט א קלוב א נייער.

קומען ארבעטער אהין,
קעפ און הענט פארברענטע;
פון א ליכטיקער מאשין
פליט א קינא-לענטע.

אפן ליכטיקן עקראן
פליט דאס בילד פארשייטער:
ברענט א שטאט,
פליט א באן,
יאגט א רייטער.

אוילעם זיצט,
אוילעם קוקט,
פליען מאדנע ווערטער.
מ'איז אנציקט,

מ'איז אַנציקט,
רופֿן
און געלעכטער.

פֿליט אַ שטאַט,
יאָגט אַ שליאַך,
ווערט דער לייִונט בלאַסער;
שפּרינגט אַ יאַט אָף אַ דאַך —
אַט איז ער אין וואַסער.

טוט דאָרט ערגעץ זיך אַ ריס,
ווערט די וואַנט אַ הוילע, —
שרייט
און טופּעט מיט די פיס,
בונטעוועט דעם אוילעם.

און אַ סאָף.
און אַזוי
ליאַרעם און גערודער,
מאַרגן פֿרי
איז נאָך גרוי
צו דער אַרבעט ווידער.

קומען טעג אף די טייכן, אף די גילדענע ברעגן,
פאלט די זון אף די כוואליעס, ווי אַ בראָנוענער רעגן.

שטייען טויזנטער יונגען איבער שליאַכן און הויפן,
פאלן האַמערס און טאַנצן, כריפּען זעגן און לויפן.

פאלט די זון אף די יונגען, ווערן די יונגען נאָך יונגער,
פאלן האַמערס נאָך שווערער, פליען זעגן נאָך גרינגער.

שלאָגט אַ גלייקער אַטעם פון די היציקע זעגן,
פון די בראָנוענע קערפּערס, פון די הענט, וואָס באַוועגן.

שרייען סאָסנעס געפּרעסטע אינעם קלעם פון מאַשינען:
דאָס זינגען די וועלדער געקומען אונדז דינגען!

און פאַרלאָזטע זאָוואָדן מיט צעכראַסטעטע לאָדן
ווערן ווידער מיט אַטעם מיט שווערן באַלאָדן.

און אַף פלעצער, באַוואַקסן מיט ווילדע בוריאַנען,
וואַקסן נייע באַראַקן, פליען ראַשיקע באַנען.

צו דעם יאָם, צו דעם שוואַרצן פליען ווינטן און זינגען
וועגן נייע זאָוואָדן, וועגן קרעפטיקע יונגען.

טײַך מײַן ליבער, גרויסער דניעפּר, ברעגן דולע און פאַרשײטע!
פעלזן שווערע, פעלזן אַלטע, שטראַמען אומרויקע, ווייטע,

שוועלן אַלטע, שטיינער גרויע ליגן רוּיק און פאַרצאַמען
דײַנע שטראַמען, דײַנע דולע, זייער וועג צו ברייטע יאַמען.

טײַך מײַן ליבער, גרויסער דניעפּר! דײַנע שטראַמען וועסטו שיקן,
דײַנע שטראַמען וועלן לײַכטן איבער דערפּער און פאַבריקן.

זאַלן ריטשקעס, טײַכלעך קליינע לעם אַ וועלדל, לעם אַ שטיין
הוידען גראַזן אָף די ברעגלעך, דרייען שלעפּעריקע מילן.

טײַך מײַן ליבער, גרויסע דניעפּר, דו וועסט ליגן און וועסט זעען:
צו אַדעסער הייסע ברעגן שווערע שיפן וועלן גיין.

איבער ברעגן, איבער ברייטע, וועלן הענגען יונגע יאַרן,
שווערע שיפן וועלן פירן פולע זעק מיט ווייץ און קאַרן.

וועלן שיפן שווימען ווייטע; דאָרט וווּ וואַלקנס פרעמדע הענגען,
פרעמדע טראַקטאָרס און מאַשינען וועלן שווערע שיפן ברענגען.

איבער כאַטעס איבער דערפּער הויכע לאַמפן וועלן ברענען
גרויע פעלזן וועלן קוקן און אוקראַינע ניט דערקענען.

איבער פעלזן האַרבאַטע הענגט די זון אַ באַנייטע,
און פון ברעגן צו ברעגן יאָגן שטראָמען פאַרשייטע.
אונטער פעלזן האַרבאַטע ליגט און שלאָפט די לעוואָנע,
איז דער טאָג שוין צעהאַנגען אָף פאַרדרימלטע קליאַנען.
און אין וועלדער קודלאַטע אָף צעפאַטלטע צווייגן,
אָף צעפאַטלטע צווייגן הענגען שטערן און שווייגן.
אָף די ראַשיקע שטראָמען פאַלט אַ שטויביקער טומל,
אָף די ראַשיקע שטראָמען יאָגט אָף שליופקעס דער הימל.
און פון דערפער פאַרלאָזטע, פון פאַרגעסענע סעדער
קריכן אַלטע בענדיוהעס אָף צעפאַרענע רעדער.
און בענדיוושניקעס אַלטע פירן סטויפעס און זעען,
ווי די שטערן די לעצטע אונטער פעלזן פאַרגייען,
ווי פון שטעט און פון דערפער אָף אַ דולער מילכאַמע
איבער טייכן און ברעגן גייען מענטשישע שטראָמען.
און בענדיוושניקעס אַלטע פירן שטיינער און הערן,
ווי סע שרייען די שטראָמען, ווי סע וויינען די שטערן.
איז אַ פאַכעד געגאַנגען, איז אַ אומרו געפלויען
אָף בענדיוושניקעס אַלטע מיט פאַרוואַקסענע אויגן,
גייען מענטשלעכע שטראָמען, יאָגן שטראָמען פאַרשייטע.
אַלע טאָג איבער פעלזן הענגט די זון אַ באַנייטע.

הונדערטער זאוואָדן, הונדערטער סאַבריקן,
אונדזער בלוט און זאַפט,
הינטער אַלע שטעטלעך, הינטער אַלע בריקן
וואַרטן אָף דיין קראַפט.

אונדזערע זאוואָדן קאַנען שוין געניסן
אי פון גרויסן אומרו, אי פון גרויסער רו;
זאָל די נאַפט זיך צאַפן, זאָל די נאַפט זיך גיסן
אין באַקן.

אין אַ לאַנד אַזוינעם איז ניטאָ קיין שוועלן,
אייגענע מאַשינען דרייען זיך פאַרשייט;
איז די גרעסטע קויכעס פון די טיפסטע קוועלן
שיק זיי צו דער צייט.

וועט מען פלייסיק גיסן, וועט מען פלייסיק שיקן
אין ציסטערנעס גרויע פליסנדיקע נאַפט,
הונדערטער זאוואָדן, הונדערטער סאַבריקן
וואַרטן אָף דיין קראַפט.

און אהין, ווו כאטעס אומעטיקע זינקען,
וועט דער טײך צעשיקן טויזנטער פונקען.

און די גרעסערע קויכעס איבער די פאבריקן
וועט דער אַלטער דניעפּר אומעטום צעשיקן.

איבער אַלע דערפער, שטעטעלעך און סקווערן
וועט דער טײך צעשיקן טויזנטער שטערן.

וועלן יענע שטערן אַזוי קאַלט ניט דרימלען,
ווי די שוועסטער זייערע אין די הויכע הימלען.

וועלן יענע שטערן זייער ליכט צעגיסן
איבער ווינקלען גרויע מיט צעשנייטע גריסן.

וועלן קנוילן פינצטערניש ערגעץ ווייט זיך טראַגן,
וועלן וועלף און בערן אין דערפער שוין ניט יאַגן.

און די וועלף און בערן וועלן שוין ניט וואַיען
אינעם דאַרף דעם נייעם, אינעם דאַרף דעם בלויען.

איבער אלע ברעגן, אין אַ טאָג אַ העלן
וועט מען סטויפעס לאַנגע אומעטום צעשטעלן.

איבער אלע פוסטע, אומרוקע לענגען
וועט מען דראָטן דינע יאַנטעוודיק צעהענגען.

דאָרטן, וווּ מיר האָבן ברויט און בלי בעטראָגן,
וועלן זיך צעציען זינגענדיקע דראָטן.

און דער אַלטער דניעפר וועט זיך שטיל דערמאנען
אין די אַלטע פריידן, אין די אַלטע ווייען.

און אַף זיינע ברעגן רוישן נייע באַנען,
און אַף זיינע כוואַליעס שיפן נייע גייען.

נאָר פאַר זיינע אויגן, פאַרן דניעפּרס אויגן,
וואָס איז ניט געלאָפּן, ווער איז ניט געפּלויגן?

ער געדענקט פון שלאַכטן יענע קאַלטע גריסן,
ווען מ'האַט בריקן הויכע אַף זיין קאַפּ געריסן.

ער געדענקט. נאָר אַלעס האָט ער שטיל פאַרשוויגן.
האַט ער דרייסט פאַרשוויגן מיט זיין אַלטן ניגן.

נאָר אַהין, וווּ כאַטעס אומעטיקע זינגען
וועט ער פאַרט צעשיקן טויזנטערער פונקען.

איך זיך און איך קלער איבער בויגנס באַשריבענע,
איך ווייס ניט: אַזוי צי אַזוי?
איך ווייס אָבער קלאַר, אַז די טייל די סאַרבליבענע
דערשריבן וועט דניעפּרבוז.

קלאַרקײַט

ס'איז דאָ אַ ליד. זי איז נאָך ניט געבאָרן,
זי שטראַמט אין אונדז,
ווי ריטשקעס שטראַמען אין אַ טאָל;
די שאָ, די היינטיקע איז ניט ווי פאַראַיאָרן,
די ליד, די היינטיקע איז אויך ניט ווי אַמאָל.

מיין האַרץ איז פול מיט קלאַרקייט און מיט טומל.
איך ווייס,
אַז קלאַרקייט איז פון קינדהייט מיר באַשערט,
ווייל אַליץ, וואָס נעכטן איז געהאַנגען אַפן הימל
איז היינט צעשליידערט שיקער אַף דער ערד.

דערפאַר איז גרינג אַף מיניע שליאַכן שפאַנגען
און וואַרטן אַף דער קומענדיקער שאָ.
נאָר
וויפּל דיכטער זיינען שוין פאַראַנגען
און קיין לידער זיינען נאָך ניטאָ.

ס'איז שאָטן דאָ אין אַלע קלאָרטע קלאָרן,
און צארטקייט איז סאַראַן אין טיף פון האַרטסטן שטאַל;
ס'איז דאָ אַ ליד,
זי איז נאָך גיט געבאָרן,
זי שטראַמט אין אונדז, ווי ריטשקעס שטראַמען אין אַ טאַל.

מיר איז לאַנג שוין נימעס הערן
זייער סקריפ פון לווּאַנעס און נאַכט,
טויזנט יאָר האָט מען באַזינגען שטערן,
און ס'האָט קיינעם, קיינעם ניט געאַרט.

און ס'איז יעדערן געווען געפעלן,
און ס'האָט יעדערער געשטערנט אין זיין ליד;
זיבן יאָר, אַז איך באַזינג שינעלן,
זינען דיכטער שוין געוואָרן מיד.

קלאַנט מען זיך : ס'איז איבעריק און נימעס
פעלדער און שינעלן אָן אַ צאָל,
און מיט מידע, הייזעריקע שטימעס
זינגט מען ווידער ווי אַמאָל.

מיר איז לאַנג שוין נימעס הערן
זייער סקריפ פון לווּאַנעס און פון נאַכט,
טויזנט יאָר האָט מען באַזינגען שטערן,
און ס'האָט קיינעם, קיינעם ניט געאַרט.

י. 1926

ד. האַסטיינען געשענקט

איך בין אַף די וועגן אַ היימישער,
איז אַלץ מיר דאָ קלאָר און באַקענט:
די גלײַכניקע שורעס די ביימערשע,
די הויכע, די שטאַטישע ווענט.

אַ לויטערקייט פיל איך דאָ רעגענען,
אַ קלאַרקייט אַ זויבערע בלאָזט
טון אַלץ, וואָס סע קומט מיר אַקעגן אָן,
טון אַלץ, וואָס איך האָב שוין פאַרלאָזט.

איז טרעפט נאָך אין הויפן פאַרשוונדענע,
אין שטענדיקן ראַש טון מיין גיין,
באַגעגן איך דיכטער געפונדענע,
וואָס האַנדלען מיט שרעק אין געוויין.

ווי שאַטנס פאַרלאָזטע, פאַרלאָרענע
זיי בלאַנקען פאַרדרימלט אַרום,
און קוקן אַף פרישקייט געבאַרענער
צעשראַקן, פאַרווונדערט און שטום.

זיי גייען אַרום, ווי פאַרבלאַנזעטע
מיט שטילע פאַרלאַשענע טריט
און קוקן אָף פלייצעס, אָף בראַנזענע
צעשראַקן, פאַרווונדערט און מיד.

איך גיי ניט אַרום קיין פאַרווונדערטער,
ווייל אַלץ איז מיר קלאַר און באַקענט,
איך פאַדער אין נאַמען פון הונדערטער:
וויינט ניט און ברעכט ניט די הענט!

און אַלץ, וואָס סע קומט מיר אַקעגן אָן
שריי איך: דעם פלאַנטער פאַרלאָזט —
אַ קלאַרקייט אָף אַלץ זאָל דאָ רעגענען,
אויב פראַסטקייט איז צו פאַר אייך פראַסט!

לידער, לידער,
קומט צו מיר,
שוואַרצע שורעס,
ווייס פאַסיר.

ליבער אָוונט —
טונקלער זייד,
ביזט שוין נאָענט,
ביזט שוין ווייט.

טונקלער צימער,
ווייסע שיין.
ווערטער, ווערטער.
קומט אַרײַן,

ווערטער שטילע
— „ניט גערוט!
נאַט אייך אומרו,
נאַט אייך בלוט.

פרעמדע ווערטער
ווערן שווער,
יונגע ווערטער,
קומט אהער!

יונגע ווערטער
— אלטער וויין! —
לידער, לידער,
קומט אריין!

בלינדער, זע! פאַרפליבן פון גערודער
וויסל יאָנטעוו ליגט אינמיטן גאַס,
איז ניט נימעס זינגען דינע לידער
וועגן סטאַם און וועגן פוסט און וועגן פאס.

בלינדער, קוק! אומעטום, ווי נאָר אַ טיר איז,
ווי דער ראַש האָט נאָר געצייכנט זיינע טריט
וואַלגערן זיך הייסע קלינגענדיקע שורעס,
רייסן זיך די שורעס אין אַ ליד.

וויי איז דיר און וויי צו דינע לידער,
האַסט פאַרשלאָפן אונדזער פרייד אינמיטן טאָג.
ניט אַזוינע דאַרפן מיינע ברידער
אינעם הייסן ווייטערדיקן יאָג.

הוי, איר, ווייטע, פאַרכאַלעמטע ברידער
אין צעריסענע רעקלעך און שיד.
איך האָב אף פלויטן געשריבן מינע לידער
וועגן זיך און אַזוינע ווי איך.

איבער בליקער ברייט מון אוקראַינע
האַט געאַטעמט מיין ראַשיקער גאַנג,
זינגען לידער איצט מער שוין ניט מינע,
אַלע זינגען מיין גרויען געזאַנג.

אַלע, אַלע וואָס קאַנען זיך פרייען
אין שווערע, און רויכיקע טעג.
אַלע זינגען. איך האָב זיי געזעען
אין סטעפעס, אין וועלדער, אין וועג.

זינגט-זשע, ווייטע פאַרכאַלעמטע ברידער
אין צעריסענע רעקלעך און שיד,
מינע גרויע פאַרויכערטע לידער
וועגן זיך און אַזוינע ווי איך.

שטילער, שטילער נעמט מיין קאפ זיך וויגן.
לעשט אַ ווילע אייערע הייסע טריט.
אין די אויגן בלאַנקעט שוין אַ ניגן,
אף די ליפן שמייכלט שוין אַ ליד.

העכער, העכער, איבער סיטקעס, איבער דירעס,
פרייט זיך, דרייט זיך, שרייט און פליט!
אין די אויגן טאַנצן דולע שורעס,
אַף די ליפן ראַנגלט זיך אַ ליד.

ס'האַט מיין קאָפּ פאַרכאַלעמט זיך אין הייבן
און דאָס ליב איז זינגענדיק און גליט,
אין די אויגן שווימען רעשטלעך רויבן,
פון די ליפן פאַלט אַ יונגע ליד.

כ'האָב ליב זיי, די זילבערנע טריט,
די ווערטער די פעסטע און קלאָרע,
טיטשינע, טשומאַק און סאַטיורע,
— די נייע אוקראַינישע ליד.

כ'האָב ליב די צעשאַטענע פרייד,
די לויטערע שורעס דערקענען,
פון פרישע געזאַנגען, וואָס זינען
באַ מיר און באַ אַלע צעזוייט.

מיר לויבן דעם אייגענעם ווינט,
מיר האָסן דעם אייגענעם אָוונט,
איין שטאַלענער וועג איז אונדז נאָוונט,
איין לויטערער פּאָדעם אונדז בינדט.

דערפאַר ווער איך קיינמאַל ניט מיד
פון ווערטער, פון פעסטע און קלאָרע,
טיטשינע, טשומאַק און סאַטיורע
— די נייע אוקראַינישע ליד.

אין האַרץ מײנעם שמײכלט און טאָגט,
נאָר ליכטיק איז דאָ נאָך ניט שטענדיק.
גוט, וואָס אין האַרץ מײנעם טאָגט,
כ׳האַב נאָך מײן ליד ניט פאַרענדיקט.
כ׳האַב נאָך מײן וואָרט ניט דערזאָגט.—

טרעפט זיך אַמאָל, אז אַ ווינט
ברענגט מיר אַ גרוס פון מײן ווינטער.
מײלע, וואָס אַרט מיך דער ווינט ?
ווערן די יאָרן געזונטער,
זײנען די לידער געזונט.—

דאָרט וווּ ס׳איז ליידיק און שווער
טראָגן זיך פריידיקע קלאַנגען.
גײ איך ארום און איך הער,
ווער איך מיט יאָנטעו באַהאַנגען,
דאָרט וואו ס׳איז ליידיק און שווער.

אין לאַנד מײנעם שמײכלט און טאָגט,
נאָר ליכטיק איז דאָ נאָך ניט שטענדיק.

גוט, וואָס אין לאַנד מיינעם טאַגט.
כ׳האַב נאָך מיין ליד גיט סאַרענדיקט,
כ׳האַב נאָך מיין וואָרט גיט דערזאַגט.

ווערטער ווערן פולער.
איך בין פריש און יונג.
כ'קאָן ניט זינגען שטילער,
שטילער, ווי איך זינג.

כ'הער, ווי ס'קלינגען שיעטער
אף מײַן ברודערס הענט,
ווי מע שאַרפט א מעסער,
הינטער מײַנע ווענט.

אונטער גרויע דעכער
מײַנע הייסע טריט,
אויב ניט זינגען העכער,
איז צו וואָס מײַן ליד?

ווערטער ווערן פולער.
איך בין פריש און יונג.
כ'קאָן ניט זינגען שטילער,
שטילער ווי איך זינג.

דאָרט וווּ שווערדן פּאָכן,
דאָרט וווּ קוילן טומלען
שווערער אומרו רינט,
אין די גרויסטע וואַכן,
אונטער שווערסטע הימלען
ווער סע זוכט — געפינט!

אויב מע קאָן נאָר יונג זיין
איז געגוג נאָך זון דאָ,
ווער סע זוכט — געפינט.
אונדזער וועג פאַר בלינדע
זאָל אַזוי שוין גרינג זיין,
ווי ס'איז גרינג דער ווינט.

וואָס האָבן די וועכטער
ביז אַ הער באַוויזן?
— היטן אַלט און בלינד.
אויב ס'איז שווער מיט ווערטער
איז ניט שווער מיט שפּיזן,
ווער סע זוכט — געפינט!

י. דאָבוושינען געשענקט.

איך האָב ניט פאַרלאָרן
אין אַש פון די יאָרן
מיין שטילן פאַרטאָיעטן ברען.
באַ יאַטן פאַרבליבן
אין הערצער פאַרשריבן,
אַזוי ווי געווען.

מע האָט מיך געוואָרנט:
מע טאָר ניט, מע טאָר ניט,
ווער האָט אַזאַ פראַסטקייט געהערט.
מע האָט מיך געטריבן,
נאָר איך בין פאַרבליבן
אַף דר'ערד.

דערפאַר ווערן לידער
פון וועגן ניט מידער
און בלייבן מיר ליב ווי געווען.
איך האָב ניט פאַרלאָרן
אין אַש פון די יאָרן
מיין ברען.

איך טו אַ לייען אַ פּוּשקין צי אַ היינע.
מיר זיינען אַלע נאָך אַזוינע קליינע.

מיט זון און פרייד איז אָנגעפּוּלט דער בעכער,
שורעס יונגע זיינען שאַרפּער פּון אַ מעסער,
פּון וואָס איז היינט די נייע ליד ניט העכער,
פּון וואָס איז היינט דאָס פּראָסטע וואָרט ניט גרעסער?

נאָך אַלע זיינען מיר אַזוינע קליינע,
ווען כּיטו אַליין אַ פּוּשקין צי אַ היינע.

ס'האַט יעדער וואָרט פּאַרזוכט פּון יענע פּלאַמען,
איז יעדער וואָרט היינט אומרויך און זיכער,
נאָך עפעס בונטעווען די גרינגע גראַמען
און שורעס לויפּן אום ווי אין אַ וויכער.

און אַלע זיינען מיר אַזוי קליינע,
ווען כּיטו אַ לייען אַ פּוּשקין צי אַ היינע.

נאָר זײַן וועט אונדזער גרויסע ליד נאָך גרעסער,
און קלינגען וועט דאָס הויכע וואָרט נאָך העכער,
ווייל יעדער שורע איז היינט שאַרפער פון אַ מעסער,
ווייל פריידן פרישע פולן אָן דעם בעכער.

ווייל קומען מוז אַ פושקין צי אַ היינע
פון קוזניעס רויכיקע, פון דערפעלעך פון קליינע!

פלעגן זיין אמאל
לידער ניט געשריבענע,
מייסעס אָן אַ צאָל
אָפֿן גאָס פֿאַרליבענע.

האָט די נאַכט געבליצט,
פלעגן מיידלעך יאָמערן.
ווען מע זאָל כאַטש איצט
לייענען אונדז ווי שאָמערן.

כ'וייס: צו יעדער פֿערז
דאַרף מען נאָך אַ זינגערן,
אונדזער וואָרט איז שווער —
מז מען עס פֿאַרגרינגערן.

איך בין שטענדיק גרייט
אונדזער וואָרט נאָך לייטערן,
נאָר פֿון פֿראַסטע רייד
גלוסט זיך ניט דערווייטערן.

איך גיי און גיי,
איך פרעג ניט וואָס און ווען,
ווייל קלאָר איז מיר דער אויסוועג פֿון די וועגן,
אוועק אַ יאָר,
און צוויי,
און דריי,
און צען,
און נײַע גייען מיט אַנשטרענג און מיט ברען, —
מיט לידער נײַע,
לויף איך זיי אַנטקעגן.

אוועק אַ יאָר, און צוויי, און דריי, און נאָך,
האַט יעדער יאָר פֿאַרצייכנט זײַנע לידער,
אין שווערער פֿרייד פֿאַרגייט היינט יעדע וואָך,
נאָר ס'ווערן טריט פֿון שווערקײַטן ניט מידער.

איך גיי און זע:
אַף אַש, אַף שטויב, אַף כורוועס
בליט.
ס'איז יעדער קער מיט מונטערקײַט באַהאַנגען,

ט'איז יעדער שפאן מיט מי און בלוט
פארהיט.
און יאָרן גיין מיט גלויבנדיקע טריט, —
איך לויף אַקעגן זיי
מיט זיכערע געזאַנגען.

אינהאלט

וועגן זיך און אזוינע ווי איך

7. די זון האָט זיך טונקל געמאלעט . . . . .
8. איך האָב קיינמאָל נישט געבלאָנדזעט . . . . .
9. מיין היים מיט קיין שלאָס נישט פאַרשלאָסן . . . . .
10. זוכט מיך טאָג אַ שטילער . . . . .
11. צווישן היים און וועג בין איך . . . . .
12. געגאנגען טעג, און נעכט געגאנגען . . . . .
13. זיי וואָרטן . . . . .
15. ווינטער און ווינטער און שניי . . . . .
17. זייגען טויערן מיר נישט פאַרשלאָסן . . . . .
18. גאַסן און גאַסן . . . . .
19. האַנט צו האַנט און פלייצע צו פלייצע . . . . .
20. דאָס פעלד האָט לאַנג פאַרגעסן . . . . .
21. באַ באַרגישע טיפן . . . . .
23. טאָג! . . . . .
24. שווימען ראַדיאָס מירע . . . . .
26. שטאָט איו געפאלן . . . . .
27. קלינגען אָפּ ווייטע טעג . . . . .
29. וועט דער צוג אונדז דען פאַרנעמען . . . . .
30. האָב איך ליב ווען ווינטעלעך שטעפן . . . . .
31. לעם מיין פענצטער . . . . .

טעג ס'זן פראָסטן ווונדער

- 35. . . . . אף צעוואַרמענע וועגן
- 36. . . . . דער שלאַכט האָט זיך געענדיקט
- 37. . . . . אין שטעט און דערפלעך
- 39. . . . . ווען מ'זן שאַפן איז געגאַנגען
- 41. . . . . טויטע גויעס אין שינעלן
- 42. . . . . שוואַרצע מעלדער
- 43. . . . . סטאַנציעס פאַרלוירענע, מעלדער פאַררוירענע
- 44. . . . . הענגען אינדערלוסטן
- 45. . . . . אין שטאָט זיינען שאַרפער די וועגן
- 46. . . . . גרעסער די שטאָט איז גרעסער דער טומל
- 48. . . . . ווימל מענטשן
- 49. . . . . איבער דערפער און שטעט
- 50. . . . . אין שטעט אין כאַרעווע
- 51. . . . . אין אָט-דער צייט, ווען מעלדער וויאַגען
- 52. . . . . אף שליאַך ס'זן פאַרגאַנגען
- 53. . . . . איך געדענק
- 54. . . . . בראַנזענע באַגובצעס
- 55. . . . . מעגן שטענדיקע פּרעמדע און מינט
- 56. . . . . וואָס איז געבליבן
- 57. . . . . אָ, מאַסקווער ווינט
- 58. . . . . מיר מעלדן
- 59. . . . . ווינט, ווינט, אין פאַריזש, אין לאַנדאָן

אף מעלדער

- 63. . . . . ניט קיין קלעזמער
- 65. . . . . וויל איך ניט שווינגן
- 66. . . . . ניט דער הימל
- 67. . . . . שווימט אַרום אין ווייזן זאַטער זומער
- 69. . . . . הימלען צעווייגט און צעבויערט
- 70. . . . . אין אַזוינע צעשויגעריטע, נאָקעטע טעג

- 71. . . . . אָן אַ פאַרוועמען, אָן אַ פאַרוואָס
- 72. . . . . וויגט זיך אן אַלטער צעבראָכענער פלויס
- 74. . . . . די וועלט האָט צעטיילט זיך
- 76. . . . . איך בין אויך פון יענע
- 77. . . . . טוט אַ שאַס דאָרט אַ קלונג
- 79. . . . . נאָך נעכט אין פאַרקויטיקטע צוגן
- 80. . . . . גייען שטילע, באַרויקטע
- 81. . . . . האַרבסט האָט שוין ווירער צעהאנגען

אין קלעם

- 85. . . . . שוואַרץ זינגען סעלדער
- 86. . . . . מע האָט מיך געפאַקט
- 88. . . . . אויסגעשטאָרבן זינגען מיינע לענגן
- 89. . . . . אין שטיינערנעם מויער
- 91. . . . . בעט זיך אַ געלעגער
- 92. . . . . פון יענער זייט טפיסע
- 94. . . . . אויסגעפוסטעוועטע שלעפן זיך אַרום
- 95. . . . . סע ברענט דער וואַלד
- 96. . . . . מיר שלאָפן ניט באַנאַכט
- 97. . . . . אַף טישל ליגט צעפליקט
- 98. . . . . גאַנצפרי איז גרינג
- 100. . . . . אַף שטיינער פון שווינגן
- 101. . . . . שווער איז זעען
- 102. . . . . וועגט און ווענט
- 103. . . . . דרויסן האָט פאַרכליבעט זיך
- 104. . . . . שוואַרץ זינגען שנייען

ע ליעס טויט 107.

אין אן אלטן פּאָוויט 127.

יאָסל שינדער . . . . . 143.

אלי — בען . . . . . 155.

יאָטן.

- 167. . . . . סיביר, אוראל, קאלוגע און טריפאָליע
- 169. . . . . דאָרט באַם גרענעץ
- 171. . . . . שטייט אַ צוג . . . . .
- 172. . . . . שלאַכט אָף פעלדער
- 173. . . . . וויינט דער וואָלד . . . . .
- 174. . . . . אָף דעכער אָף הויכע . . . . .
- 176. . . . . ניין טעג, ניין נעכט . . . . .
- 177. . . . . איבער געסלעך . . . . .
- 178. . . . . האָבן לאַנג אָף די פעלדער די שלאַכטן געהוּרעט . . . . .
- 180. . . . . איבער שטעט און דערפער ווייען שוואַרצע וואַלקנס . . . . .
- 182. . . . . אין רויכן פון שענקן . . . . .
- 184. . . . . שטייען יאָטן . . . . .
- 185. . . . . אַ בריוו, אַ בריוו . . . . .
- 186. . . . . ליגט אַ טאָג אַ שנייקער . . . . .
- 187. . . . . האָבן סטעפעס זיך פּלוצלינג צעוויינט . . . . .
- 189. . . . . שטיפן טעג באַם ראָג . . . . .
- 190. . . . . האָבן רייטער געיאָגט . . . . .
- 192. . . . . היינטיקע יאָטן פּריילעכע יונגען . . . . .
- 194. . . . . מיר האָבן פּאַרלירן . . . . .
- 195. . . . . פּאַרגעסן טעג . . . . .
- 197. . . . . אַ שטיין צו אַ שטיין . . . . .
- 199. . . . . איך בין ניט דער ערשטער . . . . .

אינדער וואָכן

- 203. . . . . און בין איך אָפן באַרג . . . . .
- 204. . . . . ווי קאָן איך פּאָדערן אַסאך . . . . .

213. . . . . די גאנצע וועלט איז מיר געמעלן
214. . . . . זינגט א קוועלכל
215. . . . . דעם נייעם טאָג
206. . . . . צו וואָס איז די שרעק
207. . . . . אַ שטאָט איז פאַרשווונדן
209. . . . . אָט איז דער ראָג
210. . . . . איך האָב געזעען אַ כעוורע
211. . . . . איך פריי זיך
212. . . . . באַקאנט איז מיר אין רוטלאַנד יעדער באַן
216. . . . . דאָ האָט נישט קיין שטורעם
217. . . . . אַף ווערסטן אַף ברייטע
218. . . . . אָסט פאַרנאָכט
219. . . . . לאַמיר זינגען
221. . . . . אין ווייטער שיין פון קאַלטע שטערן
222. . . . . מאַסקווע (1) אין קרעמל
223. . . . . (2) אַ ראַדיאָ צו אַלע
224. . . . . (3) כ׳האַב קיין וועגן נישט געמאַסטן
225. . . . . (4) אַ שטילער און אַ פּראָסטער

בליענדיקע מיסטן

229. . . . . דאָס שטויביקע שטעטל
230. . . . . איך געדענק אים
231. . . . . מיר פאַרן
232. . . . . און אָט איז דער פּלאַץ
233. . . . . אָט זע איך זיי ווידער
234. . . . . איך גיי איבער געסלעך
236. . . . . ווינקען צו מיר געסלעך
237. . . . . ס׳איז יעדער שטיבל גרייט פאַר נייע לידער
238. . . . . צווישן סיטקעלעך
240. . . . . סטערלינגן, טשערוואַנצעס, רענדלעך

241.	מיר ווענט און א טיר
243.	שאַבעס פאַרנאַכט
244.	לויפט ער ווי א שאַטן
245.	און מיין שאַכן איז נאָך אַלץ אַ בלעכער
246.	ווען נאַכט איז צערונגען
248.	דאָ זיינען שטיבלעך מיר באַקענט
249.	ווינטער, פּרילינג, האַרבסט און זומער
250.	וויפל, וויפל שטעטלדיקע כירוועס
251.	קראַנקע ברעטער
252.	פון יענער זייט שטעטל
253.	אַ שטאַל און אייזן
254.	נו, איז וואָס
256.	היינטיקע טעג

ס ו א פ ע ס

259.	יונגע כאַלופּקעס
260.	טו א קוק אַפּן שטיבל
261.	ווי קיינמאַל האָט קיין מוס
262.	דאָרט ווי גראַזן זיינען נאַסער
263.	מיט קאַרענער זאַטקייט
264.	ס'איז אַ גרויסער יאַנטעוו
265.	אַ יינגל, אַ פּריילעכט
266.	טוט די זון אַ וואַרעם
267.	שמעקט מיט פאַרנאַכט דער אַרומ
268.	אין אַן אָוונט
269.	אונטער פענדל אונטער רויטן
270.	אַ מיטינג פון טנאַפעס
271.	האַט שטיל אַ בלאַז געטון
272.	זיצט מען אַלע לעם טיש

אונטעררוועגנס

275. . . . . מידלעך מינוע .
276. . . . . וועגן באהאלטענע
277. . . . . אינצווייען .ו. ס'איז א פריילעכקייט פאראן
278. . . . . .ו. אָט אזוי .
279. . . . . .ו. פארלעש דעם טאָג
279. . . . . .ו. לאַמפּן שמייכלעך נאָך
280. . . . . .v. שווימען שטיל פאַרנאַכטן
281. . . . . .vi. זע איך דיןן ציטער
282. . . . . .vii. געסלעך רויטע
283. . . . . פרעמרקייט .i. פון יענעם הייסן יאָר
284. . . . . .ii. אין אזא אָונט .
286. . . . . גאט .i. ווערט מיר אזוי טרויעריק
287. . . . . .ii. אַלע טאָג
288. . . . . .iii. אָף ברעגן, אָף גרינע
289. . . . . .iv. אין אַ פינצטערער סיטקע
290. . . . . .v. ווען איך גיי אַרום באַנאַכט

דניעפרבוי

295. . . . . עלטער ווערן בוימער .
298. . . . . אזוי ווי סע בייטן זיך טעג מיט פאַרנאַכטן
360. . . . . שיינן איז דער דניעפר
301. . . . . כאַלעמען וועלדער
302. . . . . בלאַנקען די שיקורים
304. . . . . אונטער בלויע פענצטער
306. . . . . אַפּן ברעג דעם אַלטיגן
308. . . . . ווילט זיך אַ כאַפּ טון
309. . . . . ווען איך זע אַ צעבראַכענעם פּלויט

311. . . . . צעוואַרמענע שטעטלעך
312. . . . . איז געקומען אַ מענטש
314. . . . . האָבן טעג אַזוינע . . . . .
316. . . . . פון אוקראַינע שטילע פעלדער
318. . . . . איך שטיי אָסן פּלאַץ
320. . . . . צי האָט איר געהערט . . . . .
322. . . . . רויקע באַרושעט . . . . .
323. . . . . פון יענער זייט טיך . . . . .
325. . . . . יאָגן היינט די כוואַליעס . . . . .
327. . . . . עך, און ווען די כוואַליעס וועלן זיך צעלויסן . . . . .
329. . . . . שוועבנדיקע וואַסערן . . . . .
330. . . . . אין רויקן קיטשקאס . . . . .
331. . . . . אין זומער אין העלן . . . . .
333. . . . . הענט . . . . .
334. . . . . אַ פעלו האָט אַ פעלו . . . . .
335. . . . . קומט אַן אָונט אָף די ברעגן . . . . .
337. . . . . גלעקער קלינגען . . . . .
339. . . . . הענגט דער הימל . . . . .
340. . . . . ניט אין געסלעך . . . . .
342. . . . . קומען טעג אָף די טייכן . . . . .
343. . . . . ברעגן דילע און מאַרשיטע . . . . .
344. . . . . איבער פעלין האַרבאַטע . . . . .
345. . . . . הונדערטער זאַוואַרן . . . . .
346. . . . . וווּ כאַטעס אומעטיקע זינקען . . . . .
348. . . . . איך זיך איבער בויגנט . . . . .

קלאַרקײט

351. . . . . ס׳איז דאָ אַ ליי . . . . .
353. . . . . מיר איז לאַנג שוין נימעס . . . . .
354. . . . . איך בין אָף די וועגן אַ היימישער . . . . .
356. . . . . לידער, לידער . . . . .

358.	בלינדער, זע!
359.	הוי, איר ווינטע, פארבאלעמטע ברידער
360.	שטילער, שטילער
361.	כ'האָב ליב זיי
362.	אין האַרץ מינועם שמייכלט
364.	ווערטער ווערן מולער
365.	דאָרט וווּ שווערדן פאָכן
366.	איך האָב נישט פאָרלוירן
367.	איך טו אַ ליען
369.	פלעגן זיי אַמאָל
370.	איך גיי און גיי

